

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**Projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030**

marzec 2025

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

Wykonawca prognozy: Eco-clue Witold Wołoszyn

Data sporządzenia prognozy: 26 marca 2025 r.

Podpis autora prognozy: .....

Spis treści

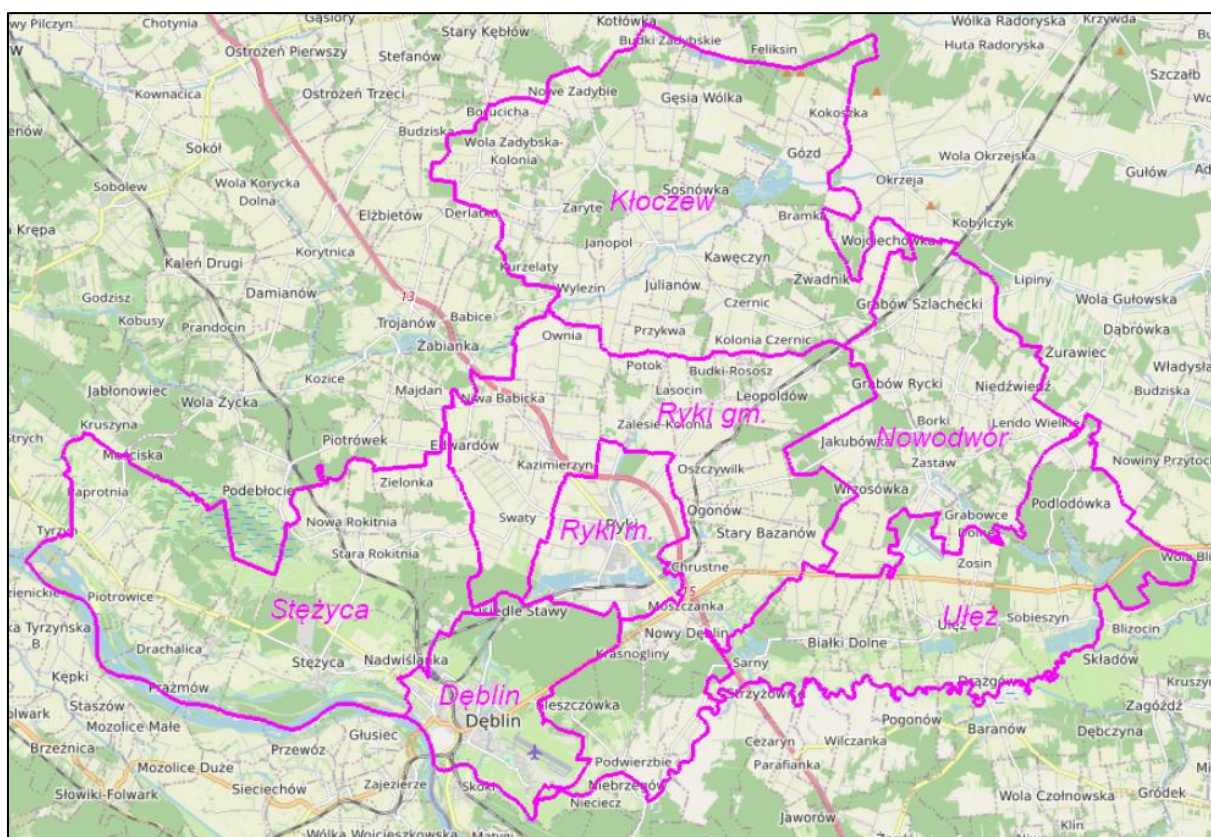
I. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	5
II. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	13
III. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	16
III.1. Ogólne informacje o obszarze objętym Strategią.....	16
III.2. Charakterystyka geograficzna i udokumentowane złoża kopalin.....	17
III.3. Wody	21
III.3.1. Wody powierzchniowe.....	21
III.3.2. Wody podziemne	25
III.4. Gleby.....	28
III.5. Warunki klimatyczne	29
III.6. Flora i fauna	30
IV. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	32
IV.1. Jakość powietrza atmosferycznego.....	32
IV.2. Jakość wód.....	35
IV.2. 1. Jakość wód powierzchniowych.....	35
IV.2. 2. Jakość wód podziemnych	36
V. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	37
V.1. Obszary podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz innych ustaw	38
V.2. Zabytki	41
V.3. Problemy ochrony środowiska	43
V.4. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	44
VI. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	44
VII. Przewidywane oddziaływania na środowisko.....	50
VII.1. Założenia analityczne i identyfikacja oddziaływań.....	50
VII.2. Oddziaływania na ludzi	55
VII.3. Oddziaływania na różnorodność biologiczną, w tym faunę i florę	57
VII.4. Oddziaływania na zasoby i jakość wód	58
VII.5. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat.....	59
VII.6. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz	60

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

VII.7. Oddziaływania na zasoby naturalne oraz na zabytki i dobra kultury.....	62
VII.8. Oddziaływania skumulowane.....	62
VII.9. Oddziaływania na obszary chronione, w szczególności sieć Natura 2000.....	63
VIII. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	66
IX. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	66
X. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	66
XI. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	67
Wykorzystane materiały	73
Spis rycin i tabel.....	75
Załącznik 1. Oświadczenie autora prognozy.....	77

I. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Powiatu Ryckiego 2022 – 2030 obejmuje łączną powierzchnię 61 443 ha, zamieszkaną przez 51 557 osób. Partnerstwo Powiatu Ryckiego tworzą: gmina miejsko-wiejska Ryki, miasto Dęblin oraz gminy wiejskie: Kłoczew, Nowodwór, Stężyca i Ułęż. Zgodnie z zapisami zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r. Ryki, Dęblin oraz Stężyca tworzą Miejski Obszar Funkcjonalny Ryk (MOF), wyznaczony w celu budowania potencjału rozwojowego oraz wzmacniania powiązań funkcjonalnych (Ryc. 1).

Ryc. 1. Gminy położone w obrębie powiatu ryckiego.

Źródło: Geoportal Powiatu Ryckiego - <https://ryki.geoportal2.pl>

Ważnym aspektem decydującym o opracowaniu Strategii w formule strategii ponadlokalnej stały się nowe uwarunkowania wynikające z celów i kierunków polityki regionalnej – tzw. terytorialny wymiar wsparcia oraz cele polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2021 – 2027. Kluczową zaś kwestią dla takiego podejścia jest zmiana paradygmatu zarządzania rozwojem wyrażona w Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju oraz w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, zorientowanych na zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego regionów oraz zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski. Zakres i tryb opracowania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Powiatu Ryckiego na lata 2023-2030 dostosowany jest do ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. 2025 poz. 198) oraz do art. 10e – 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1465).

Misja Strategii wskazuje ogólny kierunek, w którym powinny rozwijać się samorządy partnerskie i społeczność lokalna, natomiast wizja rozwoju przedstawia odzwierciedlenie stanu obszaru po realizacji założeń zawartych w Strategii.

Misja: *Misją Partnerstwa Powiatu Ryckiego jest zrównoważony i spójny społecznie oraz przestrzenie rozwój, który bazuje na endogenicznych potencjałach oraz współpracy i partnerstwie jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w skład MOF oraz OSI wyznaczonych na terenie powiatu ryckiego.*

Wizja: *Powiat rycki w 2030 roku jest miejscem przyjaznym i atrakcyjnym do życia, pracy, rozwoju oraz wypoczynku i rekreacji, w pełni wykorzystującym swój potencjał wynikający z położenia, dostępności komunikacyjnej, walorów krajobrazowo-przyrodniczych oraz bogactwa kultury i tradycji. Wspólna ponadlokalna polityka inwestycyjna w ramach partnerstwa stanowi o wysokiej jakości obsługi lokalnych przedsiębiorców i inwestorów zewnętrznych a konsekwentne rozwijanie systemu kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb i wyzwań rynku jest widoczne w atrakcyjności oferty szkół zawodowych, funkcjonujących na obszarze partnerstwa, które w sposób systematyczny i zorganizowany współpracują z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Zrównoważone podejście do rozwoju powiatu ryckiego oznacza dbałość o efektywność energetyczną budynków oraz redukcję emisji zanieczyszczeń powietrza i wody, ale także przejawia się w zwiększeniu poziomu recyklingu odpadów i wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Rozwój infrastruktury pomocy społecznej i profilaktyki zdrowotnej oraz realizacja programów profilaktycznych i włączających sprawia, że wzrasta jakość i dostępność świadczeń zdrowotnych i społecznych dla mieszkańców powiatu ryckiego, ale także poziom integracji i aktywizacji lokalnej społeczności, co oznacza dążenie do wysokiej jakości życia na terenie partnerstwa ponadlokalnego jako całości. Partnerstwo Powiatu Ryckiego dysponując zintegrowaną przestrzenią rekreacyjno-turystyczną, gwarantującą dostępność walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, prowadzi programowe działania promocyjne zwiększające atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną partnerstwa powiatu ryckiego. Efekty działań strategicznych w zakresie ponadlokalnej polityki inwestycyjnej, systemu szkolnictwa zawodowego, zrównoważonego rozwoju, integracji i aktywizacji społecznej oraz zintegrowanej przestrzeni rekreacyjno - turystycznej wzmacniane są dzięki rozwijaniu dostępności komunikacyjnej, przestrzennej i cyfrowej oraz budowaniu bezpieczeństwa lokalnego partnerstwa jako wspólnoty samorządów terytorialnych.*

W dokumencie programowym przedstawiono 3 cele strategiczne oraz towarzyszące im kierunki działań. Zostały one sformułowane na podstawie zidentyfikowanych problemów i potencjałów.

Cel strategiczny 1: Wysoki poziom przedsiębiorczości i transformacji cyfrowej na terenie powiatu ryckiego

Kierunki działań:

1. Budowanie ponadlokalnej polityki inwestycyjnej spójnej w zakresie zagospodarowywania terenów inwestycyjnych, systemu zachęt i promocji przedsiębiorczości
2. Rozwijanie systemu kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb i wyzwań rynku, zdolnego do kształtowania kadr wg kompetencji kluczowych
3. Rozwój usług cyfrowych oraz zwiększanie kompetencji cyfrowych mieszkańców

Cel strategiczny 2: Dobry stan środowiska naturalnego na terenie Partnerstwa Powiatu Ryckiego

Kierunki działań:

1. Wspieranie zeroemisyjności w obszarze energetyki i gospodarki ciepłej
2. Rozwój zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej
3. Działania na rzecz gospodarki obiegu zamkniętego
4. Bezpieczeństwo ekologiczne

Cel strategiczny 3: Wysoka jakość życia mieszkańców powiatu ryckiego dzięki zwiększonej spójności społecznej oraz dostępności usług publicznych w ramach Partnerstwa Powiatu Ryckiego

Kierunki działań:

1. Stworzenie spójnego systemu działań aktywizacyjno - włączających adresowanych do grup defaworyzowanych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb starzejącego się społeczeństwa oraz profilaktyki zdrowotnej
2. Rozwój zintegrowanej przestrzeni rekreacyjno-turystycznej powiatu ryckiego w oparciu o potencjał sieciowania MOF
3. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej, przestrzennej i architektonicznej powiatu ryckiego

Cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Powiatu Ryckiego na lata 2022-2030 są spójne z celami, zasadami i rekomendacjami określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 oraz z polityką spójności na lata 2021 – 2027.

Projekt Strategii zawiera listę 117 projektów realizujących cele strategiczne (tab. 1). Ich źródłem są przede wszystkim zidentyfikowane na etapie diagnostycznym obszary potencjalnej współpracy. Projekty wskazują sposoby rozwiązania określonych problemów, a także wzmacniają zidentyfikowane potencjały.

Tab. 1. Lista projektów realizujących cele strategiczne w ramach Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Powiatu Ryckiego.

Tytuł projektu		Podmiot odpowiedzialny za realizację	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
Cel strategiczny 1. Wysoki poziom przedsiębiorczości i transformacji cyfrowej na terenie powiatu ryckiego			
1.	1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Gminie Ryki poprzez wykonanie dokumentacji technicznych w zakresie uzbrojenia i uzbrojenie terenu	Gmina Ryki	
2.	2. Wsparcie rozwoju MŚP na terenie Gminy Ryki	Gmina Ryki	
3.	3. Wsparcie rozwoju sektora rolnego	Gmina Ryki	
4.	4. Aktualizacja i cyfryzacja Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ryki	Gmina Ryki	
5.	5. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych stanowiących własność powiatu	Powiat Rycki	
6.	6. Krok do przedsiębiorczości	Miasto Dęblin	
7.	7. Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie miasta Dęblin	Miasto Dęblin	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

Tytuł projektu		Podmiot odpowiedzialny za realizację	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
8.	8. Wystartuj z biznesem II - Promocja Powiatu Ryckiego narzędziem rozwoju lokalnego	Powiat Rycki	
9.	9. Zagospodarowanie terenów po byłych Spółdzielniach Kółek Rolniczych – Gózd, Wola Zadybska	Gmina Kłoczew	
10.	10. Aktualizacja i cyfryzacja SUIKZP Gminy Stężycza oraz dostosowanie MPZP oraz Planu Ogólnego	Gmina Stężycza	
11.	11. Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie gminy Stężycza	Gmina Stężycza	
12.	Zawodowiec na czasie	Powiat Rycki	
13.	Zawodowiec	Powiat Rycki	
14.	Dostosowanie budynków Zespołu Szkół im. hr. Kickiego w Sobieszynie do stworzenia nowoczesnej jednostki szkoleniowej	Powiat Rycki	
15.	Wzmocnienie stopnia cyfryzacji oraz rozwój usług elektronicznych Urzędu Miasta Dęblin	Miasto Dęblin	
16.	e-Geodezja II – cyfrowy zasób geodezyjny województwa lubelskiego	Powiat Rycki	
17.	Cyfryzacja MPZT, cyfryzacja obsługi mieszkańców.	Gmina Kłoczew	
18.	Nowoczesny pracownik samorządowy	Powiat Rycki	
19.	Rozbudowa systemu transmisji posiedzeń RG oraz wdrożenie rozwiązań umożliwiających dostęp dla osób z niepełnosprawnością słuchową	Gmina Stężycza	
20.	Cyfryzacja, rozwój usług elektronicznych oraz informatyzacja procesów wewnętrznych Urzędu Miejskiego w Rykach	Gmina Ryki	
Cel strategiczny 2. Dobry stan środowiska naturalnego na terenie Partnerstwa Powiatu Ryckiego			
21.	Poprawa efektywności energetycznej budynku kina w Rykach	Gmina Ryki	
22.	Poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Miejskiego w Rykach	Gmina Ryki	
23.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (szkoły, świetlice, remizy OSP) oraz budynków komunalnych, mieszkalnych na terenie Gminy Ryki	Gmina Ryki	
24.	Projekty parasolowe kierowane do mieszkańców Gminy Ryki w zakresie budowy fotowoltaicznych instalacji prosumenckich, magazynów energii, pomp ciepła oraz wymiany nieefektywnych źródeł ogrzewania	Gmina Ryki	
25.	Budowa farmy fotowoltaicznej	Gmina Ryki	
26.	Budowa biogazowni	Gmina Ryki	
27.	Zakup i montaż na potrzeby budynków użyteczności publicznej urządzeń fotowoltaicznych, magazynów energii, pomp ciepła oraz wymiana nieefektywnych źródeł ogrzewania	Gmina Ryki	
28.	Zagospodarowanie istniejących terenów zielonych oraz utworzenie nowych na terenie Miasta i Gminy Ryki	Gmina Ryki	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

Tytuł projektu		Podmiot odpowiedzialny za realizację	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
29.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej stanowiących własność Gminy Stężycza	Gmina Stężycza	
30.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Dęblinie – etap III	Miasto Dęblin	
31.	Wzrost produkcji energii pochodzącej z OZE w gospodarstwach domowych na terenie Dęblina	Miasto Dęblin	
32.	OZE w budynkach publicznych stanowiących własność Powiatu Ryckiego	Powiat Rycki	
33.	Modernizacja i doposażenie infrastruktury oświatowej i społecznej	Gmina Kłoczew	
34.	Montaż magazynów energii w gospodarstwach domowych i BUP	Gmina Kłoczew	
35.	Program wymiany źródeł ciepła w gospodarstwach domowych.	Gmina Kłoczew	
36.	Mikroinstalacje fotowoltaiczne.	Gmina Kłoczew	
37.	Farmy fotowoltaiczne	Gmina Kłoczew	
38.	Budowa i modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania w Gminie Ryki	Gmina Ryki	
39.	Rozbudowa sieci wodociągowej w Gminie Ryki	Gmina Ryki	
40.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Rykach	Gmina Ryki	
41.	Zakup sprzętu na potrzeby PGKiM	Gmina Ryki	
42.	Rozbudowa systemu kanalizacji w Gminie Ryki oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków wraz z ewentualną budową przepompowni w Gminie Ryki	Gmina Ryki	
43.	Budowa i modernizacja błękitno-zielonej infrastruktury na terenie Gminy Ryki	Gmina Ryki	
44.	Modernizacja i rozbudowa systemu odprowadzania ścieków oraz zaopatrzenia w wodę na terenie miasta Dęblin	Miasto Dęblin	
45.	Wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej na terenach publicznych oraz prywatnych w Dęblinie	Miasto Dęblin	
46.	Mała retencja, modernizacja melioracji – nawadnianie. Retencja wód opadowych	Gmina Kłoczew	
47.	Zarządzanie infrastrukturą wodno-kanalizacyjną	Gmina Kłoczew	
48.	Wsparcie małej retencji wodnej w gospodarstwach domowych w celu zagospodarowania wód opadowych	Gmina Ułęż	
49.	Budowa zbiornika retencyjnego obok rzeki Wieprz	Gmina Ułęż	
50.	Budowa budynku PSZOK wraz z zagospodarowaniem terenu + technologia WTT + projekt EFS+	Gmina Ryki	
51.	Utworzenie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) w Dęblinie	Miasto Dęblin	
52.	Odpowiedzialna gospodarka odpadami komunalnymi	Powiat Rycki	
53.	Modernizacja gospodarki odpadami - odzysk surowców wtórnych w miejscu w miejscu ich powstawania – systemowe wyposażenie	Gmina Kłoczew	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

Tytuł projektu		Podmiot odpowiedzialny za realizację	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
	nieruchomości w pojemniki, kontenery wraz z kampanią informacyjną na temat segregacji		
54.	Zakup i dostawa przydomowych kompostowników i pojemników z tworzyw sztucznych do gromadzenia odpadów biodegradowalnych	Gmina Ułęż	
55.	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Gmina Ułęż	
56.	Doposażenie jednostek OSP z gminy Ułęż tytułem poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego przed wypalaniem łąk	Gmina Ułęż	
57.	Wyposażenie jednostek OSP w pojazdy sprzęt ratowniczo – gaśniczy	Gmina Kłoczew	
Cel strategiczny 3. Wysoka jakość życia mieszkańców powiatu ryckiego dzięki zwiększonej spójności społecznej oraz dostępności usług publicznych w ramach Partnerstwa Powiatu Ryckiego			
58.	Aktywni Mieszkańcy Ryk	Gmina Ryki	
59.	Budowa/adaptacja i remont lokali na mieszkania socjalne/ chronione	Gmina Ryki	
60.	Aktywnie w przyszłość!	Miasto Dęblin	
61.	Wspierajmy się! – rozwój usług opiekuńczych i społecznych w mieście Dęblin	Miasto Dęblin	
62.	Modernizacja i wyposażenie infrastruktury niezbędnej do integracji społecznej oraz aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dęblinie	Miasto Dęblin	
63.	Szansa na sukces	Miasto Dęblin	
64.	Twoje zdrowie w Twoich rękach	Powiat Rycki	
65.	Od aktywności do zaradności” – projekt dedykowany osobom z zaburzeniami sfery psychicznej	PCPR Ryki	
66.	Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne	Gmina Ryki	
67.	Placówka Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży	Gmina Ryki	
68.	Zagospodarowanie budynku po byłej Szkole Podstawowej w Kawęczynie na Dzienny Dom Opieki	Gmina Kłoczew	
69.	Harcówka – remont i przystosowanie obiektu na cele bazy turystyczno-noclegowej	Gmina Ryki	
70.	Dom Młynarza – mini muzeum	Gmina Ryki	
71.	Powiększenie bazy sportowej w Gminie Ryki	Gmina Ryki	
72.	Modernizacja przystani w Bobrownikach	Gmina Ryki	
73.	Zagospodarowanie Stawu Buksa na cele rekreacyjno-sportowe	Gmina Ryki	
74.	Rozwój oferty kulturalnej na terenie Gminy Ryki	Gmina Ryki	
75.	Modernizacja zabytkowego dworu klasycystycznego w Rykach	Gmina Ryki	
76.	Modernizacja zabytkowego Dworku Sochackiego w Dęblinie	Miasto Dęblin	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

Tytuł projektu		Podmiot odpowiedzialny za realizację	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
77.	Zagospodarowanie Ogródka Jordanowskiego na terenie os. Lotnisko w Dęblinie	Miasto Dęblin	
78.	Rewitalizacja Kościoła Parafialnego w Kłoczewie	Gmina Kłoczew	
79.	Promocja Twierdzy i Muzeum Sił Powietrznych Dęblin	Miasto Dęblin	
80.	Opracowanie Gminnego Programu Ochrony Zabytków Gminy Ryki	Gmina Ryki	
81.	Opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zabytków	Powiat Rycki	
82.	Stworzenie przestrzeni rekreacyjnej nad Wisłą	Miasto Dęblin	
83.	Budowa skateparku w Dęblinie w celu aktywizacji mieszkańców miasta	Miasto Dęblin	
84.	„Blue Valley – Wiślany Szlakiem”	Miasto Dęblin	
85.	Budowa hali sportowo – widowiskowej w Dęblinie	Miasto Dęblin	
86.	Modernizacja stadionu miejskiego w Dęblinie	Miasto Dęblin	
87.	Ryckie Centrum Spotkania Kultury i Sportu	Powiat Rycki	
88.	Modernizacja Świetlic na terenie Gminy Ryki	Gmina Ryki	
89.	Modernizacja i doposażenie świetlic wiejskich	Gmina Kłoczew	
90.	Modernizacja i doposażenie GOK w Kłoczewie	Gmina Kłoczew	
91.	Modernizacja „Pomnika Lotników” w Starym Zadybiu wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Kłoczew	
92.	Zagospodarowanie terenu i zbiornika wodnego przy OSP Kłoczew	Gmina Kłoczew	
93.	Ciągi pieszo - rowerowe w obszarach o nasilonym ruchu - odcinki dróg powiatowych Kłoczew, Stare Zdybie, Wola Zadybska	Gmina Kłoczew	
94.	Zielona Energia – nieoczywista adaptacja do zmian klimatu	Powiat Rycki i gminy na terenie powiatu ryckiego	
95.	Opieka nad drzewostanem – drzewa, parki, zespoły dworsko-parkowe objęte ochroną konserwatorską	Gmina Kłoczew	
96.	Odrestaurowanie zabytków na terenie Gminy Ułęż – dworów i pałaców (Ułęż, Sobieszyn, Sarny, Podlodów)	Gmina Ułęż	
97.	Rozwój transportu publicznego na terenie Gminy Ryki	Gmina Ryki	
98.	Budowa hali napraw PKS	Gmina Ryki	
99.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych i powiatowych	Gmina Ryki	
100.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych, parkingów oraz ścieżek rowerowych	Miasto Dęblin	
101.	Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego na terenie Ryk	Gmina Ryki	
102.	Poprawa spójności komunikacyjnej powiatu ryckiego	Powiat Rycki (we współpracy z gminami)	
103.	Budowa zeroemisyjnego systemu komunikacji miejskiej w Dęblinie	Miasto Dęblin	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

Tytuł projektu		Podmiot odpowiedzialny za realizację	Potencjalne oddziaływanie na środowisko
104.	Poprawa spójności komunikacyjnej	Gmina Stężycza	
105.	Aplikacja dla podróżnych, infrastruktura – wiaty przystankowe	Gmina Kłoczew	
106.	Zwiększenie możliwości operacyjnych Zarządu Dróg Powiatowych w Rykach	Powiat Rycki	
107.	Modernizacja obiektów przedszkolnych i szkolnych na terenie Gminy Ryki	Gmina Ryki	
108.	Wsparcie dla szkół i przedszkoli	Gmina Ryki	
109.	Modernizacja i doposażenie infrastruktury oświatowej	Gmina Kłoczew	
110.	Dostosowanie budynku Starostwa Powiatowego w Rykach dla osób z niepełnosprawnościami	Powiat Rycki	
111.	Budowa budynku dla potrzeb Powiatowego Urzędu Pracy w Rykach	Powiat Rycki	
112.	Budowa systemu monitoringu miejskiego w Dęblinie	Miasto Dęblin	
113.	Budowa systemu monitoringu miejskiego w Rykach	Gmina Ryki	
114.	Budowa / rozbudowa systemu energooszczędnego oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Ryki	Gmina Ryki	
115.	Przebudowa i rozbudowa systemu energooszczędnego oświetlenia ulicznego w gminie Kłoczew	Gmina Kłoczew	
116.	Montaż urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, sygnalizacja drogowa (droga powiatowa Nowe Zadybie, Wola Zadybska, Kłoczew)	Gmina Kłoczew	
117.	Budowa/rozbudowa cmentarza komunalnego	Miasto Dęblin	

Projekt Strategii zawiera również obszerną listę projektów (ogółem 117) realizujących cele strategiczne (patrz: tab. 1), w tym:

- 20 projektów realizujących cel strategiczny nr 1,
- 37 projektów realizujących cel strategiczny nr 2,
- 60 projektów realizujących cel strategiczny nr 3.

W tabeli 1 zamieszczono projekty, które będą realizowały poszczególne cele strategiczne. Jednocześnie dokonano wstępnej kwalifikacji projektów do dalszych analiz. Kolorem zielonym zaznaczono komórki z projektami o przeważającym oddziaływaniu pozytywnym na środowisko przyrodnicze i kulturowe, natomiast kolorem żółtym projekty, które będą miały wpływ neutralny lub pomijalny w kontekście środowiskowym. Kolorem pomarańczowym wyróżniono zamierzenia, które potencjalnie mogą negatywnie oddziaływać na środowisko – poddano je bardziej szczegółowym analizom w rozdziale VII. Należy zaznaczyć, że projekty zaznaczone pomarańczową czcionką mogą istotnie pozytywnie oddziaływać na środowisko, przykładowo sieci kanalizacyjne, oczyszczalnie ścieków, farmy fotowoltaiczne itp.

Strategia (Rozdział 8.6) zawiera ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w odniesieniu do:

- elementów sieci osadniczej,
- lokalizacji i rozwoju funkcji przemysłowych i przedsiębiorczości pozarolniczej,
- ośrodków i obszarów wzmacniania i rozwoju funkcji związanych z działalnością kulturową,
- obszarów i ośrodków wzmacniania i rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych,
- stref o wiodącej funkcji przyrodniczej i ochronnej,
- elementów infrastruktury kształtujących sieć powiązań wewnętrznych i zewnętrznych,
- strefy rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego powiat rycki objęty jest zasięgiem dwóch ponadlokalnych obszarów funkcjonalnych. Cześć wiejska gminy miejsko-wiejskiej Ryki oraz gmina Stężycza zostały zakwalifikowane do wiejskich obszarów funkcjonalnych uczestniczących w procesach rozwojowych, natomiast gminy: Kłoczew, Nowodwór i Ułęż zostały zakwalifikowane do obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych. Obszary te cechuje utrudniony dostęp do ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków subregionalnych. Ponadto gminy wchodzące w skład powiatu ryckiego należą do następujących regionalnych obszarów funkcjonalnych:

- Obszaru funkcjonalnego Dolny Wieprz (Ryki, Kłoczew, Nowodwór i Ułęż),
- Obszaru funkcjonalnego Powiśle (Dęblin, Stężycza).

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku uwzględnia obszary strategicznej interwencji (OSI) o znaczeniu krajowym (miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją) oraz definiuje OSI o znaczeniu regionalnym, które stanowią wyraz podjętej decyzji dotyczącej potrzeby szczególnego wsparcia realizacji wybranych kierunków działań. Zgodnie z zapisami SRWL 2030, Ryki, Dęblin oraz Stężycza tworzą Miejski Obszar Funkcjonalny Ryk (MOF), wyznaczony w celu budowania potencjału rozwojowego oraz wzmacniania powiązań funkcjonalnych. Pozostałe gminy wiejskie powiatu ryckiego - Kłoczew, Nowodwór oraz Ułęż zaliczają się do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Ponadto powiat rycki położony jest w granicach dwóch ponadlokalnych obszarów strategicznej interwencji wyznaczonych w SRWL 2030: Podlaskiego OSI (Kłoczew, Nowodwór i Ułęż) oraz OSI Powiśle (teren MOF Ryk).

II. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Jeżeli strategia rozwoju może wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, to zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) konieczne jest przeprowadzenie postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach postępowania opracowywana jest Prognoza oddziaływania na środowisko (dalej „Prognoza”) skutków realizacji projektowanego dokumentu. Zakres merytoryczny Prognozy określa art. 51.2 ustawy z dnia 3 października 2008 r.

Zakres Prognozy oraz stopień szczegółowości informacji zawartych w opracowaniu został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak: WOOŚ.411.11.2025.ES z dnia 18 marca 2025 r.) oraz z Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: DNS-NZ.7016.26.2025 z dnia 12.03.2025 r.).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie wskazał w szczególności, że Prognoza powinna uwzględniać następujące zagadnienia:

- dokonać oceny planowanych zamierzeń inwestycyjnych wraz z określeniem ich skali i intensywności oddziaływania na elementy środowiska
- opisać metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy, w szczególności informacje dotyczące pochodzenia danych na temat środowiska przyrodniczego;
- przedstawić istniejący stan środowiska, w tym opis elementów przyrodniczych, zagrożenia dla środowiska i źródła tych zagrożeń oraz problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu;
- przeanalizować wpływ planowanego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze, w tym obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) w tym w szczególności: obszary Natura 2000: Dolina Środkowej Wisły PLB140004, Podeblotcie PLH140033, Dolny Wieprz PLH060051 oraz Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”;
- zidentyfikować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu, w tym na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- przeanalizować i ocenić czy ustalenia projektu planu umożliwiają spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, określonych w „Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły”;
- przeanalizować wpływ projektowanego dokumentu na istniejące i projektowane na terenie gminy ujęcia wód podziemnych wraz z ustanowionymi strefami ochronnych,
- przedstawić podsumowanie ocen cząstkowych dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego oraz obszarów chronionych;
- przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

Ponadto, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wskazał następujące wymagania:

- W związku z położeniem terenu powiatu ryckiego w obrębie obszarów Natura 2000 należy także ocenić czy realizacja działań przewidzianych w Strategii nie będzie negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony i integralność obszarów Natura 2000.
- W Prognozie należy przeanalizować czy planowane do realizacji działania wskazane w dokumencie uwzględniają zakazy obowiązujące w OCK Pradolina Wieprza zgodnie z Rozporządzeniem Nr 38 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Pradolina Wieprza" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 24 marca 2006 r. Nr 59, poz. 1151).
- Należy także ocenić czy realizacja zapisów dokumentu umożliwi zachowanie drożności korytarzy ekologicznych funkcjonujących na terenie powiatu.
- Ponadto należy przeanalizować wpływ realizacji dokumentu na zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych jak i kulturowych.
- W prognozie należy dokonać opisu stanu środowiska w sposób umożliwiający określenie

rodzajów i skali przewidywanych oddziaływań oraz określenie zmian spowodowanych realizacją zapisów planu.

- Prognoza powinna umożliwić wskazanie na wczesnym etapie potencjalnych kolizji z obszarami przyrodniczymi, kulturowymi oraz ewentualnych konfliktów społecznych. Prognoza powinna także w sposób uzasadniony i racjonalny przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na formy ochrony przyrody.
- Przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń dokumentu na zmiany klimatyczne oraz różnorodność biologiczną. Jednocześnie należy rozważyć czy przewidywane zmiany warunków klimatycznych i środowiskowych będą miały wpływ na realizację projektowanego dokumentu. W prognozie należy przeanalizować czy ustalenia projektu planu uwzględniają cele i kierunki do zmian klimatu, o których mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” opracowanym przez Ministerstwo Środowiska.
- Celem opracowania prognozy jest określenie przewidywanych skutków wpływu założeń miejscowego planu na środowisko, wynikające z wprowadzenia nowych funkcji, ewentualnych sposobów ich uniknięcia oraz rozważenia możliwych alternatyw.
- Prognoza powinna wykazać, że projekt dokumentu uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska.

Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, uzgadniając zakres prognozy wskazał, że dokument ten powinien zawierać identyfikację głównych problemów ekologicznych oraz wskazania sposobów ich rozwiązania. Ocenie powinna być poddana jakość powietrza atmosferycznego, narażenia obszarów chronionych na hałas i oddziaływanie pól elektromagnetycznych, jakość wód powierzchniowych i podziemnych oraz potrzeby w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i racjonalnego gospodarowania odpadami. Ponadto prognoza powinna zawierać ocenę oddziaływania przewidywanych przedsięwzięć na zdrowie ludzi.

Zgodnie z art. 52. 1. ustawy z dnia 3 października 2008 r. informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Prognozę sporządzono stosując metody opisowe oraz analizy jakościowe wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska, jak również identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku. Przeprowadzono analizę spójności celów Strategii z wiodącymi celami ochrony środowiska ustanowionymi na poziomie międzynarodowym i krajowym. Przeanalizowano również cele strategiczne oraz towarzyszące im szczegółowe kierunki działań pod kątem wyznaczania potencjalnych ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Zapisy Strategii dotyczące działań inwestycyjnych są ogólne i nie zawierają konkretnych ram czasowych ani szczegółów ilościowych oraz technologicznych. W kontekście wielu proponowanych projektów inwestycyjnych nie są też znane szczegółowe lokalizacje. Z tych względów Prognoza ma

charakter jakościowy. Dokonano przeglądu i analizy pod kątem potencjalnego oddziaływania na środowisko listy projektów / przedsięwzięć, które towarzyszą Strategii. Projekty zaproponowane w Strategii mają w większości charakter neutralny lub pozytywny w kontekście oddziaływania na środowisko. Wstępną identyfikację charakteru potencjalnych oddziaływań na środowisko przedsięwzięć zawarto w tabeli 1.

III. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

III.1. Ogólne informacje o obszarze objętym Strategią

Teren objęty Strategią tworzą jednostki administracyjne wchodzące w skład powiatu ryckiego: gmina miejsko – wiejska Ryki, Miasto Dęblin oraz gminy wiejskie: Stężycza, Kłoczew, Nowodwór i Ułęż. Podstawowe dane o powiecie i gminach powiatu ryckiego przedstawiono w tab. 2.

Tab. 2. Wybrane dane statystyczne dla gmin powiatu ryckiego (BDL, dane za 2023 r.).

Lp.	Gmina	Powierzchnia (ha)	Ludność (os.)	Lasy (ha) Lesistość (%)	Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej (%)	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca w ciągu roku (kg)	Zużycie wody z wodociąg. przez jednego mieszkańca (m ³)	Obszary prawnie chronione ogółem (ha)
1.	Ryki	16 171	19 139	3 017,88 18,7 %	20,45	210	26,9	2 460,0
2.	Dęblin	3 833	14 132	1 137,04 29,7 %	93,23	336	27,8	6,86
3.	Kłoczew	14 302	6 815	3 080,19 21,5 %	13,35	123	43,7	-
4.	Nowodwór	7 192	3 891	1 865,66 25,9 %	5,65	109	26,1	-
5.	Stężycza	11 605	4 757	2 426,90 20,9 %	23,56	250	37,9	ok. 2865*
6.	Ułęż	8 340	2 823	2 156,69 25,9 %	5,62 ¹	b.d.	36,5	4 780,0
	Powiat rycki	61 443	51 557	13 684,36 (22,3%)	23,65	225	30,9	10 111,86 (16,5%)

*dane szacunkowe na podstawie pomiarów na mapie

źródło: Bank Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl>

Powiat rycki cechuje się dobrą dostępnością komunikacyjną. Przez teren powiatu ryckiego przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie:

- droga ekspresowa S17 Warszawa-Hrebennie, będąca częścią trasy europejskiej E372, łącząca centrum Polski ze wschodnimi przejściami granicznymi,
- droga krajowa nr 48 o znaczeniu międzyregionalnym i regionalnym relacji Tomaszów Mazowiecki – Białobrzegi – Koźnice – Dęblin – Kock,

¹ Dane za 2021 rok

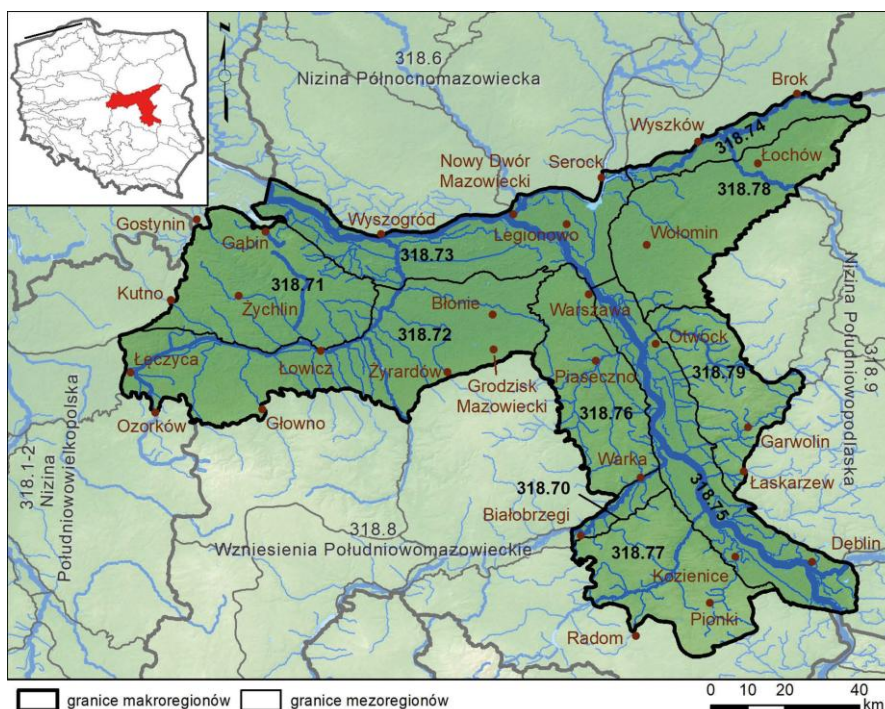

- droga wojewódzka nr 801 o znaczeniu ponadregionalnym tzw. Trasa Nadwiślańska.

Teren powiatu przecinają linie kolejowe o znaczeniu międzynarodowym i międzyregionalnym: linia kolejowa nr 7 Warszawa – Dorohusk – granica państwa, położona w sieci TEN-T, linia kolejowa nr 26 Łuków – Radom, linia kolejowa nr 579 Stawy – Dęblin oraz linia kolejowa nr 580 Wieprz – Wista.

III.2. Charakterystyka geograficzna i udokumentowane złoża kopalin

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym powiat rycki należy do kilku makroregionów: Nizina Środkowomazowiecka (mezoregion Dolina Środkowej Wisły), Nizina Południowopodlaska (mezoregiony: Pradolina Wieprza, Wysoczyzna Żelechowska).

Ryc. 2. Położenie makroregionu Nizina Środkowomazowiecka (318.7) i mezoregionu Dolina Środkowej Wisły (318.75) (Richling A. i in. 2021).

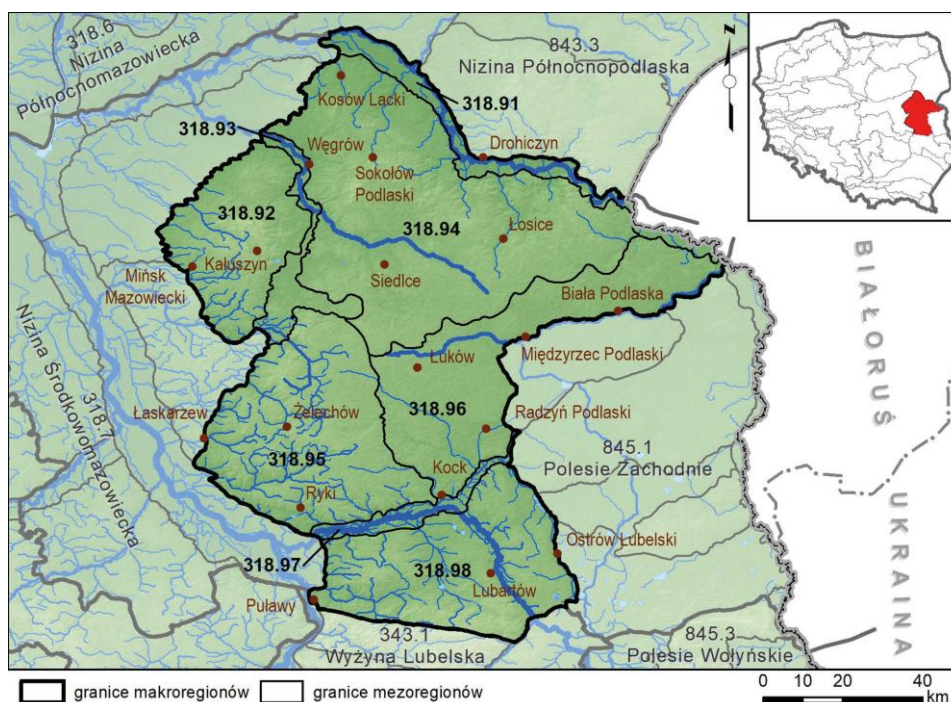
Dolina Środkowej Wisły (318.75) (Gerlée A., Sosnowska A. 2021)

Gminy: Ryki, Stężycza, Dęblin

Dolina Środkowej Wisły znajduje się w południowej części Niziny Środkowomazowieckiej. Obejmuje dolinę Wisły od Małopolskiego Przełomu, aż do zwężenia w obrębie Warszawy (na wysokości Śródmieścia). Dolina na tym odcinku ma przebieg niemal południkowy (NNW – SSE). Południowo-wschodni kraniec mezoregionu jest jednocześnie granicą makroregionu. Głównym typem rzeźby są terasy zalewowe i nadzalewowe wraz z krawędzią erozyjną i erozyjno-denudacyjną, zbudowane głównie z holocenijskich osadów rzecznych. W korycie rzecznej i na terasach zalewowych znajdują się przede wszystkim piaski i mułki rzeczne oraz mułki piaszczyste. Na wyższych terasach występują również piaski eoliczne tworzące niewysokie formy wydymowe. Na płaskich powierzchniach gromadzą się utwory torfowe. W korycie Wisły oraz na terasach zalewowych dominują mady właściwe oraz brunatne. W wyższych położeniach występują przede wszystkim gleby rdzawe. Na terenach płaskich w

miejsu płytkiego zalegania wód gruntowych wykształciły się gleby organiczne – torfowe i murszowe oraz gleby gruntowo-glejowe. Główną oś rzeczną stanowi Wisła wraz z ujściowymi odcinkami dopływów. Lewobrzeżne dopływy to Pilica i Radomka, natomiast prawobrzeżne: Wieprz i Świder. W obrębie doliny występuje wiele płytkich i zarastających starorzeczy. Charakterystycznym elementem krajobrazu są łąchy i wyspy rzeczne występujące na Wiśle. Mezoregion charakteryzuje się stosunkowo dużą liczbą dni bardzo ciepłych i pochmurnych, do licznych należą także dni bardzo ciepłe, bez opadu, a także dni z pogodą umiarkowanie ciepłą. Ukształtowanie terenu sprzyja sptywom zimnego powietrza oraz jego stagnacji w dolinie.

Roślinnością potencjalną mezoregionu są głównie nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowe i jesionowo-wiązowe, a na wyższych terasach dolinnych – grądy subkontynentalne oraz kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe i suboceaniczne bory sosnowe. W obrębie wyższych teras występują siedliska olsów środkowoeuropejskich i niżowych łągów jesionowo-olszowych. Tereny te są częściowo zmeliorowane, użytkowane głównie jako łąki. Niewielkie pozostałości lasów łągowych spotyka się obecnie w międzywalu Wisły objętym ochroną w formie obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 oraz kilku rezerwatów przyrody. W rozwidleniu Wisły i Wieprza stwierdzono płaty siedliska kontynentalnego boru bagiennego. W mezoregionie występują nieliczne płaty siedliska świetlistej dąbrowy w postaci niżowej.

Ryc. 3. Położenie makroregionu Nizina Południowopodlaska (318.9) i mezoregionów Pradolina Wieprza (318.97) oraz Wysoczyzna Żelechowska (318.95) (Richling A. i in. 2021).

Pradolina Wieprza (318.97) (Terpiłowski S., Chabudziński Ł. 2021)

Gminy: Ryki, Ułęż

Pradolina Wieprza obejmuje dolny bieg rzeki Wieprz i jej dopływu Tyśmienicy. To bardzo wyrazisty w rzeźbie odcinek, jednego z najdłuższych, plejstoceniowych traktów „pradoliny” (odpływu wód lodowcowych i rzecznych), ukształtowany zasadniczo podczas końcowego postępu lądolodu Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Dno pradoliny jest szerokie – do 6 km, a zbocza strome i wysokie – do 20 m. Znacznie młodsze jest współczesne dno pradoliny. Tworzy go holoceniowe, głównie piaszczysto-

mułowa i biogeniczna, terasa powodziowa z licznymi dobrze zachowanymi starorzeczami Wieprza i Tyśmienicy. Rzeki te zachowały na ogół swój naturalny, meandrujący charakter. Na piaszczysto-mułowych aluwacjach Wieprza i Tyśmienicy wykształciły się mady, a na osadach biogenicznych gleby hydromorficzne.

Potencjalna roślinność naturalna jest typowa dla siedlisk dolin rzecznych, w których zasadniczy poziom akumulacyjny stanowi terasa powodziowa. Jest to w przewadze siedlisko: nadrzecznych łągów wierzbowo-topolowych i jesionowo-wiązowych (dolina Wieprza) oraz niżowych łągów jesionowo-olszowych (dolina Tyśmienicy).

Wysoczyzna Żelechowska (318.95) (Lechnio J., Malinowska E. 2021)

Gminy: Nowodwór, Stężyca, Ryki, Dęblin, Ułęż, Kłoczew

Wysoczyzna Żelechowska to południkowo zorientowany, wysoko położony (do 205,8 m n.p.m. – okolice Stoczka Łukowskiego) garb polodowcowy ukształtowany podczas maksymalnego postępu i zaniku lądolodu Warty zlodowacenia środkowopolskiego – z szeroko rozprzestrzenioną gliną zwałową (nadbudowaną lokalnie piaskami i żwirami moren czołowych – głównie okolice Stoczka Łukowskiego, Puznówki) oraz piaskami i żwirami wodnolodowcowymi. Rozcinają go liczne, promieniście układające się cieki, w tym m.in.: górne odcinki Bystrzycy, uchodzącej do Tyśmienicy, oraz Świdra i Wilgi – bezpośrednich dopływów Wisły. Ich dna budują głównie holocenijskie osady aluwialne i biogeniczne (piaski, mułki, torfy). Na osadach polodowcowych wykształciły się gleby płowe i brunatne, a na holocenijskich osadach dolin rzecznych głównie gleby hydromorficzne.

Wśród potencjalnej roślinności naturalnej obszarów polodowcowych dominują siedliska grądu subkontynentalnego odmiany środkowopolskiej, świetlistej dąbrowy, kontynentalnego boru mieszanego sosnowo-dębowego i suboceanicznego boru sosnowego. W dnach obniżzeń i dolin przeważają siedliska olsu środkowoeuropejskiego, niżowych nadrzecznych łągów jesionowo-wiązowych oraz niżowych łągów jesionowo-olszowych. Charakterystyczną kategorią użytkowania ziemi są tereny rolnicze (grunty orne), które zajmują ponad dwie trzecie powierzchni.

Udokumentowane złoża kopalin

Na obszarze powiatu ryckiego dominują złoża piasków i żwirów. Zestawienie udokumentowanych złóż kopalin przedstawiono w tabelach nr 3 - 8 na podstawie „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r.”.

Skróty literowe dotyczące stanu zagospodarowania zasobów w wykazach złóż oznaczają:

- B** – w przypadku kopalin stałych – kopalnia w budowie, w przypadku ropy i gazu – przygotowane do wydobycia lub eksploatacja próbna
- E** – złożo eksploatowane
- M** – złożo skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym
- P** – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C₂ + D, a w przypadku ropy i gazu – w kat. C)
- R** – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C₁, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B)
- Z** – złożo, z którego wydobycie zostało zaniechane
- T** – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo
- K** – zmiana rodzaju kopaliny w złożu

Tab. 3. Wykaz złóż gazu ziemnego w powiecie ryckim - mln m³.

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby			Wydobycie
			wydobywalne bilansowe		przemysłowe	
			Razem	A+B		
1.	Stężycza	Z	50.08	-	50.08	-

Tab. 4. Wykaz złóż ropy naftowej i kondensatu ropnego w powiecie ryckim – tys. t.

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby			Wydobycie
			wydobywalne bilansowe		przemysłowe	
			Razem	A+B		
1.	Stężycza	Z	29.62	-	29.62	-

Tab. 5. Wykaz złóż węgla brunatnego w powiecie ryckim - tys. t.

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby geologiczne					Zasoby przemysłowe	Wydobycie
			bilansowe				pozabilansowe		
			Razem	A+B	C1	C2			
1.	Sierskowola	P	-	-	-	-	-	21 597	-

Tab. 6. Wykaz złóż piasków i żwirów w powiecie ryckim - tys. t.

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospod.	Zasoby		Wydobycie
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
1.	Bobrowniki	R	70	-	-
2.	Borowina	R	78	-	-
3.	Brzeziny	Z	45	-	-
4.	Brzeziny III	R	154	-	-
5.	Brzeziny VI	R	31	-	-
6.	Chrustne IV	Z	318	-	-
7.	Chrustne VI	R	162	148	-
8.	Chrustne XI	E	53	-	17
9.	Gęsia Wólka	E	3 259	723	105
10.	Gęsia Wólka II	E	359	-	34
11.	Huta Zadybska 10	Z	65	-	-
12.	Huta Zadybska III	E	41	41	36
13.	Huta Zadybska IV	R	391	-	-
14.	Janisze	R	742	421	-
15.	Kol. Swaty	R	635	-	-
16.	Kurzelaty	R	66	-	-
17.	Lipiny	M	-	-	-
18.	Niwa Babicka	R	191	-	-
19.	Oszczywilk I	R	454	-	-
20.	Ownia I	E	78	-	4
21.	Sierskowola V	R	168	-	-
22.	Sierskowola VII	M	-	-	-
23.	Stara Rokitnia	R	218	-	-
24.	Stara Rokitnia I	E	99	-	6
25.	Stryj	E	1 984	879	14
26.	Stryj II	E	5 685	1 433	124
27.	Swaty	E	44	-	7
28.	Swaty - Podlasie I	E	116	-	5
29.	Swaty I	E	195	-	2

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospod.	Zasoby		Wydobycie
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
30.	Swaty I - Pole A	E	447	-	20
31.	Swaty II	R	362	-	-
32.	Swaty-Podlasie	Z	-	-	-
33.	Zadybska Huta	Z	255	-	-
34.	Żabianka I	Z	88	-	-

Źródło: PIG-PIB 2024. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r. Warszawa 2024.

Tab. 7. Wykaz złóż piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej w powiecie ryckim – tys. m³.

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospod.	Zasoby		Wydobycie
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
1.	Stężycza	Z	606.84	-	-

Źródło: PIG-PIB 2024. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r. Warszawa 2024.

Tab. 8. Wykaz złóż torfów dla celów rolniczych w powiecie ryckim - tys. m³.

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospod.	Zasoby		Wydobycie
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
1.	Kletnia I	Z	18.26	-	-

Źródło: PIG-PIB 2024. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r. Warszawa 2024.

III.3. Wody

III.3.1. Wody powierzchniowe

Najważniejszą rzeką na terenie powiatu ryckiego jest Wisła oraz rzeka Wieprz wraz z dopływami. Rzeki wchodzące w skład zlewni Wieprza to Świnka, Zalesianka i Irenka. Północna i częściowo centralna część powiatu odwadniana jest poprzez system rzeczny rzeki Okrzejki. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) na terenie powiatu ryckiego wyznaczonych zostało 14 jednolitych części wód powierzchniowych. Ich charakterystykę zestawiono w tabeli 9.

Tab. 9. Charakterystyka JCWP na terenie powiatu ryckiego.

Lp.	Nazwa JCWP / Status	Kod JCWP	Aktualny ogólny stan JCWP	Cel środowiskowy (stan/potencjał ekologiczny)	Cel środowiskowy (stan chemiczny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych / termin osiągnięcia celów środowiskowych
1.	Wisła od Wieprza do Narwi (Naturalna część wód)	RW20001225999	zły stan wód	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

Lp.	Nazwa JCWP / Status	Kod JCWP	Aktualny ogólny stan JCWP	Cel środowiskowy (stan/potencjał ekologiczny)	Cel środowiskowy (stan chemiczny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych / termin osiągnięcia celów środowiskowych
				jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)		
2.	Odnoga (naturalna część wód)	RW200010251129	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
3.	Korytka (naturalna część wód)	RW200010253249	brak danych	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona
4.	Okrzejką od Owni do ujścia (naturalna część wód)	RW20001125329	zły stan wód	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
5.	Okrzejką do Owni (silnie zmieniona część wód)	RW200010253231	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

Lp.	Nazwa JCWP / Status	Kod JCWP	Aktualny ogólny stan JCWP	Cel środowiskowy (stan/potencjał ekologiczny)	Cel środowiskowy (stan chemiczny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych / termin osiągnięcia celów środowiskowych
6.	Wilga do Dopływu z Brzegów (naturalna część wód)	RW20001025363 1	zły stan wód	: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	niezagrożona
7.	Dopływ ze stawów koło Sobieszyna (naturalna część wód)	RW20001024954 9	zły stan wód	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona
8.	Wieprz od Tyśmienicy do ujścia (naturalna część wód)	RW20001124999	zły stan wód	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny	zagrożona
9.	Czarna (naturalna część wód)	RW20001024889	zły stan wód	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
10.	Mała Bystrzyca (naturalna część wód)	RW20001024868 9	zły stan wód	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile	dobry stan chemiczny	zagrożona

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

Lp.	Nazwa JCWP / Status	Kod JCWP	Aktualny ogólny stan JCWP	Cel środowiskowy (stan/potencjał ekologiczny)	Cel środowiskowy (stan chemiczny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych / termin osiągnięcia celów środowiskowych
				jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D		
11.	Struga (naturalna część wód)	RW200010249329	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
12.	Świnka (naturalna część wód)	RW20001024949	zły stan wód	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona
13.	Irenka (naturalna część wód)	RW200010249929	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona
14.	Zalesianka (naturalna część wód)	RW20001024969	zły stan wód	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona

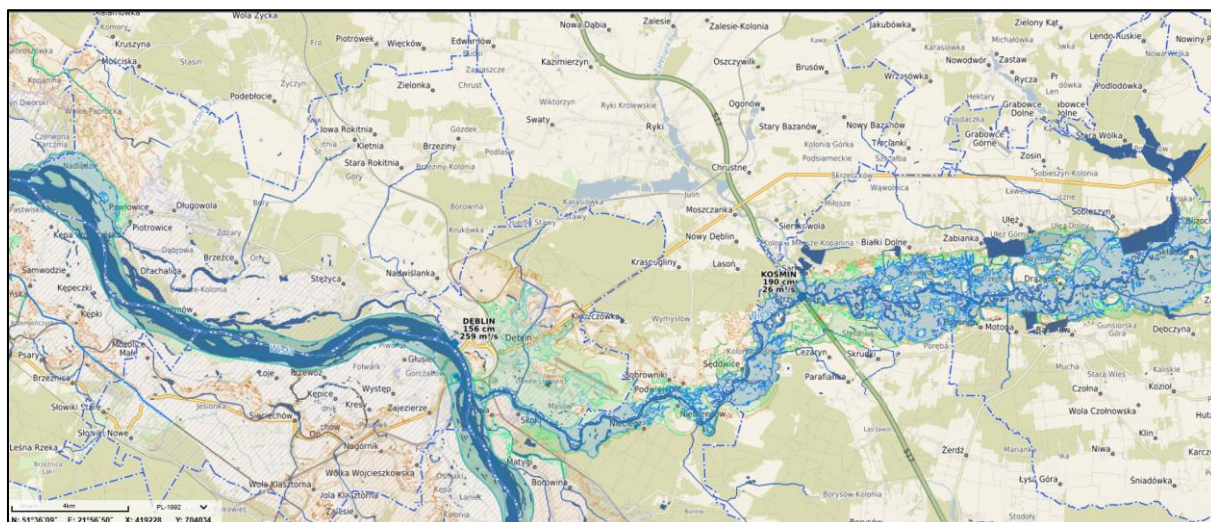

Ogólny stan wód JCWP na terenie powiatu ryckiego jest zły. Osiągnięcie celów środowiskowych dla 13 JCWP (do 2027 roku) określa się jako zagrożone. W zlewniach JCWP występuje presja komunalna, rolnicza lub przemysłowa i jednocześnie brakuje możliwości technicznych poprawy stanu wód. W programie działań naprawczych zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które niejednokrotnie są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie odpowiednim dla osiągnięcia dobrego stanu. Realizacja tych działań wymaga odpowiednich środków finansowych i rozłożona jest w długim czasie.

W powiecie znajdują się jeziora pochodzenia rzecznoego w potocznie zwane „wiśliskami” i „wieprzyskami”, które położone są w południowej części powiatu, a na Wysoczyźnie Żelechowskiej występują niewielkie polodowcowe oczka wodne. Powiat rycki posiada znaczną ilość sztucznych zbiorników wodnych w postaci stawów (gospodarstwa rybne). Największe kompleksy stawów znajdują się w Jagodnem (gmina Kłoczew) - ok. 220 ha, Sobieszynie - 205 ha, Ułężu - ok. 77 ha i w Rykach - 283 ha.

Zagrożenia powodziowe

Na terenie powiatu ryckiego obszary zagrożenia powodzią zlokalizowane są wzdłuż głównych rzek – Wisły oraz Wieprza (ryc. 4). Obszar szczególnego zagrożenia powodzią (OSZP) to obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat - wielkość statystyczna, bazująca na danych historycznych).

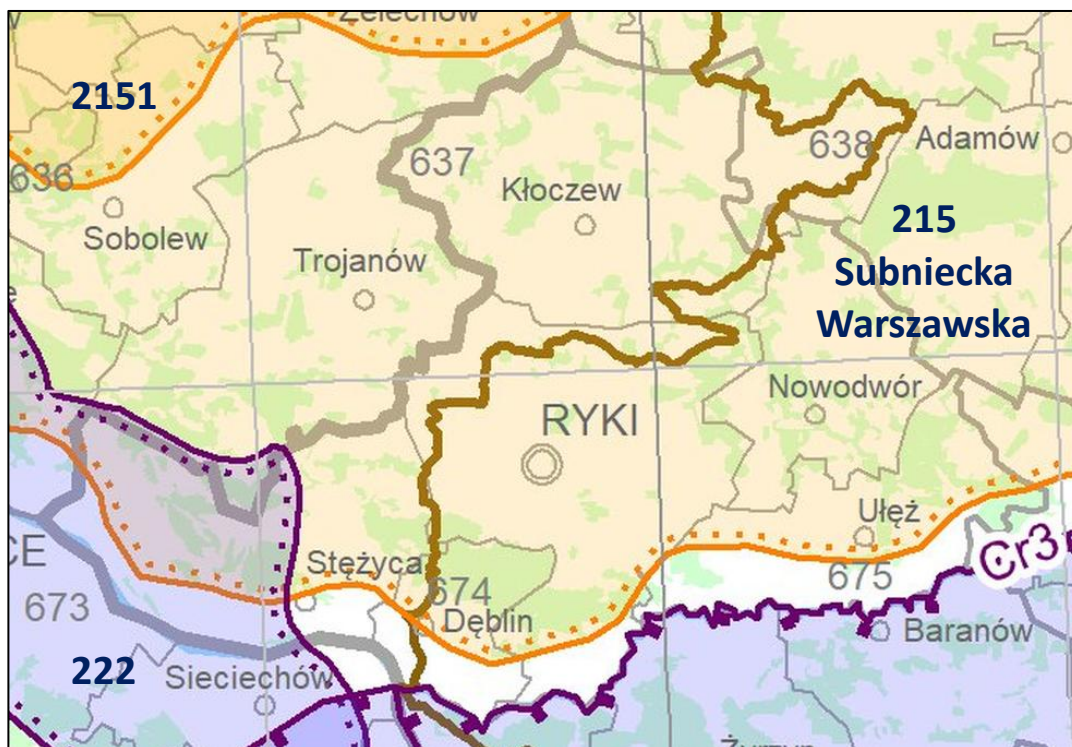
OSZP 1% z map zagrożenia powodziowego od strony rzeki

Ryc. 4. Mapa ryzyka powodziowego w dolinach Wisły i Wieprza w powiecie ryckim.

Źródło: <https://rycki.e-mapa.net/>

III.3.2. Wody podziemne

Powiat rycki znajduje się, w przeważającej części, w obrębie Zbiornika Wód Podziemnych Subniecka Warszawska 215 (ryc. 5).

Ryc. 5. Zasięg Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 215 Subniecka Warszawska w powiecie ryckim.

Źródło: PIG-PIB 2023. Mapa głównych zbiorników wód podziemnych (stan na 31.12.2023 r.).

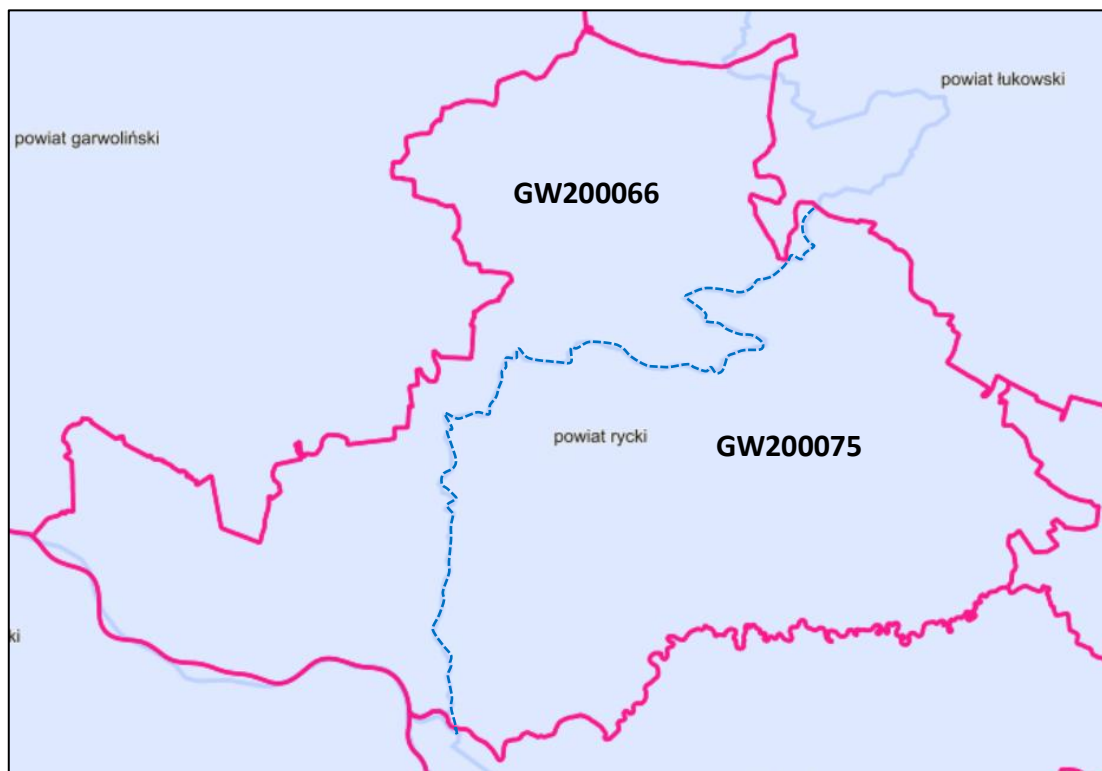
Obszar GZWP 215 Subniecka Warszawska charakteryzują następujące parametry:

- utwory wodonośne – czwartorzęd, kreda;
- szacunkowe zasoby dyspozycyjne – 500,9 tys. m³/dobę;
- wskaźnik zasobów dyspozycyjności – 125 m³/dobę/km²
- miąższość poz. wód > 40 m;

Zbiornik ten nie ma opracowanej dokumentacji hydrogeologicznej. Podstawowe znaczenie użytkowe mają wody czwartorzędowego oraz paleogeńsko - neogeńskiego piętra wodonośnego. Trzeciorzędowy poziom wodonośny tworzy oligoceński i mioceniński poziom wodonośny. Poziom mioceniński nie jest ujmowany dla celów pitnych ze względu na niekorzystne parametry fizykochemiczne wody. Związane jest to z facją burowęglanową, którą tworzą piaski pylaste i mułki z domieszką węgla brunatnego. Poziom ten występuje niemal na całym obszarze jednostki, przeważnie pod pokrywą iłów plioceńskich, których miąższość waha się od kilku do prawie 150 m. Oligoceński poziom wód podziemnych występuje na głębokości poniżej 150-180 m. Zbiornik w tym rejonie ma charakter artezyjski lub subartezyjski w zależności od morfologii terenu. Lustro wody jest napięte, a wody charakteryzują się średnią jakością, lecz dobrą odpornością na zanieczyszczenia antropogeniczne. Warunki występowania trzeciorzędowych utworów wodonośnych (znaczna izolacja) oraz wysoka odporność na zanieczyszczenia antropogeniczne nie wymagają podjęcia działań dla ustanowienia obszaru ochrony zbiornika. Źródłem zaopatrzenia w wodę są wody pierwszego poziomu wodonośnego, pochodzące z piaszczystych utworów czwartorzędowych. Z tego też poziomu zaopatrywane są studnie na terenie powiatu. Jego wydajność uzależniona jest od warunków atmosferycznych i stanu wód powierzchniowych oraz od wykształcenia litologicznego utworów. Maksymalna wydajność mieści się w granicach od 4,65 m³ /h do 80,38 m³ /h.

Jednolite części wód podziemnych

Obszar powiatu ryckiego znajduje się głównie w obrębie GW200075 i GW200066. Niewielką powierzchnię zajmują JCWPd GW200074 i GW200088.

Ryc. 6. Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu ryckiego.

źródło: https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/lmgp_2.html

Struktura GW200075² jest złożona z czterech poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami trudnoprzepuszczalnymi. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem strefa zasilania i drenażu. Można przyjąć, iż teren jednostki pod względem hydrogeologicznym stanowi obszar zamknięty. Jedynie w zachodnim jej fragmencie część wód podziemnych może nie być drenowana przez Wieprz, lecz odpływać bezpośrednio do Wisły. Poziom przypowierzchniowy Q1 jest praktycznie nie izolowany od powierzchni terenu, co umożliwia jego infiltracyjne zasilanie. Strefy zasilania są związane z lokalnymi działami wód powierzchniowych. Natomiast wody podziemne są drenowane przez rzeki. System krążenia wód podziemnych poziomu przypowierzchniowego ma charakter wybitnie lokalny. Poziom Q2 w strefach, gdzie jest pozbawiony izolacji od powierzchni terenu może być zasilany przez infiltrację wód opadowych, natomiast w pozostałych obszarach zasilanie odbywa się przez przesączanie wód z powierzchni terenu lub z poziomów Q1, Pg-Ng, K przez utwory trudnoprzepuszczalne oraz przez okna hydrogeologiczne z sąsiednich warstw wodonośnych. Poziom Q2 drenują główne ciekły powierzchniowe, o głęboko wciętych dolinach: Wieprz, Tyśmiennica, Minina, Mała Bystrzyca, Białka. Poziomy Pg-Ng i K są zasilane na zasadzie przesączania z nadległych warstw wodonośnych.

GW200066³ znajduje się w obrębie niecki mazowieckiej - dużej jednostki strukturalnej o skomplikowanych warunkach hydrogeologicznych. Piętro paleogeńsko -neogeńskie niecki mazowieckiej ma bezpośredni związek hydrauliczny z piętrzem czwartorzędowym. Generalnie lustro wody poziomu

² Karta informacyjna JCWPd nr 75 <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd.html>

³ Karta informacyjna JCWPd nr 66 <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd.html>

palegeńsko-neogeńskiego jest współkształtne z lustrem głównego poziomu użytkowego w czwartorzędzie. Na obszarach wysoczyzn będących strefami alimentacyjnymi lustro poziomu trzeciorzędowego stabilizuje się od kilku do kilkunastu metrów poniżej czwartorzędowego. Poziom wód gruntowych o zwierciadle swobodnym, lokalnie napiętym istnieje w obszarach, gdzie w strefie przypowierzchniowej zalegają gliny zwałowe lub mady. Zasilany jest infiltracją opadów atmosferycznych, a w dolinach rzek drenażem z niżej położonych poziomów wodonośnych. Poziom wód wgłębnych utworzony jest z połączenia użytkowych poziomów międzyglinowych o zwierciadle napiętym. Zasilany jest przez przesączanie się wód z poziomu przypowierzchniowego. W dolinach poziom ten jest drenowany przez większe rzeki za pośrednictwem poziomu przypowierzchniowego.

III.4. Gleby⁴

Gleby występujące na obszarze powiatu ryckiego to około 39 % gleb słabych klas bonitacyjnych, z tego 22,3 % to gleby klasy V, natomiast pozostałe 16,7 % to gleby klasy VI. Gleby zaliczane do średniej klasy bonitacyjnej - klasa IV a i IV b stanowią ok. 38,7 % powierzchni powiatu. Gleby dobrych klas bonitacyjnych - klasa III a i III b to ok., 22 % powierzchni powiatu. Gleby klas średnich oraz słabych występują na terenie Wysoczyzny Żelechowskiej i są to gleby płowe, gleby brunatne oraz rdzawe, a także miejscami lokalnie gleby glejowe. Występują również gleby bielicowe, a w warunkach silnego uwilgocenia gleby glejowobielicowe i glejobielice. W północno-wschodniej części powiatu znajdują się gleby słabe - rdzawe i bielicowe. Ponadto, na północ od rzeki Okrzejki występują ciężkie i słabo przepuszczalne gleby glejowe. Największe doliny rzeczne - Wisły i Wieprza posiadają bardzo żyzne gleby w postaci mad rzecznych.

Generalnie, południowo-zachodnia część powiatu posiada gleby w większości dobrych klas bonitacyjnych, natomiast w części północnej i północno-wschodniej znajdują się gleby słabych klas bonitacyjnych. Środkowo-centralna część powiatu charakteryzuje się glebami zaliczanymi do dobrej klasy. Gleby powiatu ryckiego są użytkowane rolniczo w ponad 80 % i są silnie zakwaszone (pH < 5,5). Największy odsetek gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych (ponad 80%) znajduje się w gminach: Nowodwór, Kłoczew i Ułęż, najmniejszy zaś w gminie Stężycza (poniżej 20%).

Użytki rolne stanowią 64,3% powierzchni powiatu, w tym grunty orne 48,7%, sady 1,3%, a łąki i pastwiska 14,3%. Udział gruntów o wysokich klasach bonitacyjnych w ogólnej powierzchni gruntów ornych przedstawia się następująco:

Gmina Ryki - 27,6%

Gmina Kłoczew - 24,3%

Gmina Ułęż - 23,1%

Gmina Stężycza - 18,7%

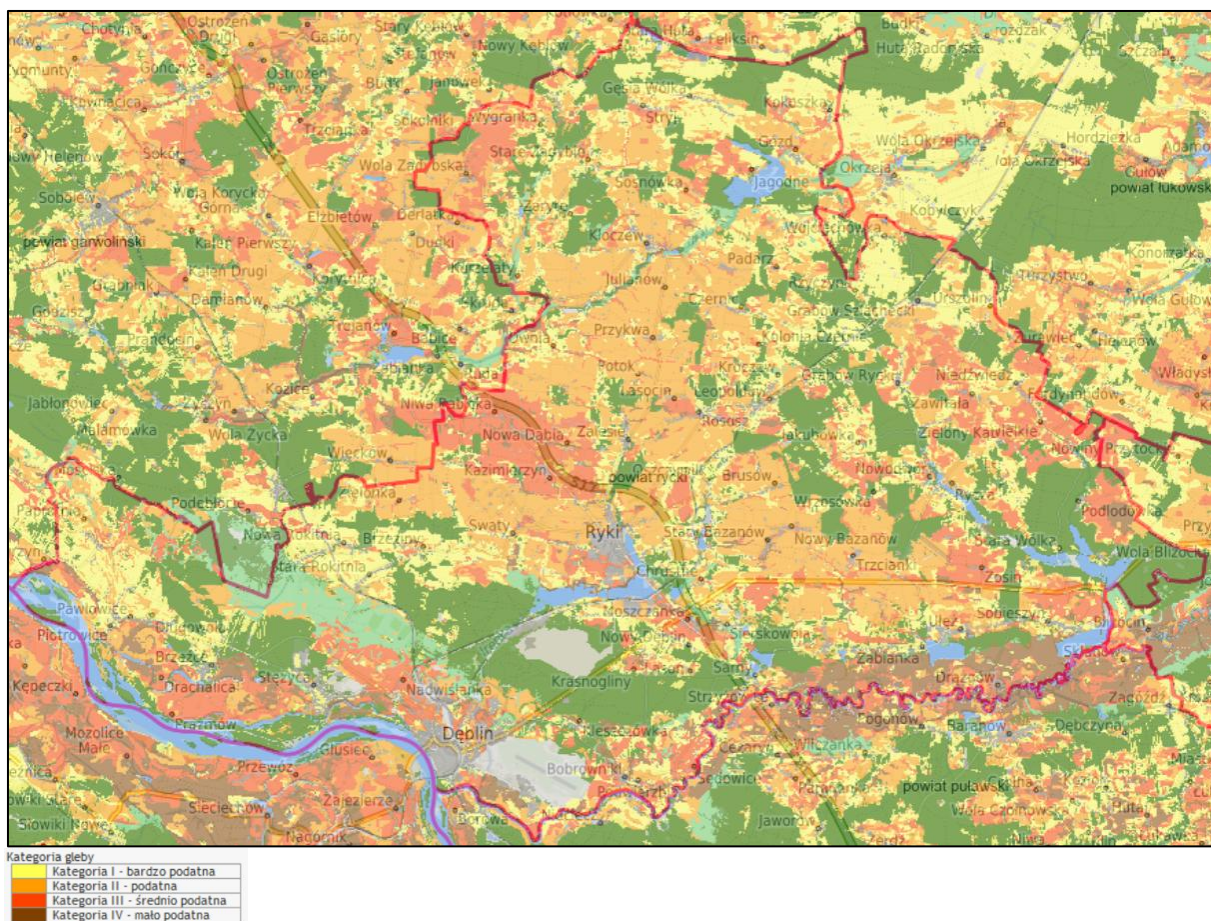
Miasto Dęblin - 18,1%

Gmina Nowodwór - 10,9%

Gleby powiatu ryckiego położone na wysoczyznach (głównie gminy: Kłoczew, Nowodwór, Ryki, częściowo Stężyczy) najbardziej podatne na suszę (ryc. 7).

---

⁴ Na podstawie: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Ryckiego na lata 2019 – 2022 z perspektywą do roku 2026.

Ryc. 7. Podatność gleb powiatu ryckiego na suszę w 2024 r. Dane pochodzą z serwisu System Monitoringu Suszy Rolniczej w Polsce (SMSR) - prowadzonego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy (IUNG-PIB) na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Źródło: <https://polska.e-mapa.net>

III.5. Warunki klimatyczne

Według W. Okołowicza powiat rycki należy do Mazowiecko-Podlaskiego regionu klimatycznego. W kształtowaniu pogody decydującą rolę odgrywają masy powietrza polarno-morskiego. Stanowią one 60% wszystkich mas powietrza napływających na ten teren, a nieco mniejszą rolę mają masy powietrza polarno – kontynentalnego. Na obszarze tym przeważają wiatry zachodnie i północno zachodnie. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,0-8,5°C, przy średnich temperaturach od -4,5 do -3,5°C w najzimniejszym miesiącu styczniu i średnich temperaturach w najcieplejszym lipcu 18,5 – 19,0°C. Średnia długość okresu wegetacyjnego (ze średnią dzienną temperaturą powietrza większą od 5°C) wynosi średnio 200 - 210 dni. Pokrywa śnieżna zalega około 80 dni. Średnia wieloletnia suma opadów atmosferycznych wynosi 500 - 580mm. Przeważające są opady półrocza letniego. Wilgotność względna powietrza nie przekracza 80%, są to najniższe wartości w województwie lubelskim.

W powiecie można wyróżnić trzy obszary różniące się pod względem warunków klimatycznych:

- tereny wysoczyznowe o najkorzystniejszych warunkach klimatycznych, charakteryzujące się dużym nasłonecznieniem i korzystnym przewietrzeniem,

- tereny zboczy dolin rzecznych oraz wyższe partie dolinek bocznych - o mniejszym nasłonecznieniu, zwiększonej wilgotności i dużym przewietrzeniu,

- doliny rzeczne oraz dna dolin bocznych - o niekorzystnych warunkach klimatycznych (w dolinach Wisły i Wieprza obserwuje się nieco niższe temperatury powietrza (o ok. 1°C), w stosunku do terenów sąsiednich).

Obszary wierzchowinowe, zbudowane z jednorodnych form geomorfologicznych, mają również jednolity topoklimat. Duże rejonu o klimacie lokalnym kształtowanym przez suche podłoże stanowią i mogą stanowić podstawę lokalizacji zabudowy mieszkaniowej. Są to tereny o najkorzystniejszych warunkach klimatycznych dla zdrowia człowieka. W terenach zagłębień bezodpływowych, dolin rzecznych i terenach płytkiego zalegania wód wierzchówkowych następuje pogorszenie warunków biotopoklimatycznych. Do tych miejsc, jako naturalnych zagłębień terenowych, napływają w czasie bezwietrznych i bezchmurnych nocy masy chłodnego powietrza, powodując zjawisko inwersji termicznej.

Należy podkreślić, że od ostatniego ćwierćwiecza obserwuje się zmiany wskaźników klimatycznych. Dotyczy to w szczególności wielkości opadów i ich intensywności, temperatur poszczególnych pór roku, zalegania pokrywy śnieżnej, jak również występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych (np. silne wiatry, obfite opady, okresy wysokich temperatur bez opadów).

III.6. Flora i fauna

Szatę roślinną w powiecie ryckim reprezentują lasy, zadrzewienia przydrożne, śródpolne i przykorytowe, zieleń niska w dnach rzecznych (tzw. roślinność denna) oraz różne formy zieleni przydomowej ozdobnej i użytkowej. Na większości obszaru powiatu naturalne zbiorowiska roślinne zostały zastąpione przez sztuczne agrocenozy, które charakteryzują się względną krótkotrwałością i małą zdolnością do samoregulacji. Powiat rycki ma charakter typowo rolniczy, urozmaicony dolinami i lasami oraz kompleksami stawów hodowlanych. Do terenów zróżnicowanych pod względem przyrodniczo - krajobrazowym należą:

- doliny rzek: Wisły, Wieprza, Okrzejki z występującymi siedliskami łągi i olsu;
- kompleks stawów w rejonie miejscowości Jagodne-Gózd, Ryk, Sobieszyna i Podlodowa;
- zwarte kompleksy leśne.

Cechą charakterystyczną struktury zagospodarowania powiatu jest wysoki udział użytków rolnych, stosunkowo niska lesistość i niski udział trwałych użytków zielonych i sadów w powierzchni użytków rolnych.

Lasy znajdujące się na obszarze powiatu niebędące własnością Skarbu Państwa stanowią około 80% lasów ogółem i na terenie powiatu zajmują powierzchnię 8900 ha. Pod względem gatunkowym w lasach powiatu ryckiego dominuje sosna zwyczajna – 63,7%, dąb – 18,2 %, brzoza – 7,1%, olsza – 4,7 i grab – 3,2%.

Na terenie powiatu ryckiego obszar Nadleśnictwa Puławy zajmuje powierzchnię 3660 ha, w tym obszary leśne 3588 ha. Dominującymi typami siedliskowymi w nadleśnictwie są: Bśw 29,79%, LMśw 22,88%, Lśw 19,19% i BMśw 18,61%. Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany w nadleśnictwie jest sosna. Drzewostany z panującą sosną zajmują 74,02% powierzchni i dają 74,02% zasobności.

Drugim gatunkiem jest dąb. Udział powierzchniowy drzewostanów dębowych wynosi 13,48% a zasobność 15,68%. Kolejnym gatunkiem jest brzoza z udziałem powierzchniowym 8,61% i pod względem zasobności 6,36%. Grab jako gatunek panujący zajmuje 1,65% powierzchni i 1,51% zasobów.

Nadleśnictwo Garwolin w powiecie ryckim obejmuje teren gminy Kłoczew. Na terenie Nadleśnictwa Garwolin przeważają ubogie i średnio żyzne siedliska borowe, zajmują one 60% powierzchni. Żyzne siedliska lasowe stanowią 36% powierzchni leśnej, a olsy i łągi - 4%.

Zbiorowiska łąkowe zachowały się szczątkowo jedynie w dolinie Wieprza oraz w dolinie Wisły.

Murawy napiaskowe można spotkać na polanach, brzegach lasów, w młodnikach sosnowych, w piaskowniach oraz na piaszczystych wyniesieniach wśród pastwisk. Pod względem fitosocjologicznym są to fitocenozy *Spergulo-corynephorum*. Występują one w niewielkich powierzchniowo fitocenozach spotykanych na prawie całym obszarze powiatu. Na podłożu równie suchym, lecz bogatszym w składniki mineralne występują płaty *Festuco-Koelerietum glaucae*.

Zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe występują głównie w dolinach Wisły, Wieprza, Zalesianki i innych rzek. W zależności od mikrorzeźby i stopnia podtopienia różnicują się na łąki suche, świeże i mokre. łąki suche rozproszone są w dolinie Wieprza i występują na niewielkich wyniesieniach. Pod względem fitosocjologicznym są to zespoły *Diantho-Armerietum* i *Holcetum lanati*. łąki świeże zajmują największe powierzchnie, reprezentowane są przede wszystkim przez *Alopecuretum pratensis*, znacznie rzadziej przez *Arrhenatheretum medioeuropaeum* (łąka rajgrasowa) czy *Poo-Festucetum rubrae*. Obniżenia z płytko zalegającą wodą gruntową oraz brzegi lasów i zarośli zajmują zbiorowiska ziołoroślowe.

Roślinność wodna i szuwarowa nad Wieprzem jest słabo rozwinięta i składa się głównie z niewielkich skupień manny mielec, rzepichy ziemnowodnej lub mozgi trzcinowej. Sporadycznie występują skupiska roślin zanurzonych: rdestnicy połyskującej i grzebieniastej. Na krzewach porastających brzegi Wieprza można spotkać interesujące gatunki typowe dla dużych rzek: kiankę wielką, wyzpin jagodowy i krwawnik wierzbolistny. Płytkie i wąskie cieką mają skład roślinności zbliżony do rowów melioracyjnych. Występują tutaj niewielkie skupienia manny mielec, kropidła wodnego, szczawiu lancetowatego i innych roślin szuwarowych oraz rzęsy i spirodeli.

Stawy, których największe kompleksy znajdują się w rejonie Jagodna – Gozda i Ryk porasta bardziej zróżnicowana roślinność. Są to zbiorowiska roślin pływających jak pospolite skupienia rzęs, zbiorowiska roślin o liściach pływających: skupienia grążela i grzybienia oraz zbiorowiska podwodne. Brzegi porastają szuwarzy złożone z trzciny, manny mielec, mozgi trzcinowej, pałek, kosaćca żółtego i in. Z łąkami, lasami i polami sąsiaduje wąski pas szuwarów wielkoturzycowych.

Starorzecza, rozproszone w dolinie Wieprza, mają podobny do stawów skład i strukturę roślinności, są jednak znacznie bardziej zarośnięte i wypłycone. Istotną rolę w lądowaceni starorzeczy pełnią; osoka aloesowata i grązel żółty, występujące tu znacznie częściej niż w stawach. Do interesujących gatunków występujących w zbiornikach wodnych zaliczyć należy: rzęsę garbatą, żabieniec lancetowaty oraz wolffię bezkorzeniową. Wysoczyznowa część powiatu zajmowana przez tereny upraw polowych i obszary zabudowane zasiedlana jest przez pospolite gatunki charakterystyczne dla agrocenoz. Do najcenniejszych ptaków zasiedlających te tereny należą: bocian biały, ortolan i potrzuszcz.

Obszarami o wyróżniającej się bioróżnorodności są doliny Wisły i Wieprza. Stwierdzono tam występowanie rzadkich i zagrożonych gatunków ptaków: np. remiz dziwonia, zimorodek, dudek, krwawodziób, brzegówka. W rejonie tym znajdują się również liczne gniazda bociana białego. Pod

względem faunistycznym na uwagę zasługuje w szczególności dolina Wisły – miejsce występowania licznych gatunków ptaków rzadkich i chronionych (m.in. rybitwa biało-czelna, sieweczka obrożna, ostrzygojad, bąk) oraz kompleksy leśne. W wodach Wieprza i w stawach żyje wiele gatunków ryb m.in. szczupak, płoć, jelec, kietb, karaś, piskorz i okoń. Stawy, starorzecza oraz otaczające łąki o różnym stopniu wilgotności są miejscami o wyjątkowym znaczeniu dla płazów. Przykładowo, dolina Zalesianki z kompleksem stawów stanowi żerowisko i miejsce rozrodu wielu cennych gatunków ptaków, w tym czterech gatunków perkozów, czajki, mowy śmieszki i kokoszki wodnej, błotnika stawowego, trzciniaaka, potrzosa i bąka. Jest to również miejsce odpoczynku i żerowisko kaczek, łabędzi niemych, czapli siwych, rycyków i innych ptaków, a także miejsce rozrodu kilku gatunków płazów, m. in. rzekotki drzewnej i traszki zwyczajnej.

Wśród płazów na terenie powiatu stwierdzono następujące gatunki: traszkę zwyczajną, rzekotkę drzewną, ropuchę szarą, ropuchę zieloną, kilka pospolitych gatunków żab m. in. żabę trawną, żabę śmieszkę i żabę jeziorkową. W stawach żyje także wiele gatunków ryb (szczupak, płoć, okoń i piskorz). Mniejsze zbiorniki wodne położone w sąsiedztwie zadrzewień, niewielkich lasów odgrywają duże znaczenie dla utrzymania różnorodności biologicznej. Nawet na niewielkich zbiornikach można spotkać kokoszkę wodną i perkoza, płazy znajdują tam dogodne miejsce dla rozrodu. Na sąsiednich łąkach występuje świergotek łąkowy, a w zadrzewieniach dudek.

Tereny leśne stanowią ostoję dla wielu gatunków zwierząt, w tym dużych ssaków: łosia, jelenia, sarny i dzika. Rzadkim gatunkiem zasiedlającym skraj lasu jest dudek i dzięcioł zielony.

Najcenniejsze obszary i obiekty przyrodnicze w powiecie ryckim zostały objęte ochroną prawną, a informacje na ten temat zawarto w rozdziale V.1.

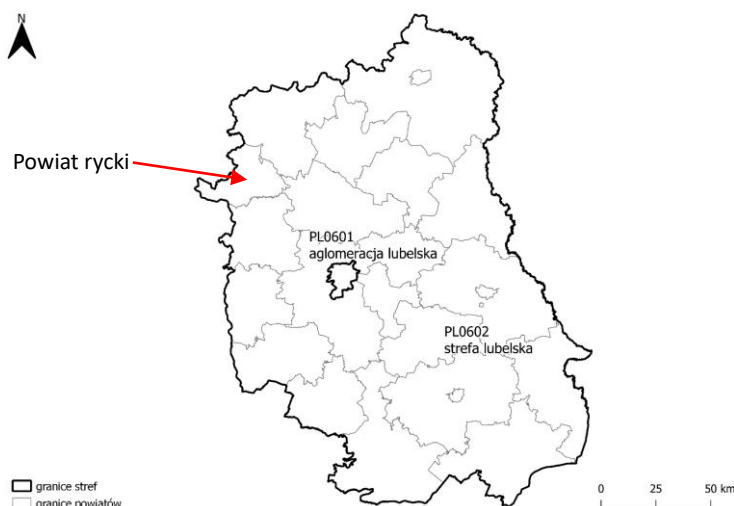
IV. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Poniżej przedstawiono charakterystykę jakościową środowiska dla powiatu ryckiego. Skoncentrowano się na dwóch komponentach – powietrzu atmosferycznym oraz wodach. Jakość tych komponentów decyduje o bioróżnorodności i jakości życia. W przedstawionych analizach wykorzystano raporty i materiały monitoringowe Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

IV.1. Jakość powietrza atmosferycznego

Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie lubelskim za rok 2023 (GIOŚ 2024) w województwie wyróżnia się 2 strefy: Aglomerację Lubelską i strefę lubelską. Ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi podlegają 2 strefy: Aglomeracja Lubelska i strefa lubelska, ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę roślin – strefa lubelska. Teren powiatu ryckiego położony jest w strefie lubelskiej (ryc. 8).

Ryc. 8. Podział województwa lubelskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2023 rok.

Źródło: GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie 2024. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za 2023 rok. Lublin, kwiecień 2024.

Na obszarze województwa lubelskiego od wielu lat występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza: dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, benzenem, tlenkiem węgla oraz oznaczanymi w pyłe zawieszonym PM10 metalami: ołowiem, arsenem, kadmem i niklem.

Na obszarze powiatu ryckiego nie ma znaczących w skali województwa punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza związkami siarki i azotu. W powiecie nie zostały zlokalizowane stacje pomiarowe monitorujące jakość powietrza.

W 2023 roku stężenia średnie roczne benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 na wszystkich stanowiskach pomiarowych nie przekroczyły poziomu docelowego. Analiza wyników pomiarów jakości powietrza na terenie województwa lubelskiego wykazała, że po raz pierwszy od 2014 roku na wszystkich stanowiskach pomiarowych został dotrzymany poziom docelowy benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10, co wskazuje na poprawę jakości powietrza w roku oceny. W porównaniu do roku poprzedniego, na terenie województwa, wartości stężeń tego zanieczyszczenia znacznie się obniżyły. Dostrzegalna jest wysoka zależność pomiędzy zmiennością sezonową i wartościami stężeń, w sezonie grzewczym wielkości stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 były wyższe niż w okresie letnim.

W dalszym ciągu istnieje problem z występowaniem wysokich stężeń benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 w sezonie grzewczym, co wskazuje, że główną przyczyną podwyższonych stężeń jest „niska” emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków. Na terenie powiatu ryckiego zinwentaryzowano 16487 emisyjnych źródeł ciepła i spalania paliw - w większości są to kotły na paliwa stałe (62%), natomiast 28% stanowią kotły gazowe (tab. 10).

Tab. 10. Liczba emisyjnych źródeł ciepła i spalania paliw w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych w powiecie ryckim określona na podstawie bazy Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB).

Liczba źródeł na paliwo stałe (kotły i miejscowe ogrzewacze) [szt.]	Liczba kotłów na paliwo stałe [szt.]	Liczba kotłów niespełniających wymogów 3 klasy lub brak informacji o klasie [szt.]	Liczba kotłów spełniających wymogi klasy 3 [szt.]	Liczba kotłów spełniających wymogi klasy 4 [szt.]	Liczba kotłów spełniających wymogi klasy 5 [szt.]	Liczba kotłów spełniających wymogi Ekoprojektu [szt.]	Liczba kotłów gazowych [szt.]	Liczba kotłów olejowych [szt.]
16487	10176	4896	2303	1020	1354	119	4599	87

Źródło: Aktualizacja „Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz docelowego benzo(a)pirenu” w zakresie pyłu PM2,5 (faza II) i benzo(a)pirenu (Uchwała Nr XLIX/716/2023 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 28 czerwca 2023 r.)

W ostatnim dziesięcioleciu notuje się stopniową poprawę jakości powietrza pod względem zanieczyszczenia powietrza pyłem. W 2023 roku średnioroczne i dobowe stężenia pyłu zawieszonego PM10 w stosunku do roku 2022 znacznie się obniżyły i na terenie całego województwa nie przekroczyły poziomów dopuszczalnych. Maksymalne wartości stężenia 24-godzinne pyłu zawieszonego PM10 na terenie województwa lubelskiego wynosiły od 16 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Na przeważającym obszarze nie przekraczały one wartości 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Najwyższe stężenia powyżej 45 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ wystąpiły natomiast w aglomeracji lubelskiej, Białej Podlaskiej, Puławach i Janowie Lubelskim. Stężenia średnie roczne pyłu zawieszonego PM10 na terenie województwa wynosiły od 11 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 34 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Na przeważającym obszarze województwa stężenia pyłu zawieszonego PM10 nie przekraczały 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Podwyższone wartości stężeń z zakresu od 21 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 34 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ wystąpiły w aglomeracji lubelskiej i w rejonach większych miast. Najwyższe stężenie wystąpiło w okolicy Puław.

Przeprowadzona ocena jakości powietrza wykazała brak przekroczeń w 2023 roku poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5. Na wszystkich stanowiskach pomiarowych został dotrzymany poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM2,5 dla fazy II (20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). W porównaniu do roku 2022 wartości stężeń tego zanieczyszczenia, podobnie jak pyłu zawieszonego PM10, znacznie się obniżyły.

Wielkość emisji PM2,5 do powietrza w 2021 roku w powiecie ryckim (tab. 11) zajmowała 10 miejsce wśród wszystkich powiatów województwa lubelskiego. Wyższe wartości stwierdzono m.in. w powiecie lubelskim (1595,865), bialskim (1186,529), zamojskim (1115,117) i biłgorajskim (1013,779), natomiast niższe m.in. w powiatach: włodawskim (317,381), świdnickim (322,123), parczewskim (348,545), janowskim (435,51). Powiat rycki miał udział ok. 3,8% w emisji PM2,5 w całej strefie lubelskiej. W kontekście emisji BaP do powietrza w 2021 roku udział powiatu ryckiego wynosił 3,7% w strefie lubelskiej.

Tab. 11. Emisja pyłu PM2,5 i benzo(a)pirenu z sektora komunalno-bytowego w powiecie ryckim w roku bazowym i w roku prognozy.

Wielkość emisji PM2,5 do powietrza w 2021 roku [Mg/rok]	Wielkość emisji BaP do powietrza w 2021 roku [Mg/rok]	Wielkość emisji PM2,5 do powietrza w 2026 roku [Mg/rok]	Wielkość emisji BaP do powietrza w 2026 roku [Mg/rok]
540,769	0,308	307,818	0,15

Źródło: Aktualizacja „Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz docelowego benzo(a)pirenu” w zakresie pyłu PM2,5 (faza II) i benzo(a)pirenu (Uchwała Nr XLIX/716/2023 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 28 czerwca 2023 r.)

W 2023 roku nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego na stacjach pomiarowych w województwie.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2023 roku pomiary jakości powietrza oraz wyniki obiektywnego szacowania w oparciu o wyniki modelowania nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu. Przekroczenie w strefie lubelskiej, w tym na całym obszarze powiatu ryckiego stwierdzono w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

IV.2. Jakość wód

IV.2. 1. Jakość wód powierzchniowych

Z danych monitoringowych wynika, że stan wszystkich monitorowanych wód znajdujących się w granicach powiatu ryckiego jest zły (tab. 12). Dla wszystkich JCWP głównym źródłem zanieczyszczenia wód są zanieczyszczenia zawarte w spływach powierzchniowych z terenów zurbanizowanych, nieuporządkowana gospodarka ściekowa w jednostkach osadniczych oraz nieumiejętne nawożenie mineralne i organiczne w rolnictwie. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCWP generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCWP.

Postęp w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016 r. (wg oceny stanu wód za lata 2014-2019) przedstawiono poniżej. Ocena postępu została dokonana według podziału jednostek planistycznych aPGW (2016). Tylko w odniesieniu do jednej rzeki – Świnki odnotowano osiągnięcie celu i poprawę stanu ekologicznego.

Wisła od Wieprza do Narwi

Stan/potencjał ekologiczny: RW2000212539 - cel nieosiągnięty - brak postępu; RW200021257 - cel nieosiągnięty - ale poprawa stanu/potencjału ; RW20002125971 - cel nieosiągnięty - ale poprawa stanu/potencjału ; RW20002125999 - cel nieosiągnięty - brak postępu;

Stan chemiczny: RW2000212539 - cel nieosiągnięty - brak postępu; RW200021257 - cel nieosiągnięty - brak postępu; RW20002125971 - cel nieosiągnięty - brak postępu; RW20002125999 - cel nieosiągnięty - brak postępu;

Świnka

Stan/potencjał ekologiczny: RW20001724949 - cel osiągnięty – poprawa stanu;

Stan chemiczny: RW20001724949 - cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego;

Irenka

Stan/potencjał ekologiczny: RW200017249929 - cel nieosiągnięty - ale poprawa stanu/potencjału;

Stan chemiczny: RW200017249929 - brak możliwości oceny postępu;

Zalesianka

Stan/potencjał ekologiczny: RW20001724969 - cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego;

Stan chemiczny: RW20001724969 - brak możliwości oceny postępu.

W odniesieniu do pozostałych JCWP na terenie powiatu ryckiego zanotowano brak postępu w kontekście celów odnoszących się do stanu/potencjału ekologicznego. Dotyczy to następujących JCWP: Odnoga RW200010251129, Korytka RW200010253249, Okrzejka do Owni RW200010253231, Wilga do Dopływu z Brzegów RW200010253631, Dopływ ze stawów koło Sobieszyna RW200010249549, Wieprz od Tyśmienicy do ujścia RW20001124999, Czarna RW20001024889, Mała Bystrzyca RW200010248689, Struga RW200010249329.

Odnotowano także nieosiągnięcie celów (niejednokrotnie pogorszenie do stanu złego) lub brak możliwości oceny postępów w odniesieniu do stanu chemicznego dla następujących JCWP: Odnoga

RW200010251129, Korytka RW200010253249, Okrzejka od Owni do ujścia RW20001125329, Wilga do Dopływu z Brzegów RW200010253631, Dopływ ze stawów koło Sobieszyna RW200010249549, Wieprz od Tyśmienicy do ujścia RW20001124999, Czarna RW20001024889, Mała Bystrzyca RW200010248689, Struga RW200010249329, Irenka RW200010249929, Zalesianka RW20001024969.

Tab. 12. Wyniki monitoringu JCWP na terenie powiatu ryckiego w latach 2019-2021.

JCWP Nazwa i kod	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego			Klasyfikacja stanu chemicznego		Ocena stanu JCWP	
	Rok badań	klasa	Stan / potencjał ekologiczny	Rok badań	Stan chemiczny	Rok badań	Ocena
Wiśła od Wieprza do Pilicy PLRW2000212539	2020	4	słaby stan ekologiczny	2021	poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Odnoga RW200010251129	2019	3	umiarkowany stan ekologiczny	2021	poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Korytka RW200010253249	2021	3	umiarkowany stan ekologiczny		brak klasyfikacji	2021	zły stan wód
Okrzejka od Owni do ujścia RW20001125329	2021	3	umiarkowany stan ekologiczny	2020	poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Okrzejka do Owni RW200010253231	2020	3	umiarkowany stan ekologiczny		brak klasyfikacji	2020	zły stan wód
Wilga do Dopływu z Brzegów ⁵ RW200010253631		4	słaby stan ekologiczny		dobry		zły stan wód
Wieprz od Tyśmienicy do ujścia RW20001124999	2020	4	słaby stan ekologiczny	2021	poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Czarna RW20001024889	2019	4	słaby stan ekologiczny	2021	poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Mała Bystrzyca RW200010248689	2020	5	zły potencjał ekologiczny	2020	poniżej dobrego	2020	zły stan wód
Struga RW200010249329	2019	5	zły stan ekologiczny	2021	poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Świnka RW20001024949	2021	5	zły stan ekologiczny	2021	poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Irenka RW200010249929	2020	3	umiarkowany stan ekologiczny	-	brak klasyfikacji	2020	zły stan wód
Zalesianka RW20001024969	2020	5	zły stan ekologiczny	2020	poniżej dobrego	2020	zły stan wód

Źródło: GIOŚ. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

IV.2. 2. Jakość wód podziemnych

Obszar powiatu ryckiego znajduje się głównie w obrębie jednolitej części wód podziemnych GW200075 i GW200066. Niewielką powierzchnię zajmują JCWPd GW200074 i GW200088. Teren powiatu objęty jest GZWP nr 215 Subniecka Warszawska. Głównym wodonoścem w GZWP nr 215 są

⁵ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 metodą przeniesienia. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

utwory czwartorzędowe i kredowe. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 500,9 tys. m³/dobę.

Tab. 13. Postęp w osiągnięciu celów środowiskowych poszczególnych JCWPd w okresie 2011-2019.

JCWPd	2012	2016	2019
JCWPd 75 (GW200075)	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry
JCWPd 66 (GW200066)	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry
JCWPd 74 (GW200074)	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry
JCWPd 88 (GW200088)	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry	Stan ilościowy: dobry Stan chemiczny: dobry

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300)

Prowadzony monitoring wód podziemnych wskazał, iż stan jednolitych części wód podziemnych na terenie powiatu ryckiego jest dobry. Ocena stanu chemicznego i ilościowego wszystkich JCWPd w latach 2012, 2016, 2019 wykazała stan dobry. Pod względem ochrony wód do spożycia przez ludzi stan chemiczny wszystkich JCWPd określono jako dobry (ryc. 13).

Zagrożeniem dla wód podziemnych w analizowanej jednostce może być niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych, zanieczyszczenia ze źródeł rolniczych.

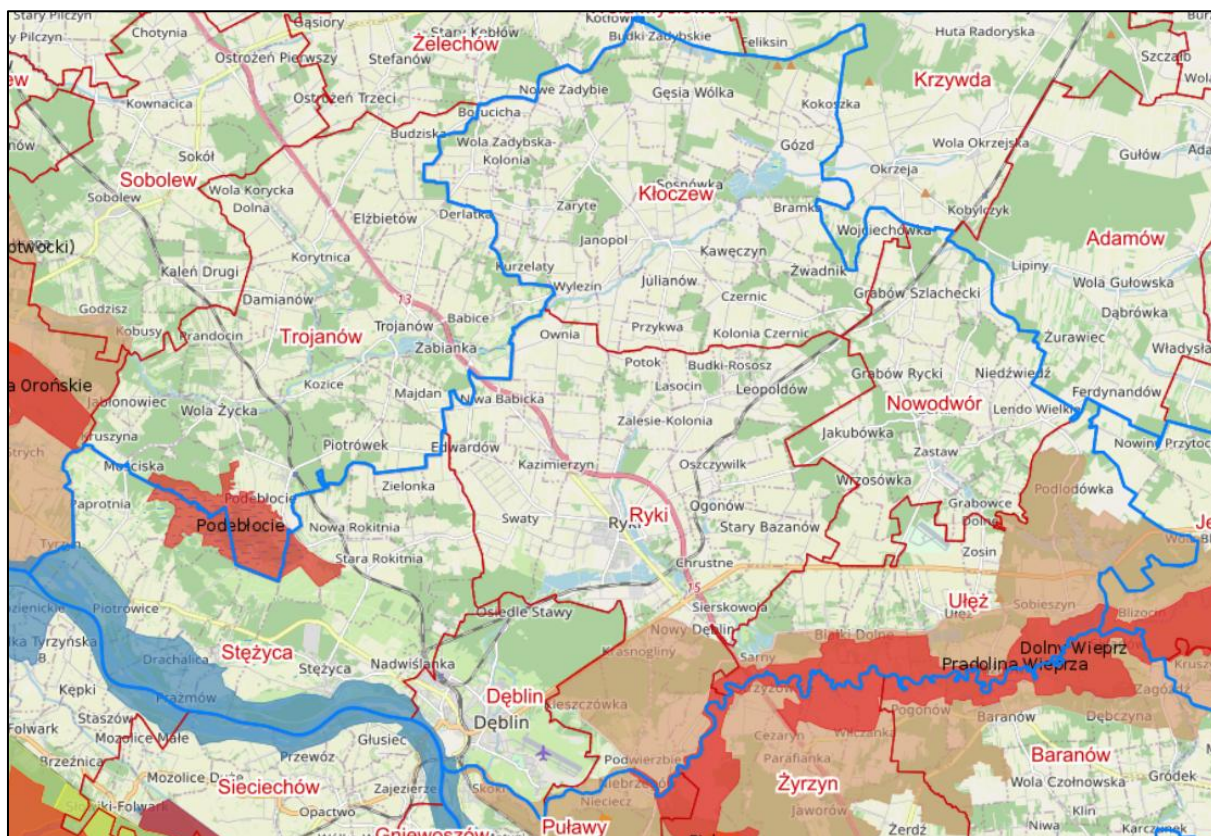
V. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Według Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ryckiego na lata 2019 – 2022 z perspektywą do roku 2026 najistotniejszymi problemami ochrony środowiska są:

- zły stan wód powierzchniowych;
- duże dysproporcje pomiędzy rozwojem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, szczególnie na terenach wiejskich;
- pogłębiające się niedobory wody (susze mające niekorzystny wpływ na rolnictwo i środowisko przyrodnicze);
- niskie emisje na terenach intensywniej zurbanizowanych (natężenie zależne od panujących temperatur w chłodniejszej części roku),
- zagrożenia powodziowe powodowane wystąpieniem rzek z koryt (głównie Wisła i Wieprz).

V.1. Obszary podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz innych ustaw

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie powiatu ryckiego wynosi łącznie 10 111,86 ha, co stanowi ok. 16,5 % ogólnej powierzchni powiatu. Obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami i funkcjami przyrodniczymi oraz walorami krajobrazowymi położone są w południowej części powiatu ryckiego obejmując doliny Wisły i Wieprza (ryc. 9).

Ryc. 9. Obszary chronione na terenie powiatu ryckiego.

Źródło: <https://polska.e-mapa.net>

Pomniki przyrody

Na obszarze powiatu ryckiego ustanowiono łącznie 74 pomniki przyrody (drzewa i aleje), w tym w gminach:

- Ryki: 21 obiektów,
- Miasto Dębina: 2 obiekty,
- Kłoczew: 3 obiekty,
- Ujęź: 48 obiektów.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza

Gminy: Dębina, Ryki, Ujęź

Powierzchnia OCK wynosi 33 159,0 ha.

Podstawa prawna: Uchwała Nr XI/56/90 WRN w Lublinie z dnia 26.02.1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 13, poz. 14). Rozporządzenie Nr 38 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z dnia 24 marca 2006 r. Nr 59, poz. 1151).

Obszar Chronionego Krajobrazu "Pradolina Wieprza" obejmuje dolinę rzeki Wieprz o silnie zmeandrowanym korycie. Warunki takie sprzyjają występowania rzadkich gatunków roślin i zwierząt - żółwia błotnego oraz licznych gatunków ptaków: derkacza, brodzieca piskliwego, krwawodzioba.

Cel środowiskowy dla obszaru: Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników wodnych i starorzeczy, ochrona funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych; zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód. Ochrona i kształtowanie zadrzewień nadwodnych. Ochrona specyficznych cech krajobrazu Pradoliny Wieprza, w tym meandrów rzeki, starorzeczy, naturalnych form rzeźby terenu. Tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację gatunków.

Obszary Natura 2000

Podebłocie PLH140033

Gminy: Stężyca

Powierzchnia obszaru: 1275.78 ha

Podstawa prawna utworzenia obszaru: decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). PZO: zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Podebłocie PLH140033 (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego 2016.2653)

Cel środowiskowy dla obszaru: Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 91E0; gatunki: *Vertigo angustior*, *Vertigo moulinsiana* [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000]. Na lata 2016–2026: Zapobieganie: zmianom w systemie hydrologicznym powodującym obniżanie się poziomu wód gruntowych, brak zalewów oraz zmianę przepływów; zalewaniu siedlisk w wyniku działalności bobrów

Dolny Wieprz PLH060051

Gminy: Ryki, Ułęż

Powierzchnia obszaru wynosi 8 182,3 ha.

Podstawa prawna: Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE)

(Dz. Urz. UE L 43 z 13.02.2009, str. 63); Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 września 2019 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolny Wieprz (PLH060051) (Dz. U. z 2019 r. poz. 2008).

Cel środowiskowy dla obszaru: Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p., 6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe; gatunki roślin: marsylia czterolistna *Marsilea quadrifolia*; gatunki zwierząt: boleń *Aspius aspius*, kumak nizinny *Bombina bombina*, piskorz *Misgurnus fossilis*, wydra *Lutra lutra*.

Dolina Środkowej Wisły PLB140004

Gminy: Stężycza (gmina wiejska), Dęblin (gmina miejska)

Powierzchnia obszaru wynosi 30 777,88 ha.

Podstawa prawna: Obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym obszar jest rozporządzenie z 2011 r. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133). Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014r. Poz. 4572) (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2014r. Poz. 1853). Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 30 maja 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2016r. Poz. 5083) (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2016r. Poz. 2200).

Cel środowiskowy dla obszaru: Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: bączek *Ixobrychus minutus*, bocian czarny *Ciconia nigra*, ohar *Tadorna tadorna*, krzyżówka *Anas platyrhynchos*, płaskonos *Anas clypeata*, podgorzałka *Aythya nyroca*, nurogęs *Mergus merganser*, bielik *Haliaeetus albicilla*, derkacz *Crex crex*, ostrygojad *Haematopus ostralegus*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, sieweczka obrożna *Charadrius hiaticula*, rycyk *Limosa limosa*, krwawodziób *Tringa totanus*, brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, mewa czarnogłowa *Larus melanocephalus*, śmieszka *Larus ridibundus*, mewa siwa pospolita *Larus canus*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, rybitwa białoczarna *Sterna albifrons*, zimorodek *Alcedo atthis*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, brzegówka *Riparia riparia*, podróżniczek *Luscinia svecica*, dziwonia *Carpodacus erythrinus*, dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus*. Na lata 2014–2024: Utrzymanie piaszczystych wysp i brzegów. Zapobieganie: w trakcie bardzo niskich stanów wód Wisły uniemożliwić swobodny dostęp do miejsc gniazdowania; budowie mostów o konstrukcji pylonowej (wiszącej na linach) lub kratownicowej, zastępując go konstrukcją mostu płaskiego na podporach; budowie stałych piętrzeń- dopuszczenie budowy piętrzeń okresowych; wycince zadrzewień łęgowych w międzywalu Wisły.

Użytki ekologiczne

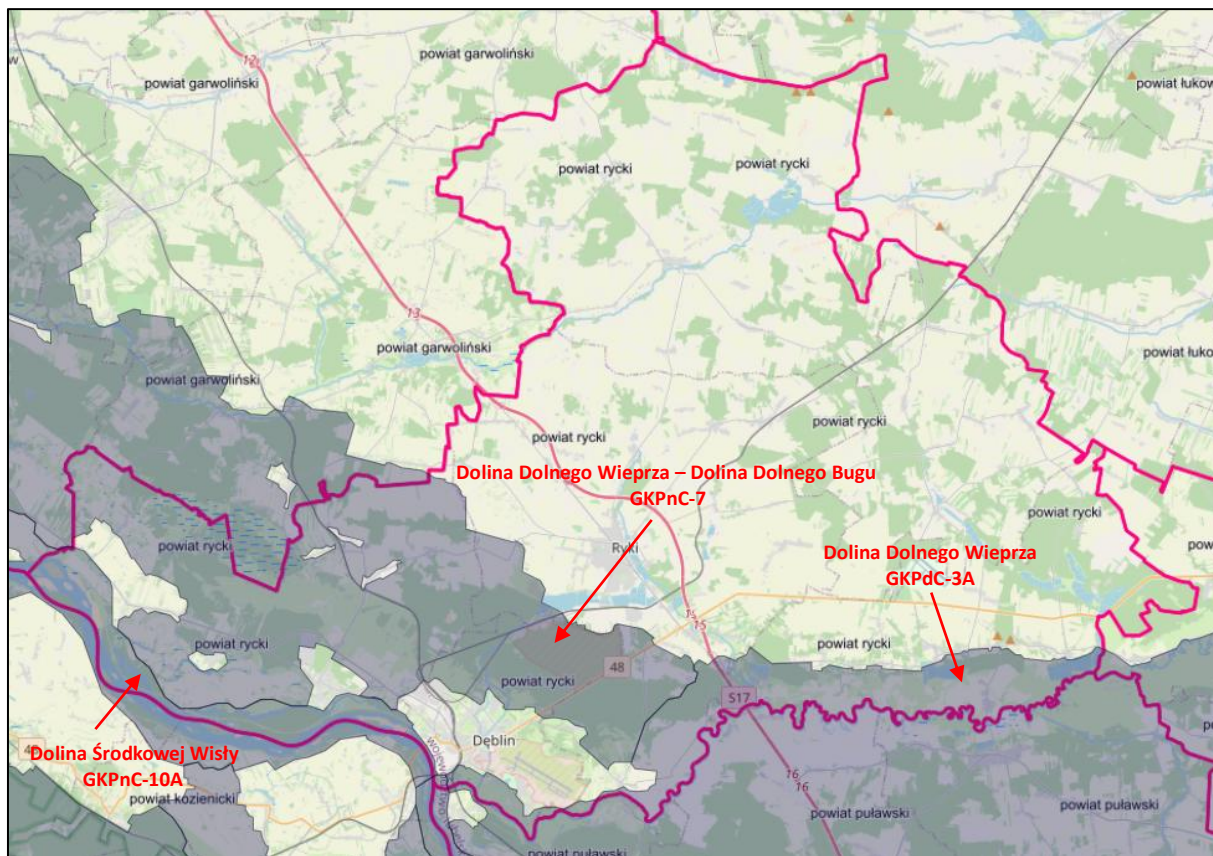
W powiecie ryckim utworzono 6 użytków ekologicznych, które obejmują tereny torfowiskowo – łąkowe.

- Ujęć: 5 obiektów (torfowiska i łąki),
- Miasto Dęblin: 1 obiekt (torfowisko).

Projektowane korytarze ekologiczne

Przez obszar powiatu ryckiego przebiegają projektowane korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym (ryc. 10): Dolina Dolnego Wieprza – Dolina Dolnego Bugu (GKPnC-7), Dolina Dolnego Wieprza GKPdC-3A, Dolina Środkowej Wisły GKPnC-10A.

Ryc. 10. Projektowane korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym w powiecie ryckim.

Źródło: <https://mapa.korytarze.pl/>

Na obszarze powiatu ryckiego nie ma obiektów przyrodniczych podlegających ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

V.2. Zabytki

Zgodnie z Obwieszczeniem 1/2025 z dnia 31 stycznia 2025 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego. (Dz. Urzędowy Województwa Lubelskiego z dnia 4 lutego 2025 r. poz. 758), na obszarze powiatu ryckiego znajdują się obiekty zabytkowe wykazane w tabeli 14.

Tab. 14. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru "A" zabytków nieruchomych województwa lubelskiego na terenie powiatu ryckiego.

Ip.	Miejscowość	Gmina	Zabytek	Nr rejestru
1.	Białki Dolne	Ułęż	- park dworski Osmolice, w gran. działek wskazanych w dec., wg zał. mapy	A/903
2.	Bobrowniki	Ryki	- kościół paraf. pw. Nawiedzenia NMP z wystrojem wnętrza i najbliższym otoczeniem w prom. 50 m.	A/897
3.	Bobrowniki	Ryki	- cmentarz parafialny, w gran. ogrodzenia cmentarnego	A/939
4.	Bobrowniki	Ryki	- cmentarz żydowski, na działce wskazanej w dec., w gran. wg zał. wyrysu (tj. w gran. działki)	A/999
5.	Brzeziny	Stężycza	- kościół paraf. pw. św. Sebastiana, z otoczeniem zabytku w granicach działki wskazanej w dec., wg zał. mapy	A/894
6.	Dęblin	Dęblin miasto	- wieża spadochronowa dla szkolenia pilotów (usytuowana na działce ewid. nr 4080/102)	A/1705
7.	Dęblin	Dęblin miasto	- lotniskowa wieża ciśnien (usytuowana na działce ewid. nr 4080/135)	A/1706
8.	Dęblin	Dęblin miasto	- zespół pałacowo-parkowy: pałac, oranżeria, dwie d. oficyny pałacowe, budynek Komendy Szkoły, d. dom ogrodnika, willa Komendanta Szkoły, sześć willi w zachodniej części zespołu, kordegarda, wyspa, staw i park z ukształtowaniem terenu i ciągiem komunikacyjnym, w gran. wg zał.	A/960
9.	Dęblin	Dęblin miasto	- teren Twierdzy w Dęblinie z obiektami architektonicznymi znajdującymi się na jej terenie (Cytadela z 2 redutami i 4 forty na terenie woj. lubelskiego)	A/895
10.	Dęblin	Dęblin miasto	- zespół budynków kolejowych: dworzec, budynek mieszkalno-administracyjny tzw. Belweder (ul. Kolejowa 16), budynek mieszkalno-administracyjny obc. apteka (ul. Dworcowa 11), wieża ciśnien (ul. Dworcowa), domy drewniane – przy ul. Dworcowej 1, 3, 5, 7, 13, 15, 17, 23, żuraw wodny przy Lokomotywni Pozaklasowej. Budynki wpisane w gran. ścian zewn. (wg zał. planu)	A/1093
11.	Jagodne (właśc. obręb: Gozd)	Kłoczew	- zespół podworski: dwór, rządcówka, park krajobrazowy oraz dwie oficyny, kuźnia, trzy budynki gospodarcze, w gran. wg opisu w dec. i zał. mapy	A/346
12.	Kłoczew	Kłoczew	- park krajobrazowy, w gran. wg zał. planu	A/1162
13.	Kłoczew	Kłoczew	- kościół paraf. pw. św. Jana Chrzciciela, dzwonnica, kaplica pw. św. Barbary, brama prowadząca na cmentarz kościelny – wraz z otoczeniem tj. działką wskazaną w decyzji oraz plebania usytuowana na działce wskazanej w decyzji.	A/1162
14.	Mierzwiączka	Dęblin miasto	- patrz: Dęblin - teren Twierdzy Dęblin - fort Mierzwiączka	A/895
15.	Nadwiślanka	Stężycza	- patrz: Dęblin - teren Twierdzy Dęblin - fort Nadwiślanka	A/895
16.	Osmolice (właśc. obręb geod.: Białki Dolne)	Ułęż	patrz: Białki Dolne - park dworski Osmolice	A/903
17.	Podlodów	Ułęż	- dwór i park, w obrębie działki wskazanej w dec., w gran. wg zał. mapy	A/898
18.	Rososz	Ryki	dwór na działce nr ew. gruntów 55/22 w miejscowości Rososz, gm. Ryki, pow. rycki, oraz otoczenie ww. zabytku, tj. działkę przy zabytku (nr ew. gruntów 55/22) i działki wokół zabytku (nr ew. gruntu 55/23, 55/24)	A/1690
19.	Ryki	Ryki miasto	- zespół kościoła parafialnego: kościół pw. Najświętszego Zbawiciela, stara plebania, teren cmentarza przykościelnego z rozplanowaniem ogrodzenia, w gran. wg zał. planu	A/821
20.	Ryki	Ryki miasto	- dwór i park	A/896
21.	Ryki	Ryki miasto	- cmentarz parafialny „stary”, w gran. obszaru wskazanego w dec., wg zał. planu	A/1006
22.	Ryki	Ryki miasto	- dom mieszkalny tzw. dom młynarza – w gran. ścian zewn., wraz z gruntem pod budynkiem, wg zał. mapy	A/1678
23.	Ryki	Ryki miasto	- murowany budynek młyna w gran. ścian zewn., wraz z gruntem pod budynkiem, na działce wskazanej w dec., wg zał.	A/1680

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

Ip.	Miejscowość	Gmina	Zabytek	Nr rejestru
24.	Sarny	Ułęż	- zespół dworsko-parkowy: dwór, park, w gran. działki wskazanej w dec., wg zał. mapy	A/900
25.	Sobieszyn	Ułęż	- zespół kościelny: kościół paraf. pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, plebania, drzewostan w gran. działki parafialnej oraz kostnica (wraz z gruntem pod obiektem budowlanym) wg zał. mapy	A/780
26.	Sobieszyn	Ułęż	- zespół pałacowo-parkowy: pałac, dwie oficyny, brama wjazdowa z fragmentami dawnego ogrodzenia, kuźnia, zespół budynków folwarcznych, kuźnia, park ze śladami układu geometrycznego i stawem, w gran. wg zał. planu i opracowania ewidencyjnego	A/797
27.	Sobieszyn	Ułęż	- zespół przestrzenny Szkół Rolniczych: budynek szkolny, budynek mieszkalny (d. „dyrektorówka”), budynek internatu, budynek mieszkalny drewniany (d. „dworek myśliwski”), budynek gospodarczy, założenie parkowe z aleją dojazdową, w gran. wg zał. planu i opracowania ewidencyjnego	A/807
28.	Stężycza	Stężycza	- kościół paraf. pw. św. Marcina Bpa, dzwonnica, drzewostan w gran. ogrodzenia kościelnego	A/977
29.	Stężycza	Stężycza	- kościół filialny pw. Przemienienia Pańskiego (tj. d. kościół klasztorny pofranciszkański)	A/729
30.	Ułęż	Ułęż	- zespół pałacowo-parkowy: pałac, pozostałości muru oporowego i bramy, park krajobrazowy, figura Matki Boskiej, w gran. wg zał. planu i opracowania ewidencyjnego	A/794
31.	Zadybie Stare	Kłoczew	- zespół podworski: dwór, stajnia, stodoła, gorzelnia, park	A/417
32.	Zalesie Kolonia	Ryki	- zespół parkowy: park w gran. wg zał. planu oraz wozownia	A/795
33.	Żabianka	Ułęż	- kościół paraf. pw. Wniebowzięcia NMP, dzwonnica, teren cmentarza kościelnego	A/901
34.	Białki Dolne	Ułęż	- park dworski Osmolice, w gran. działek wskazanych w dec., wg zał. mapy	A/903

Źródło: Obwieszczenie 1/2025 z dnia 31 stycznia 2025 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego.

V.3. Problemy ochrony środowiska

Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Ryckiego na lata 2019 – 2022 z perspektywą do roku 2026 najistotniejszymi problemami ochrony środowiska są:

- stosowanie niskosprawnych źródeł ciepła i niska emisja,
- emisja komunikacyjna związana głównie z obecnością dróg krajowych (droga ekspresowa S17, droga krajowa nr 48),
- niski stopień wykorzystania OZE,
- zły stan wód powierzchniowych,
- niski stopień skanalizowania powiatu, w szczególności gmin wiejskich,
- spływy z gleb, na których stosowane są środki ochrony roślin obciążające wody powierzchniowe i podziemne,
- brak pełnego zwodociągowania powiatu,
- nielegalne wydobycie surowców, głównie piasku i żwiru,
- zagrożenia powodziowe powodowane wystąpieniem rzek z koryt (głównie Wisła i Wieprz).

Z punktu widzenia obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ale także z punktu widzenia rozwoju społeczno - gospodarczego poważne problemy mogą sprawiać postępujące zmiany klimatyczne, w tym przedłużające się okresy bez opadów i ekstremalne zjawiska pogodowe.

V.4. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie wystąpią istotne zmiany lokalnego stanu środowiska oraz aktualnego użytkowania. Jednakże mogą wydłużyć się w realizacji działania, które korzystnie wpływają na kondycję środowiska. Ograniczone zostaną możliwości finansowania dalszego rozwoju energetyki opartej o odnawialne źródła energii (OZE), w szczególności instalacji fotowoltaicznych i indywidualnych źródeł OZE. Projektowany dokument programowy zawiera szereg działań, które pozwolą na rozwiązywanie najważniejszych aktualnych problemów dotyczących ochrony środowiska. W szczególności dotyczy to ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (termomodernizacja budynków), ograniczania emisji gazów cieplarnianych i adaptacji do zmian klimatu (rozwój odnawialnych źródeł energii – fotowoltaika), rozwoju sieci wodno – kanalizacyjnych i zwiększania skuteczności oczyszczania ścieków komunalnych, oszczędności wykorzystania surowców nieodnawialnych, zwiększania retencji zasobów wodnych.

VI. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Dokumenty strategiczne opracowywane na poziomie krajowym i wojewódzkim implementują cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, w tym wspólnotowym. Najistotniejsze, aktualne cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach strategicznych przedstawiono poniżej. Należy podkreślić, że w projekcie Strategii kluczowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione. Cele projektowanego dokumentu są zgodne z celami: Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, Polityki energetycznej Polski do 2040 r., a także Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Projekt Strategii zawiera odniesienia do aspektów ochrony środowiska w wizji rozwoju. Wspieranie zrównoważonego rozwoju i wdrażanie prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska zapewni w szczególności realizacja celu strategicznego nr 2: *Dobry stan środowiska naturalnego na terenie Partnerstwa Powiatu Ryckiego* oraz towarzyszące mu kierunki działań:

1. Wspieranie zeroemisyjności w obszarze energetyki i gospodarki cieplnej
2. Rozwój zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej
3. Działania na rzecz gospodarki obiegu zamkniętego
4. Bezpieczeństwo ekologiczne

Ósmy Program działań Unii Europejskiej na rzecz środowiska (Rada UE przyjęła 8 program działań w zakresie środowiska 29 marca 2022 r.; Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. COM(2020) 652 final. Bruksela, dnia 14.10.2020 r.) określa następujące cele dla Unii Europejskiej do 2030 r.:

- a) nieodwracalne i stopniowe ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz wzmocnienie ich pochłaniania przez naturalne i inne pochłaniacze w Unii w celu osiągnięcia celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., jak określono w rozporządzeniu (UE);
- b) stałe postępy w zakresie wzmocniania zdolności przystosowawczych, zwiększenia odporności i ograniczenia wrażliwości na zmianę klimatu;
- c) dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, który daje planecie więcej niż sam bierze, oddzielenia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- d) dążenie do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń na rzecz nietoksycznego środowiska, w tym powietrza, wody i gleby, oraz ochrony zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i skutkami związanymi ze środowiskiem;
- e) ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego, zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich;
- f) promowanie zrównoważenia środowiskowego i ograniczenie największych presji środowiskowych i klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją, w szczególności w obszarze energii, rozwoju przemysłu, budownictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (Rada Ministrów uchwaliła dokument 16 lipca 2019 r.) określa cel główny w następujący sposób – „Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”. Dokument ten określa też cele i działania w nawiązaniu do kluczowych komponentów środowiska:

- **Woda:** Wzmocnienie ochrony przed powodzią i suszą. Zapewnienie mieszkańcom zaopatrzenie w dobrej jakości wodę. Budowa nowych i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków.
- **Powietrze:** Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę i likwidację nieefektywnych kotłów i ograniczanie emisji z transportu drogowego. Wsparcie dla gmin w przygotowaniu programów ograniczania niskiej emisji. Modernizacja istniejących i rozwój nowych sieci ciepłowniczych. Upowszechnienie wykorzystania energii elektrycznej do celów grzewczych.
- **Powierzchnia ziemi:** Utrzymanie produktywności gruntów rolnych i leśnych poprzez ograniczanie przeznaczenia ich na inne cele. Doprowadzenie do powszechniejszego wykorzystywania obszarów przemysłowych na cele inwestycyjne.
- **Przyroda i krajobraz:** Obiektywna ocena i weryfikacja powierzchni chronionych. Usprawnienie zarządzania siecią Natura 2000. Wskazanie, we współpracy z samorządami, najcenniejszych, priorytetowych krajobrazów Polski i zapewnienie ich ochrony. Sfinansowanie przedsięwzięć dotyczących ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz rozwoju terenów zieleni i terenów wodnych (tzw. zielonej i błękitnej infrastruktury).
- **Gospodarka odpadami:** Ograniczenie powstawania odpadów. Inwestycje związane z prawidłowym gospodarowaniem odpadami. Modernizacja oczyszczalni ścieków pod kątem wdrożenia w nich podejścia gospodarki o obiegu zamkniętym.
- **Klimat:** Opracowanie polityki redukcji emisji gazów cieplarnianych z transportu, rolnictwa, gospodarki odpadami oraz sektora komunalno-bytowego. Wsparcie inwestycji w odnawialne źródła energii. Modernizacja elektrociepłowni, ciepłowni i elektrowni. Rozwój transportu niskoemisyjnego i zeroemisyjnego. Zwiększenie pochłaniania dwutlenku węgla przez lasy

poprzez realizację koncepcji Leśnych Gospodarstw Węglowych. Upowszechnienie nowoczesnego budownictwa drewnianego.

- **Adaptacja do zmian klimatu:** Wsparcie samorządów w opracowaniu i wdrażaniu planów adaptacji do zmian klimatu oraz w tworzeniu nowych terenów zieleni i terenów wodnych. Budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji. Doprowadzenie do renaturyzacji rzek i ich dolin oraz mokradł.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2019 r.) wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.:

- -7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005,
- 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:
  - 14% udziału OZE w transporcie,
  - roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie,
  - wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007,
  - redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 został sporządzony w oparciu o krajowe strategie rozwoju zatwierdzone na poziomie rządowym (m.in. Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku, Polityka ekologiczna państwa 2030, Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030) oraz uwzględniając projekt Polityki energetycznej Polski do 2040 r. (Rada Ministrów zatwierdziła „Politykę energetyczną Polski do 2040 r.” 2 lutego 2021 r.).

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. (Monitor Polski 2021 r., poz. 264) jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, wynikających ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Dokument zakłada m.in.:

- Rozwój odnawialnych źródeł energii (cel szczegółowy 6),
- Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji (cel szczegółowy 7)

Projektuje się wzrost udziału OZE we wszystkich sektorach i technologiach. W 2030 r. udział OZE w końcowym zużyciu energii brutto wyniesie co najmniej 23%, nie mniej niż 32% w elektroenergetyce (głównie energetyka wiatrowa i fotowoltaiczna). Nastąpi istotny wzrost mocy zainstalowanych w fotowoltaice do: ok. 5-7 GW w 2030 r. i ok. 10-16 GW w 2040 r.

Do 2040 r. potrzeby ciepłe wszystkich gospodarstw domowych pokrywane będą przez ciepło systemowe oraz przez zero- lub niskoemisyjne źródła indywidualne.

Szereg działań zostanie nakierowanych na poprawę jakości powietrza, m.in.:

- rozwój ciepłownictwa systemowego (4-krotny wzrost liczby efektywnych systemów ciepłowniczych do 2030 r.),
- niskoemisyjny kierunek transformacji źródeł indywidualnych (pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne),
- odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych w miastach do 2030 r., na obszarach wiejskich do 2040 r. przy utrzymaniu możliwości wykorzystania paliwa bezdymnego do 2040 r.,
- zwiększenie efektywności energetycznej budynków,

- rozwój transportu niskoemisyjnego, w szczególności dążenie do zeroemisyjnej komunikacji publicznej do 2030 r. w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Ministerstwo Środowiska, 2013) definiuje cel główny jako zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

W dokumencie tym wyznaczono następujące cele i kierunki działań (wybór):

- Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu ma na celu usprawnienie funkcjonowania sektora w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Zaproponowane działania zapewnią usprawnienie systemu gospodarowania wodami w Polsce, ułatwią dostęp do wody dobrej jakości, ograniczą negatywne skutki susz i powodzi, pozwolą na poprawę i utrzymanie dobrego stanu wód i ekosystemów od wód zależnych (w tym prowadzenie działań polegających na ochronie wód śródlądowych przed eutrofizacją) oraz poprawią bezpieczeństwo i efektywność ekonomiczną gospodarki wodnej.

Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu

Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. Istotne będzie także wykorzystanie odnawialnych źródeł energii: energii słonecznej, wiatrowej, biomasy i energii wodnej.

Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu

Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie

Działania w tym zakresie powinny zmierzać do objęcia całego terytorium kraju skutecznym systemem planowania przestrzennego zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych takich jak Geoportal. Jednocześnie, w sektorze budownictwa konieczne będzie uwzględnienie potencjalnego oddziaływania zjawisk ekstremalnych spowodowanych zmianami klimatu.

- Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

Obszary wiejskie, głównie ze względu na prowadzoną tam działalność rolniczą, stanowią obszar szczególnie wrażliwy na zmiany klimatu. Fakt ten wskazuje na konieczność podjęcia działań adaptacyjnych zarówno w odniesieniu do ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych jak i niezbędnych dostosowań w produkcji rolniczej i rybackiej.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Lublin, marzec 2021 (Uchwała Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 roku) określa następujące cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1: Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych
- Cel strategiczny 2: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych
- Cel strategiczny 3: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu
- Cel strategiczny 4: Wzmacnianie kapitału społecznego

W ramach celu operacyjnego 2.4. "Ochrona walorów środowiska" proponuje się działania mające zachować wysokiej jakości komponenty środowiska, a także zasoby przyrodniczych. Z jednej strony dotyczą one inwestycji służących ochronie środowiska, z drugiej zaś budowaniu świadomości ekologicznej mieszkańców regionu. W kontekście zachowania walorów środowiska ważnym aspektem jest ograniczanie wykorzystania jego zasobów nieodnawialnych. Z tego względu szczególnie istotne znaczenie ma promowanie rozwiązań służących zmianie mixu energetycznego, a także popularyzacja idei gospodarki obiegu zamkniętego.

Kierunki działań/Kierunki interwencji:

- Wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek;
- Wspieranie działań na rzecz zagospodarowania wody w przemyśle wydobywczym przy wykorzystaniu innowacyjnych technologii;
- Ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności;
- Wspieranie działań na rzecz wzrostu lesistości województwa zgodnie z warunkami siedliskowymi;
- Wspieranie działań na rzecz monitorowania stanu środowiska i szerokiego udostępniania informacji mieszkańcom;
- Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym dotyczącej oszczędzania zasobów i energii oraz idei gospodarki obiegu zamkniętego;
- Wspieranie działań i rozwiązań na rzecz zwiększania efektywności energetycznej budynków i infrastruktury publicznej oraz ograniczania niskiej emisji;
- Rozwój niskoemisyjnych i zeroemisyjnych mocy wytwórczych, energetyki rozproszonej opartej m.in. o komponent prosumencki;
- Wspieranie działań na rzecz rekultywacji i rewitalizacji obszarów zdegradowanych i poeksploatacyjnych oraz zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych;
- Działania w zakresie zapobiegania marnotrawieniu dóbr, żywności na etapie produkcji, przetwórstwa, konsumpcji;
- Wdrażanie systemu racjonalnej gospodarki odpadami nastawionej na zwiększenie ponownego ich wykorzystania, recyklingu i odzysku surowców i energii.

Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030 (Uchwała nr DXXV/9252/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 1 grudnia 2023 r.).

Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030 stanowi politykę ekologiczną województwa lubelskiego z uwzględnieniem zagadnień związanych z adaptacją do zmian klimatu, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, działań edukacyjnych oraz monitoringu środowiska. Program ten wyznacza priorytety ochrony środowiska dla następujących aspektów środowiska (wybór) wraz z kluczowymi zadaniami adaptacyjnymi do zmian klimatycznych:

Ochrona klimatu i jakości powietrza (kluczowe zadania adaptacyjne)

- 1.7. Edukacja ekologiczna w zakresie poprawy jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej;
- 2.1. Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych (w tym realizacja Programu „Czyste Powietrze”);
- 2.2. Przebudowa, modernizacja i doposażenie lokalnych kotłowni;
- 2.3. Termomodernizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej i usługowych;
- 2.4. Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej w celu podłączenia większej ilości użytkowników;
- 2.5. Promocja i stosowanie OZE;
- 3.1. Budowa i przebudowa dróg krajowych, wojewódzkich oraz gminnych i powiatowych;
- 3.2. Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i infrastruktury rowerowej (w tym m.in. ciągów pieszo-rowerowych, dróg dla pieszych i rowerów wraz z infrastrukturą towarzyszącą np. wypożyczalnie rowerów);
- 3.4. Przygotowanie infrastruktury komunikacyjnej do obsługi pojazdów elektrycznych i zasilanych paliwami alternatywnymi (m.in. punktów ładowania pojazdów elektrycznych, stacji tankowania wodoru);
- 3.6. Poprawa systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp.;
- 4.1. Budowa i modernizacja instalacji przechwytywania zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z emisji punktowej;
- 5.1. Zwiększenie produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze wszystkich źródeł odnawialnych;
- 5.3. Montaż urządzeń OZE w budynkach użyteczności publicznej;
- 5.4. Prowadzenie dofinansowań do montażu urządzeń OZE dla mieszkańców.

Gospodarowanie wodami (kluczowe zadania adaptacyjne):

- 3.1. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami;
- 3.2. Budowa, rozbudowa, modernizacja zbiorników przeciwpowodziowych i retencyjnych;
- 3.5. Zapobieganie podtopieniom na obszarach zurbanizowanych poprzez stosowanie błękitno-zielonej infrastruktury;
- 4.1. Realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji;
- 4.2. Budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji;
- 4.3. Realizacja zadań wyznaczonych w Planie przeciwdziałania skutkom suszy;

Zasoby przyrodnicze (kluczowe zadania adaptacyjne):

- 1.1. Uwzględnienie obszarów cennych przyrodniczo w ramach MPZP w celu ochrony ich przed presją zabudowy;
- 1.2. Zachowanie, rozwój i tworzenie nowych terenów zieleni publicznej;
- 1.8. Edukacja ekologiczna w zakresie pogłębiania wiedzy o zasobach przyrodniczych, walorach krajobrazowych województwa, zwłaszcza w kontekście zmian klimatycznych;
- 1.10. Inwentaryzacja zasobów przyrodniczych oraz prowadzenie i aktualizacja baz danych informacji o zasobach przyrodniczych;

- 2.3. Utrzymanie istniejących licznych obszarów o zróżnicowanej powierzchni i pokrywie roślinnej, najważniejszych z punktu widzenia ochrony wartości przyrodniczych, ochrony korytarzy ekologicznych i bioróżnorodności;
- 2.4. Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez uwzględnienie ustaleń PZPWL w lokalnych dokumentach planistycznych;
- 3.1. Tworzenie nowych/ rozbudowanie istniejących terenów zieleni w miastach, a także konserwacja pomników przyrody;
- 3.2. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych oraz wiejskich;
- 4.1. Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej;
- 4.2. Realizacja działań zwiększających retencję na obszarach leśnych.

VII. Przewidywane oddziaływania na środowisko

VII.1. Założenia analityczne i identyfikacja oddziaływań

W Prognozie przeprowadzono analizy o charakterze jakościowym. Na etapie sporządzania Strategii nie są znane wszystkie szczegóły dotyczące planowanych przedsięwzięć / projektów (rodzaj, wielkość, technologia, dokładna lokalizacja). Strategii towarzyszy lista projektów realizujących cele strategiczne. Większość projektów ma charakter nieinwestycyjny i w związku z tym ich bezpośredni wpływ na środowisko można określić jako neutralny. Pośrednio, w przyszłości mogą charakteryzować się natomiast oddziaływaniami pozytywnymi (np. edukacja ekologiczna). W ramach prowadzonych prac odniesiono się do proponowanych celów strategicznych i związanych z nimi projektów. Zidentyfikowano potencjalne oddziaływania pozytywne i negatywne i poddano je ocenie zgodnie z wymaganiami ustawowymi.

Ocena charakteru prognozowanych oddziaływań przybiera w niektórych przypadkach niejednorodny charakter. W Prognozie przeprowadzono wstępną identyfikację potencjalnych oddziaływań (tabela 1), a następnie dokonano ich bardziej szczegółowej analizy w kontekście zdrowia ludzi i poszczególnych elementów środowiska. Charakter proponowanych projektów wskazuje, że będą przeważały oddziaływania o charakterze neutralnym dla środowiska oraz oddziaływania pozytywne.

Prawdopodobnie nie nastąpi realizacja przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839). Jedyną niewiadomą stanowi projekt budowy biogazowni w gminie Ryki (brak informacji, które umożliwiłyby pogłębioną analizę kwalifikacyjną). Dokonano wstępnej identyfikacji proponowanych projektów do Strategii (lista projektów realizujących cele strategiczne, tab. 1), które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i których realizacja może wymagać przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko. Podczas sporządzania niniejszej Prognozy nie dysponowano danymi i informacjami, na podstawie których można byłoby jednoznacznie przesądzić o ryzyku wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań lub braku takich oddziaływań w odniesieniu do niektórych proponowanych przedsięwzięć (projektów). Przypuszcza się, że rozstrzygnięcia w tym kontekście będą możliwe wówczas, gdy zadania projektowe zostaną skonkretyzowane i powstaną karty informacyjne

planowanych przedsięwzięć. Biorąc pod uwagę stopień szczegółowości analizowanego dokumentu programowego niniejsza Prognoza ma charakter ostrzegawczy, wskazując zamierzenia, które potencjalnie mogą być problematyczne z punktu widzenia ochrony środowiska.

Należy zaznaczyć, że Strategia (Rozdział 8.6) zawiera ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w odniesieniu do:

- elementów sieci osadniczej,
- lokalizacji i rozwoju funkcji przemysłowych i przedsiębiorczości pozarolniczej,
- ośrodków i obszarów wzmacniania i rozwoju funkcji związanych z działalnością kulturową,
- obszarów i ośrodków wzmacniania i rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych,
- stref o wiodącej funkcji przyrodniczej i ochronnej,
- elementów infrastruktury kształtujących sieć powiązań wewnętrznych i zewnętrznych,
- strefy rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

W kontekście obszarów o wiodącej funkcji przyrodniczej i ochronnej wskazano następujące zasady i ustalenia:

- 1) utrzymanie istniejącej ochrony prawnej obszarów i obiektów o wysokich wartościach przyrodniczych oraz objęcie ochroną innych cennych obszarów i obiektów przyrodniczych;
- 2) zachowanie spójności systemów przyrodniczych gmin – systemy te powinny być ze sobą powiązane, komplementarne oraz powinny uwzględniać najważniejsze elementy regionalnej i ponadlokalnej sieci ekologicznej;
- 3) utrzymanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej obszarów o szczególnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, które w strukturze obszaru stanowią system przyrodniczy, obejmujący fragmenty korytarzy ekologicznych i obszarów węzłowych o randze regionalnej i krajowej;
- 4) zachowanie i ochrona lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych o dużym stopniu naturalności lub szczególnie cennych ze względu na zachowanie bioróżnorodności biologicznej;
- 5) ochrona obszarów dolinnych przed zmianami stosunków wodnych: odwadnianiem, odprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków, eksploatacją surowców mineralnych, wylesianiem, składowaniem śmieci i odpadów;
- 6) zwiększanie zasobów wodnych i leśnych w sposób zapewniający ochronę siedlisk cennych przyrodniczo i walorów krajobrazowych;
- 7) ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych i zapewnianie ciągłości przestrzennej systemu obszarów chronionych oraz ochrony najcenniejszych walorów krajobrazowych;
- 8) zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów niezabudowanych posiadających walory przyrodnicze i kulturowe (np. łąki wewnątrz i na obrzeżach kompleksów leśnych);
- 9) kształtowanie pasmowych struktur przyrodniczych (łąk, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych) i zwiększanie ciągłości leśnych korytarzy ekologicznych poprzez zalesienia;
- 10) odbudowywanie stosunków hydrologicznych oraz budowa i modernizacja zbiorników małej retencji;
- 11) wzbogacanie krajobrazu osadniczego zielenią (parki, zieleń izolacyjna) oraz zwiększenie udziału powierzchni terenów zielonych, a także ochrona i pielęgnacja istniejących parków dworskich i pałacowych, cmentarzy zabytkowych, zadrzewień itp.;
- 12) eliminacja istniejących źródeł zagrożeń czystości wód powierzchniowych i podziemnych oraz eliminacja źródeł zagrożeń środowiska znajdujących się na terenach osadniczych;

Sukcesywne wdrażanie wyżej wymienionych ustaleń istotnie przyczyni się do eliminacji lub ograniczenia potencjalnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko realizowanych projektów oraz wzmocni paradygmat zrównoważonego rozwoju w planowaniu działalności gospodarczej.

Projekty, które mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko zostały wstępnie zidentyfikowane przy uwzględnieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839). W tabeli 15 umieszczono 17 projektów, które należą do 8 rodzajów przedsięwzięć. Kierując się zasadą ostrożności, w tabeli zamieszczono również projekty, których skala prawdopodobnie nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko (np. projekt budowy zbiornika retencyjnego). Strategia nie zawiera szczegółowych informacji na temat parametrów i lokalizacji planowanych projektów. Z tego względu kwalifikacja przedsięwzięć zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. jest utrudniona. Przykładowo, projekt budowy biogazowni w gminie Ryki może być zakwalifikowany jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko jeżeli:

- moc elektryczna będzie wyższa niż 0,5 MW,
- gdy biomasa używana do produkcji biogazu ma status odpadu niebezpiecznego (§ 2 ust. 1 pkt 41 rozporządzenia),
- produkowany biogaz nie będzie miał statusu biogazu rolniczego, a zdolność przyjmowania odpadów w instalacji przekraczać będzie 10 ton na dobę (§ 2 ust. 1 pkt 47 rozporządzenia).

W innych okolicznościach (patrz tab. 15, punkt 1) projekt biogazowni będzie stanowił przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Tab. 15. Projekty, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Lp.	Proponowane projekty, które potencjalnie mogą podlegać procedurze oceny oddziaływania na środowisko (w nawiasie wskazano cel strategiczny i nr projektu)	Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z § 3. 1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r.
Lokalizacja w kontekście obszarów chronionych		
1.	(II.) 26. Budowa biogazowni (Gmina Ryki) <u>Lokalizacja:</u> prawdopodobnie poza obszarami podlegającymi ochronie prawnej	47) instalacje do produkcji paliw z produktów roślinnych, z wyłączeniem instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, o zainstalowanej mocy elektrycznej nie większej niż 0,5 MW lub wytwarzających ekwiwalentną ilość biogazu rolniczego wykorzystywanego do innych celów niż produkcja energii elektrycznej; 82) instalacje związane z przetwarzaniem w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach odpadów, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 41–47, z wyłączeniem instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, o zainstalowanej mocy elektrycznej nie większej niż 0,5 MW lub wytwarzających ekwiwalentną ilość biogazu rolniczego wykorzystywanego do innych celów niż produkcja energii elektrycznej, a także miejsca retencji powierzchniowej odpadów oraz rekultywacja składowisk odpadów;
2.	(I.) 1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Gminie Ryki poprzez wykonanie dokumentacji technicznych w zakresie uzbrojenia i uzbrojenie terenu <u>Lokalizacja:</u> poza obszarami podlegającymi ochronie prawnej	54) zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:
3.	(I.) 5. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych stanowiących własność powiatu	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

Lp.	<p>Proponowane projekty, które potencjalnie mogą podlegać procedurze oceny oddziaływania na środowisko (w nawiasie wskazano cel strategiczny i nr projektu)</p> <p><u>Lokalizacja</u> w kontekście obszarów chronionych</p>	<p>Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z § 3. 1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r.</p>
4.	<p><u>Lokalizacja:</u> poza obszarami chronionymi</p> <p>(I.) 7. Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie miasta Dęblin</p> <p><u>Lokalizacja:</u> poza obszarami podlegającymi ochronie prawnej</p>	<p>a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,</p> <p>b) 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a;</p>
5.	<p>(I.) 9. Zagospodarowanie terenów po byłych Spółdzielniach Kótek Rolniczych – Gózd, Wola Zadybska (gmina Kłoczew)</p> <p><u>Lokalizacja:</u> poza obszarami podlegającymi ochronie prawnej</p>	
6.	<p>(I.) 11. Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie gminy Stężycza</p> <p><u>Lokalizacja:</u> poza obszarami podlegającymi ochronie prawnej</p>	
7.	<p>(II.) 25. Budowa farmy fotowoltaicznej (gmina Ryki)</p> <p><u>Lokalizacja:</u> poza obszarami podlegającymi ochronie prawnej</p>	
8.	<p>(II.) 37. Dwie farmy fotowoltaiczne (Gmina Kłoczew)</p> <p><u>Lokalizacja:</u> poza obszarami podlegającymi ochronie prawnej</p>	
9.	<p>(III.) 99. Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych i powiatowych (Gmina Ryki)</p> <p><u>Lokalizacja:</u> brak informacji</p>	<p>62) drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 31 i 32 lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;</p>
10.	<p>(III.) 100. Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych, parkingów oraz ścieżek rowerowych (Miasto Dęblin)</p> <p><u>Lokalizacja:</u> brak informacji</p>	
11.	<p>(II.) 49. Budowa zbiornika retencyjnego obok rzeki Wieprz (Gmina Ułęż)</p> <p><u>Lokalizacja:</u> OCK Pradolina Wieprza / Natura 2000 Dolny Wieprz PLH060051</p>	<p>69) budowle piętrzące inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 35 i 36:</p> <p>a) na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy, z wyłączeniem budowli piętrzących o wysokości piętrzenia wody mniejszej niż 1 m realizowanych na podstawie planu ochrony, planu zadań ochronnych lub zadań ochronnych ustanowionych dla danej formy ochrony przyrody,</p> <p>b) jeżeli piętrzenie dotyczy cieków naturalnych, na których nie ma budowli piętrzących,</p> <p>c) jeżeli w promieniu mniejszym niż 5 km na tym samym cieku lub cieku z nim połączonym znajduje się inna budowla piętrząca,</p> <p>d) o wysokości piętrzenia wody nie mniejszej niż 1 m;</p> <p>ewentualnie punkt 89) gospodarowanie wodą w rolnictwie polegające na:</p> <p>f) realizacji stawów o głębokości nie mniejszej niż 3 m, innej niż wymieniona w lit. e;</p>
12.	<p>(II.) 39. Rozbudowa sieci wodociągowej w Gminie Ryki</p>	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa
Powiatu Ryckiego 2022 – 2030

Lp.	Proponowane projekty, które potencjalnie mogą podlegać procedurze oceny oddziaływania na środowisko (w nawiasie wskazano cel strategiczny i nr projektu) <u>Lokalizacja w kontekście obszarów chronionych</u>	Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z § 3. 1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r.
	<u>Lokalizacja:</u> brak informacji	
13.	(I.) 44. Modernizacja i rozbudowa systemu odprowadzania ścieków oraz <u>zaopatrzenia w wodę</u> na terenie miasta Dęblin <u>Lokalizacja:</u> brak informacji	71) rurociągi wodociągowe magistralne do przesyłania wody oraz przewody wodociągowe magistralne doprowadzające wodę od stacji uzdatniania do przewodów wodociągowych rozdzielczych, z wyłączeniem ich przebudowy metodą bezwykopową;
14.	(II.) 38. Budowa i modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania w Gminie Ryki <u>Lokalizacja:</u> poza obszarami chronionymi	73) urządzenia lub zespoły urządzeń umożliwiające pobór wód podziemnych lub sztuczne systemy zasilania wód podziemnych, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 37, o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 10 m ³ na godzinę; 74) urządzenia lub zespoły urządzeń umożliwiające pobór wód podziemnych z tej samej warstwy wodonośnej, o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 1 m ³ na godzinę, inne niż wymienione w pkt 73, jeżeli w odległości mniejszej niż 500 m znajdują się inne urządzenia lub inny zespół urządzeń umożliwiający pobór wód podziemnych o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 1 m ³ na godzinę, z wyłączeniem zwykłego korzystania z wód;
15.	(II.) 40. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Rykach <u>Lokalizacja:</u> poza obszarami chronionymi	79) instalacje do oczyszczania ścieków inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 40, przewidziane do obsługi liczby mieszkańców nie mniejszej niż 400 równoważnej liczby mieszkańców w rozumieniu art. 86 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne;
16.	(II.) 42. Rozbudowa systemu kanalizacji w Gminie Ryki oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków wraz z ewentualną budową przepompowni w Gminie Ryki <u>Lokalizacja:</u> brak informacji	81) sieci kanalizacyjne o całkowitej długości przedsięwzięcia nie mniejszej niż 1 km, z wyłączeniem: a) przebudowy tych sieci metodą bezwykopową, b) sieci kanalizacji deszczowej zlokalizowanych w pasie drogowym i obszarze kolejowym, c) przyłączy do budynków;
17.	(II.) 44. Modernizacja i rozbudowa systemu odprowadzania ścieków oraz <u>zaopatrzenia w wodę</u> na terenie miasta Dęblin <u>Lokalizacja:</u> brak informacji	

Spośród zidentyfikowanych 17 projektów (tab. 15) prawdopodobnie 10 znajduje się poza obszarami chronionymi, natomiast w odniesieniu do 6 (projekty o charakterze liniowym: drogi, sieci wodno-kanalizacyjne) brak informacji o ich lokalizacji. W obrębie obszarów podlegających ochronie prawnej znajdzie się 1 projekt:

- Budowa zbiornika retencyjnego w dolinie rzeki Wieprz w gminie Ułęż: Natura 2000 Dolny Wieprz PLH060051; Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”.

W projekcie Strategii ujęto również działania, które generować będą **przeważające pozytywne oddziaływania na środowisko**. Należą do nich projekty w ramach celu strategicznego 2: *Dobry stan środowiska naturalnego na terenie Partnerstwa Powiatu Ryckiego* oraz kierunków działań:

1. Wspieranie zeroemisyjności w obszarze energetyki i gospodarki ciepłej,
2. Rozwój zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej,
3. Działania na rzecz gospodarki obiegu zamkniętego,
4. Bezpieczeństwo ekologiczne.

Szereg projektów, które wykazują neutralny charakter z punktu widzenia oddziaływania na środowisko przyrodnicze będą miały **istotne, pozytywne oddziaływanie społeczne**. W szczególności chodzi o projekty w ramach celu strategicznego 3: *Wysoka jakość życia mieszkańców powiatu ryckiego dzięki zwiększonej spójności społecznej oraz dostępności usług publicznych w ramach Partnerstwa Powiatu Ryckiego* i następujących kierunków działań:

1. Stworzenie spójnego systemu działań aktywizacyjno - włączających adresowanych do grup defaworyzowanych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb starzejącego się społeczeństwa oraz profilaktyki zdrowotnej,
2. Rozwój zintegrowanej przestrzeni rekreacyjno-turystycznej powiatu ryckiego w oparciu o potencjał sieciowania MOF,
3. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej, przestrzennej i architektonicznej powiatu ryckiego.

VII.2. Oddziaływania na ludzi

Przewiduje się, że szereg działań zmierzających do zwiększenia dostępności i atrakcyjności infrastruktury komunalnej, sportowo – rekreacyjnej i społecznej (rozwój sieci wodociągowo-kanalizacyjnych, rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej, poprawa jakości i dostępności usług publicznych i społecznych) przyczyni się bezpośrednio do poprawy jakości życia mieszkańców, w tym szczególnie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Rozwój systemów OZE i niskoemisyjnych źródeł ogrzewania oraz termomodernizacja budynków (1. Wspieranie zeroemisyjności w obszarze energetyki i gospodarki ciepłej) ograniczy szkodliwą dla zdrowia niską emisję niską. Pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców będzie miała realizacja projektów z zakresu gospodarki wodnej, budowy sieci wodno-kanalizacyjnych, oczyszczania ścieków i gospodarowania odpadami komunalnymi. Na podwyższenie jakości życia mieszkańców wpłynie realizacja celu strategicznego 3: *Wysoka jakość życia mieszkańców powiatu ryckiego dzięki zwiększonej spójności społecznej oraz dostępności usług publicznych w ramach Partnerstwa Powiatu Ryckiego*, a w ramach tego kierunku realizacja przedsięwzięć związanych z następującymi kierunkami działań:

1. Stworzenie spójnego systemu działań aktywizacyjno - włączających adresowanych do grup defaworyzowanych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb starzejącego się społeczeństwa oraz profilaktyki zdrowotnej,
2. Rozwój zintegrowanej przestrzeni rekreacyjno-turystycznej powiatu ryckiego w oparciu o potencjał sieciowania MOF,
3. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej, przestrzennej i architektonicznej powiatu ryckiego.

Uciążliwości związane z emisją hałasu i krótkotrwałego zapylenia mogą dotyczyć realizacji inwestycji budowlanych, w tym projektów budowy, przebudowy i modernizacji istniejących dróg

lokalnych (faza realizacji przedsięwzięć – oddziaływanie krótkookresowe), budowy obiektów sportowo – rekreacyjnych, budowy i modernizacji sieci wodno - kanalizacyjnych. Użytkowanie nowych i przebudowanych odcinków dróg nie przyczyni się do istotnego wzrostu poziomów hałasu w ich sąsiedztwie w perspektywie długoterminowej. Realizacja założeń Strategii nie spowoduje znaczącego wzrostu obciążenia hałasem terenów podlegających ochronie akustycznej.

Zakłada się, że tworzone tereny inwestycyjne oraz strefy gospodarcze nie będą kolidowały z istniejącymi i planowanymi terenami mieszkaniowymi. W Strategii zaleca się koncentrowanie uciążliwej lub wysokospecjalistycznej aktywności gospodarczej w wyodrębnionych, zorganizowanych strefach gospodarczych umożliwiających ograniczenie negatywnego wpływu terenów przemysłowych na środowisko, sąsiadującą zabudowę mieszkaniową i kształtowanie krajobrazu, a także wykorzystanie do rozwoju funkcji przedsiębiorczości pozarolniczej w pierwszej kolejności terenów już częściowo zainwestowanych oraz typu brownfield.

W kontekście biogazowni obawy mieszkańców dotyczą głównie potencjalnej uciążliwości zapachowej tych obiektów. W celu minimalizacji i zapobieganiu emisji odorów istotnym elementem jest prawidłowe zaplanowanie lokalizacji zakładu oraz poszczególnych elementów ciągu technologicznego, jak również przestrzeganie reżimu technologicznego w istniejących zakładach (Wiśniewska M. 2021).

Zamierzenia, które potencjalnie pozytywnie mogą oddziaływać na ludzi:

- budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury usług publicznych (w tym rozwój transportu publicznego) oraz usług społecznych, m.in.: opiekuńczej, społecznej, socjalno-bytowej, zdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej i oświatowej;
- budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej, m.in.: ścieżki i trasy pieszko-rowerowe, wielofunkcyjne boiska sportowe, zbiorniki wodne;
- budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury, m.in.: wodociągowej (w tym ujęcia wody i stacje uzdatniania wody), kanalizacyjnej (w tym oczyszczalnie ścieków, przydomowe oczyszczalnie ścieków), poprawa efektywności energetycznej i ograniczenie zużycia energii (w tym termomodernizacja budynków i obiektów, wymiana źródeł ciepła), rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE – farmy fotowoltaiczne, fotowoltaika na budynkach), rozwój infrastruktury gospodarki odpadami (budowa i modernizacja punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie powiatu);
- prowadzenie działań prozdrowotnych (projekt „Twoje zdrowie w Twoich rękach”);
- budowa/adaptacja i remont lokali na mieszkania socjalne/chronione w gminie Ryki.

Strategia nie zawiera projektów, które w sposób szczególny mogą zagrażać zdrowiu ludzi. Zakłada się, że planowane zamierzenia inwestycyjne zostaną zrealizowane z zachowaniem zasad dobrej praktyki i obowiązujących wymagań prawnych z zakresu ochrony środowiska (przykładowo biogazownia). Zamierzenia, które potencjalnie negatywnie mogą oddziaływać na ludzi:

- budowa biogazowni w gminie Ryki (uciążliwość zapachowa w wypadku nieprzestrzegania procesu technologicznego);
- rozwój i tworzenie terenów inwestycyjnych w gminach: Ryki, Dęblin, Kłoczew, Stężycza i na gruntach Powiatu Ryckiego (przy założeniu, że tereny inwestycyjne sąsiadują z zabudową mieszkaniową);

- budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej oraz obiektów budowlanych (uciążliwości związane z emisją hałasu i zapyleniem - głównie w fazie realizacji).

VII.3. Oddziaływania na różnorodność biologiczną, w tym faunę i florę

Realizacja zapisów Strategii nie wpłynie negatywnie na system przyrodniczy powiatu ryckiego oraz jego przyrodnicze powiązania wewnętrzne i zewnętrzne. Projektowane działania w przeważającej większości obejmują tereny położone poza najbardziej wartościowymi obszarami pod względem bioróżnorodności terenami powiatu ryckiego (dolina Wisły, Dolina Wieprza, kompleksy leśne, tereny torfowiskowe) oraz obszarami chronionymi, w szczególności obszarami Natura 2000. Prace budowlane trwale naruszają pokrywę glebową oraz bezpośrednio i pośrednio wpływają na florę i faunę. Są to najczęściej oddziaływania długoterminowe, odwracalne, ale w bardzo długim czasie. Z tego względu na cele inwestycyjne powinny być przeznaczane grunty o niskich walorach przyrodniczych i niskiej przydatności dla rolnictwa.

Planowane obiekty liniowe (wskazane w projekcie Strategii drogi lokalne do przebudowy i budowy) nie powinny negatywnie wpłynąć na migrację zwierząt, zarówno w skali lokalnej, jak też ponadlokalnej. Obiekty liniowe nie będą grodzone. W Strategii zaleca się wykluczenie lokalizacji funkcji wrażliwych na uciążliwości hałasu na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie głównych drogowych i kolejowych powiązań transportowych.

Natężenie ruchu na drogach gminnych i powiatowych jest stosunkowo niewielkie w porównaniu z drogami wojewódzkimi czy krajowymi. Ponadto, zaleca się zwiększanie konkurencyjności komunikacji zbiorowej poprzez realizację działań uwzględniających m.in.: modernizację taboru (np. projekt zeroemisyjnego systemu komunikacji miejskiej w Dęblinie), modernizację i zwiększenie dostępności infrastruktury komunikacji zbiorowej. Należy założyć, że coraz większy udział w ogólnej liczbie pojazdów będą zajmowały pojazdy elektryczne i hybrydowe, które w mniejszym stopniu zanieczyszczają środowisko. Skala oddziaływania na różnorodność biologiczną będzie pomijalna.

Wzbogaceniu różnorodności biologicznej będzie sprzyjało tworzenie zbiorników retencyjnych i rozwój małej retencji, a także budowa i modernizacja błękitno-zielonej infrastruktury, tworzenie zielonych dachów, zielonych ścian, nasadzenia drzew, parki kieszonkowe oraz profesjonalna opieka nad drzewostanem zespołów dworsko – parkowych na terenie powiatu.

Zamierzenia, które potencjalnie pozytywnie mogą oddziaływać na różnorodność biologiczną, w tym faunę i florę:

- Budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno - kanalizacyjnej (w tym sieci kanalizacyjne, oczyszczalnie ścieków, przepompownie, przydomowe oczyszczalnie ścieków); poprawa efektywności energetycznej i ograniczenie zużycia energii (w tym termomodernizacja budynków i obiektów, wymiana źródeł ciepła); rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE); poprawa gospodarki odpadami (budowa i modernizacja punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie powiatu ryckiego);
- Przystosowanie do zmian klimatu w zakresie błękitnej i zielonej infrastruktury (rozwój małej retencji, modernizacja melioracji – nawadnianie, retencja wód opadowych, tworzenie terenów zielonych);
- Budowa zbiornika retencyjnego w gminie Ułęż.

Zamierzenia, które potencjalnie negatywnie mogą oddziaływać na różnorodność biologiczną, w tym faunę i florę:

- Rozwój i tworzenie terenów inwestycyjnych;
- Budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej (drogi, parkingi).

Do stopniowego ubożenia różnorodności biologicznej mogą przyczyniać się zmiany klimatyczne, w tym powtarzające się niedobory opadów atmosferycznych w postaci śniegu i deszczu oraz przedłużające się okresy w ciągu roku z wysokimi temperaturami.

VII.4. Oddziaływania na zasoby i jakość wód

W celu dotrzymania wymagań wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej niezbędne jest podjęcie zintegrowanych działań w celu przywrócenia lub utrzymania dobrego stanu/potencjału wód wyznaczonych dla poszczególnych JCWP oraz JCWPd. Stan JCWP na obszarze powiatu ryckiego jest generalnie zły i wymaga podjęcia odpowiednich działań naprawczych. Działania wyznaczone w projekcie Strategii nie spowodują negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne. Rozwój systemów kanalizacyjnych oraz budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, a także budowa przydomowych oczyszczalni ścieków przyczynią się istotnie do poprawy jakości wód. Nowe tereny inwestycyjne będą zobligowane do spełniania odpowiednich wymagań prawnych w celu niedopuszczenia do zanieczyszczenia wód powierzchniowych, gleb i wód podziemnych. Należy podkreślić, że w Strategii, w zakresie obszarów lokalizacji, wzmocnienia i rozwoju funkcji przemysłowych i przedsiębiorczości pozarolniczej zaleca się:

- koncentrowanie uciążliwej lub wysokospecjalistycznej aktywności gospodarczej w wyodrębnionych, zorganizowanych strefach gospodarczych umożliwiających ograniczenie negatywnego wpływu terenów przemysłowych na środowisko, sąsiadującą zabudowę mieszkaniową i kształtowanie krajobrazu;
- wykorzystanie do rozwoju funkcji przedsiębiorczości pozarolniczej w pierwszej kolejności terenów już częściowo zainwestowanych oraz typu brownfield;

W Strategii znajdują się ustalenia w odniesieniu do zagadnień związanych z gospodarowaniem wodami i ochroną wód:

- uwzględnianie w kształtowaniu zagospodarowania skutków zmian klimatu m.in. poprzez zwiększenie retencyjności wód opadowych, rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, zwiększanie udziału terenów zielonych oraz powierzchni biologicznie czynnych na obszarach zurbanizowanych, wykorzystywanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni;
- ochrona obszarów dolinnych przed zmianami stosunków wodnych: odwadnianiem, odprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków, eksploatacją surowców mineralnych, wylesianiem, składowaniem śmieci i odpadów;
- zwiększanie zasobów wodnych i leśnych w sposób zapewniający ochronę siedlisk cennych przyrodniczo i walorów krajobrazowych;
- odbudowywanie stosunków hydrologicznych oraz budowa i modernizacja zbiorników małej retencji.

Zamierzenia, które potencjalnie pozytywnie mogą oddziaływać na zasoby i jakość wód (oddziaływania bezpośrednie i pośrednie, długotrwałe, stałe):

- Budowa i rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnych, budowa nowych oczyszczalni ścieków, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Działania wzbogacające zasoby wodne – Budowa zbiornika retencyjnego w dolinie rzeki Wieprz (gmina Ułęż) i rozwój małej retencji;
- Budowa i modernizacja punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- Zrównoważony rozwój miejskiego transportu publicznego (m.in. zeroemisyjny tabor autobusowy);
- Działania przystosowujące do zmian klimatu w zakresie błękitnej i zielonej infrastruktury (realizacja systemów umożliwiających gromadzenie wody opadowej, tworzenie nowych terenów zielonych w postaci różnych form – parki kieszonkowe, zielone dachy i ściany, zieleń publiczna itp.).

Zamierzenia, które potencjalnie negatywnie mogą oddziaływać na zasoby i jakość wód (oddziaływania bezpośrednie i pośrednie, długotrwałe, stałe):

- Przygotowanie terenów pod inwestycje produkcyjne;
- Rozbudowa lokalnej sieci drogowej (potencjalne źródło zanieczyszczeń liniowych produktami ropopochodnymi, pyłami).

VII.5. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat

Działania związane z poprawą jakości powietrza oraz ochroną klimatu zawiera cel strategiczny 2 *Dobry stan środowiska naturalnego na terenie Partnerstwa Powiatu Ryckiego*. Ponadto, działania w zakresie ochrony klimatu i poprawy jakości powietrza znalazły się w projektach w ramach celu strategicznego 3 *Wysoka jakość życia mieszkańców powiatu ryckiego dzięki zwiększonej spójności społecznej oraz dostępności usług publicznych w ramach Partnerstwa Powiatu Ryckiego*.

W projekcie Strategii przewidziano szereg projektów w zakresie rozbudowy i przebudowy wybranych odcinków dróg powiatowych i gminnych oraz parkingów. Prace związane z budową i przebudową dróg i parkingów spowodują krótkotrwałe emisje zanieczyszczeń gazowych i zapylenie, a także hałas, co związane jest z pracą specjalistycznych pojazdów i maszyn. Potencjalne zagrożenie stanowi emisja komunikacyjna związana ze wzrostem liczby pojazdów samochodowych. Z drugiej strony należy założyć, że coraz większy udział w liczbie pojazdów samochodowych będą miały pojazdy o napędzie hybrydowym lub elektrycznym.

Realizacja projektów polegających na ograniczaniu niskiej emisji do atmosfery pozwoli na stopniowe eliminowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi podnosząc tym samym jakość życia. Poprawa jakości powietrza w perspektywie długoterminowej wpłynie korzystnie na biosferę, natomiast ograniczenie emisji gazów cieplarnianych będzie miało długookresowe znaczenie w kontekście zmian klimatycznych. Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i wymagają podejmowania adekwatnych działań zapobiegawczych.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będzie miała termomodernizacja budynków oraz realizacja różnych instalacji OZE. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego i wpłynie na redukcję emisji

szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (głównie ze spalania węgla). W projekcie Strategii rekomenduje się:

- uwzględnianie w kształtowaniu zagospodarowania skutków zmian klimatu m.in. poprzez zwiększenie retencyjności wód opadowych, rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, zwiększanie udziału terenów zielonych oraz powierzchni biologicznie czynnych na obszarach zurbanizowanych, wykorzystywanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni;
- poprawę stabilności zaopatrzenia w energię z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii;
- modernizację indywidualnych źródeł ciepła z zaleceniem eliminacji uciążliwych palenisk węglowych i stosowanie do celów grzewczych i bytowych systemów ekologicznych: elektrycznych, gazowych (gaz ziemny, gazy płynny) oraz innych, również niekonwencjonalnych źródeł energii (energia odnawialna);
- poprawę efektywności energetycznej energochłonnych obiektów oraz instalacji poprzez wdrożenie technologii niskoemisyjnych.

Zamierzenia, które potencjalnie pozytywnie mogą oddziaływać na powietrze atmosferyczne i klimat:

- Zielona Energia – nieoczywista adaptacja do zmian klimatu (zielone dachy, zielone ściany, nasadzenia dużych drzew, parki kieszonkowe, ekspozycja istniejących terenów zielonych);
- Budowa zeroemisyjnego systemu komunikacji miejskiej w Dęblinie;
- Budowa / rozbudowa systemu energooszczędnego oświetlenia ulicznego (gminy Ryki i Kłoczew);
- Wymiana źródeł ciepła w gospodarstwach domowych, instalacja pomp ciepła (gminy Kłoczew i Ryki);
- Wykonanie termomodernizacji w budynkach użyteczności publicznej wraz ze źródłami ciepła;
- Montaż odnawialnych źródeł energii (głównie instalacje fotowoltaiczne) na obiektach użyteczności publicznej, budowa elektrowni fotowoltaicznych, budowa fotowoltaicznych instalacji prosumenckich, magazynów energii;

Zamierzenia, które potencjalnie negatywnie mogą oddziaływać na powietrze atmosferyczne i klimat:

- Przygotowanie terenów pod inwestycje produkcyjne;
- Budowa i rozbudowa lokalnej sieci drogowej.

VII.6. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz

W wyniku realizacji inwestycji drogowych oraz powstania nowej zabudowy przemysłowej (strefy inwestycyjne) nastąpi lokalne przekształcenie powierzchni ziemi oraz zmiana funkcji terenów. Wszelkie przekształcenia prowadzące do realizacji nowego zainwestowania wiążą się z redukcją powierzchni biologicznie czynnej, w tym gleb, zmianami krajobrazowymi w skali lokalnej. Zmiany funkcji terenów, umożliwiające realizację planowanych przedsięwzięć powinny być w pierwszej kolejności uwzględnione w miejscowych dokumentach planistycznych.

Budowa nowych elementów infrastruktury drogowej w sposób trwały przekształca powierzchnię ziemi, niejednokrotnie następuje zmiana ukształtowania terenu (wkopy, nasypy),

zmianie ulega sposób odpływu i retencjonowania wód opadowych i roztopowych. Wyznaczeniu stref przeznaczonych pod skoncentrowaną działalność gospodarczą towarzyszy uzbrojenie terenu w niezbędną infrastrukturę, która ograniczy potencjalne zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych. Zwykle do 25% powierzchni terenów inwestycyjnych powinno pozostać aktywne pod względem biologicznym. Na terenach przeznaczonych pod aktywność gospodarczą dominuje specyficzny krajobraz industrialny.

Oddziaływanie na krajobraz może mieć charakter pozytywny bądź negatywny i jest uzależniony od rodzaju i lokalizacji danej inwestycji, sposobu jej zaprojektowania oraz otaczającego ją terenu. Z reguły, podobnie jak przekształcenia powierzchni ziemi, mają one charakter stały i długoterminowy.

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 82) stanowi, że przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wymagającego odpowiedniej zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Ponadto, przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, natomiast przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska. W Strategii znalazły się następujące zalecenia związane z ochroną i kształtowaniem krajobrazu i ochroną powierzchni ziemi:

- koncentrowanie uciążliwej lub wysokospecjalistycznej aktywności gospodarczej w wyodrębnionych, zorganizowanych strefach gospodarczych umożliwiających ograniczenie negatywnego wpływu terenów przemysłowych na środowisko, sąsiadującą zabudowę mieszkaniową i kształtowanie krajobrazu;
- przeciwdziałanie dewastacji krajobrazu elementami infrastruktury technicznej, kształtowanie współczesnej zabudowy w nawiązaniu do zabudowy tradycyjnej oraz wykorzystywanie ocalałych obiektów dziedzictwa kulturowego jako wzorników w kształtowaniu lokalnej przestrzeni, a także bazy dla tworzenia instytucji kultury;
- ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych i zapewnianie ciągłości przestrzennej systemu obszarów chronionych oraz ochrony najcenniejszych walorów krajobrazowych;
- zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów niezabudowanych posiadających walory przyrodnicze i kulturowe (np. łąki wewnątrz i na obrzeżach kompleksów leśnych);
- wzbogacanie krajobrazu osadniczego zielenią (parki, zieleń izolacyjna) oraz zwiększenie udziału powierzchni terenów zielonych, a także ochrona i pielęgnacja istniejących parków dworskich i pałacowych, cmentarzy zabytkowych, zadrzewień itp.;
- ograniczanie przeznaczania gruntów wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze.

Zamierzenia, które potencjalnie pozytywnie mogą oddziaływać na powierzchnię ziemi i krajobraz:

- Budowa i modernizacja błękitno-zielonej infrastruktury na terenie Gminy Ryki;
- Budowa zbiornika retencyjnego obok rzeki Wieprz (gmina Ułęż);
- Zagospodarowanie istniejących terenów zielonych oraz utworzenie nowych na terenie Miasta i Gminy Ryki;
- Zielona Energia – nieoczywista adaptacja do zmian klimatu (zielone dachy, zielone ściany, nasadzenia dużych drzew, parki kieszonkowe, ekspozycja istniejących terenów zielonych).

Zamierzenia, które potencjalnie negatywnie mogą oddziaływać na powierzchnię ziemi i krajobraz:

- Przygotowanie terenów inwestycyjnych;
- Budowa farm fotowoltaicznych;

- Budowa i rozbudowa lokalnej sieci drogowej.

VII.7. Oddziaływania na zasoby naturalne oraz na zabytki i dobra kultury

Działania zaproponowane w projekcie Strategii w większości mają charakter neutralny lub pozytywny w kontekście obiektów zabytkowych. Charakter pozytywny wynika z proponowanych prac konserwatorskich, w tym związanych z planowanymi w projekcie dokumentu działaniami rewitalizacyjnymi obiektów zabytkowych i parkowych. Przykładowo, działania tego typu będą dotyczyły następujących projektów:

- Odrestaurowanie zabytków na terenie Gminy Ułęż – dworów i pałaców (Ułęż, Sobieszyn, Sarny, Podlodów);
- Dom Młynarza – mini muzeum;
- Modernizacja zabytkowego dworu klasycystycznego w Rykach;
- Modernizacja zabytkowego Dworku Sochackiego w Dęblinie;
- Rewitalizacja Kościoła Parafialnego w Kłoczewie;
- Opracowanie Gminnego Programu Ochrony Zabytków Gminy Ryki;
- Opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zabytków;

Projekt Strategii nie zakłada eksploatacji zasobów naturalnych.

VII.8. Oddziaływania skumulowane

W projekcie dokumentu zdecydowanie przeważają projekty, które charakteryzują się oddziaływaniami pozytywnymi na środowisko przyrodnicze (np. z zakresu rozwoju energii odnawialnej, efektywności energetycznej, ochrony wód przed zanieczyszczeniem, wzbogacania zasobów wodnych), jak również pozytywnymi oddziaływaniami o charakterze społecznym. Realizacja celów strategicznych spowoduje kumulację oddziaływań pozytywnych, w szczególności w sferze ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu, rozwoju energii odnawialnej, efektywności energetycznej oraz w sferze społecznej.

Do kumulacji potencjalnych oddziaływań negatywnych może dochodzić w obrębie stref inwestycyjnych. Jednakże na obecnym etapie programowania rozwoju nie są znane obiekty, które znajdują się w takich strefach i w związku z tym analizowanie oddziaływań skumulowanych pozbawione jest podstaw merytorycznych. Niewątpliwie, skumulowane oddziaływania negatywne mogą dotyczyć rzek na obszarze Partnerstwa przy założeniu braku działań poprawiających jakość wód (systemy kanalizacyjne, oczyszczalnie ścieków, uporządkowanie gospodarki odpadami).

Realizacja proponowanych projektów nie powinna powodować uciążliwości skumulowanych dla terenów sąsiednich, w szczególności zabudowy mieszkaniowej oraz terenów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

VII.9. Oddziaływania na obszary chronione, w szczególności sieć Natura 2000

Proponowane w Strategii działania, biorąc pod uwagę ich charakter i skalę nie wpłyną negatywnie na najcenniejsze istniejące obszary chronione, w tym obszary Natura 2000: Dolny Wieprz PLH060051, Dolina Środkowej Wisły PLB140004 i Podebłocie PLH140033.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że zidentyfikowane projekty (ogółem 17, tab. 15), które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w większości będą zlokalizowane poza obszarami chronionymi, w tym biogazownia w gminie Ryki. Dla 6 projektów brak informacji dotyczących wskazań lokalizacyjnych, natomiast 10 będzie zlokalizowanych poza obszarami chronionymi. W obrębie obszarów podlegających ochronie prawnej będzie zlokalizowany następujący projekt:

- Budowa zbiornika retencyjnego w dolinie rzeki Wieprz w gminie Ułęż: Natura 2000 Dolny Wieprz PLH060051; Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”.

W art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG określono etapową procedurę, która obejmuje trzy główne etapy⁶. Z punktu widzenia działań ocenianych w niniejszej Prognozie najistotniejsze znaczenie ma etap pierwszy.

Pierwsza część procedury składa się z etapu oceny wstępnej (z ang. „screening”) w celu ustalenia, czy plan lub przedsięwzięcie jest bezpośrednio związane z zarządzaniem obszarem Natura 2000, czy jest konieczne, i czy to samodzielnie, czy w połączeniu z innymi przedsięwzięciami lub planami, może mieć znaczący wpływ na obszar. Jeżeli badanie przesądzi, że prawdopodobne jest wystąpienie znaczących skutków dla obszaru, należy przeprowadzić odpowiednią ocenę.

Wstępna kontrola może się różnić dla planów i przedsięwzięć, w zależności od ich skali i prawdopodobnych skutków. Można ją przeprowadzić w czterech krokach:

- 1) ustalenie, czy plan lub przedsięwzięcie jest bezpośrednio związane z zarządzaniem obszarem Natura 2000 lub niezbędne do zarządzania nim;
- 2) zidentyfikowanie istotnych elementów planu lub projektu oraz ich prawdopodobnych oddziaływań;
- 3) określenie, na jakie (jeśli w ogóle) obszary Natura 2000 może mieć wpływ plan lub przedsięwzięcie, biorąc pod uwagę potencjalne skutki także w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami;
- 4) ocena, czy można wykluczyć prawdopodobne znaczące skutki dla obszaru Natura 2000.

Działania i zamierzenia projektowe ujęte w Strategii:

- nie są związane z zarządzaniem obszarami Natura 2000: Dolny Wieprz PLH060051, Dolina Środkowej Wisły PLB140004 i Podebłocie PLH140033;

---

⁶ Komisja Europejska 2021. Ocena planów i przedsięwzięć w odniesieniu do obszarów Natura 2000 -Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG. Zawiadomienie Komisji (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 2021/C 437/01).

- ze względu na rodzaj, skalę działań oraz prawdopodobną lokalizację planowanych działań i zamierzeń inwestycyjnych nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000;

- nie wystąpi kumulacja oddziaływań z podobnymi działaniami i zamierzeniami w rejonie obszarów Natura 2000 na terenie powiatu ryckiego;

- zdecydowanie można wykluczyć prawdopodobne znaczące, negatywne skutki dla obszarów Natura 2000: Dolny Wieprz PLH060051, Dolina Środkowej Wisły PLB140004, Podebłocie PLH140033.

Budowa zbiornika retencyjnego w gminie Ułęż wpłynie na wzbogacenie różnorodności biologicznej w obszarze siedliskowym Natura 2000 Dolny Wieprz PLH060051. Nie będzie to element obcy w krajobrazie związanym z wodą i terenami podmokłymi. Należy zauważyć, że w rejonie Sobieszyna - w obszarze Natura 2000 od dawna funkcjonuje zespół zbiorników retencyjnych, które wykorzystywane są do hodowli ryb. Podobne obiekty znajdują się w dolinie Wieprza w rejonie Ułęża (Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”). Wybór lokalizacji zbiornika powinien być poprzedzony szczegółowym rozpoznaniem przyrodniczym (inventaryzacja), które wskaże teren najmniej wartościowy z punktu widzenia celów ochrony siedlisk i gatunków w obszarze siedliskowym Natura 2000 Dolny Wieprz PLH060051. W Strategii nie wskazano dokładnej lokalizacji projektowanego zbiornika i nie ma informacji jaka część zbiornika znajdzie się w obszarze Natura 2000, a jaka w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”. Realizacja tego projektu powinna być zgodna z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478).

Warto podkreślić, że realizacja celu strategicznego 2: *Dobry stan środowiska naturalnego na terenie Partnerstwa Powiatu Ryckiego* wraz z towarzyszącymi kierunkami działań wpłynie pozytywnie w sposób bezpośredni i pośredni na obszary Natura 2000 w powiecie ryckim. W ramach tego celu będą realizowane projekty związane z:

- redukcją emisji zanieczyszczeń atmosferycznych (rozwój OZE, termomodernizacja budynków, wymiana źródeł ciepła na ekologiczne, realizacja sieci ciepłych, sukcesywne zwiększanie taboru autobusowego o napędzie elektrycznym i wodorowym);

- oczyszczaniem ścieków komunalnych (budowa kanalizacji sanitarnych i oczyszczalni ścieków, w tym oczyszczalni przydomowych);

- zwiększaniem pojemności retencyjnej obszaru powiatu ryckiego (błękitna infrastruktura, zbiorniki retencyjne) i wykorzystanie wód opadowych;

- bardziej efektywnym zagospodarowaniem odpadów komunalnych (budowa i modernizacja punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych).

Zgodnie z §5. 1. Rozporządzenia Wojewody Lubelskiego nr 38 z dnia 16 lutego 2006 r w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” na Obszarze zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor i legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz.627, z późn.zm.);

- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybicka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno- błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybickiej.

Zgodnie z §5 ust. 2 zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Obszaru.

Biorąc pod uwagę art. 17.2. pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478 ze zm.) zakazy dotyczące parku krajobrazowego nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zwanej dalej „inwestycją celu publicznego”. Podobne regulacje prawne dotyczą obszaru chronionego krajobrazu (art. 24.2 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody).

Proponowany w Strategii projekt, który znajdzie się w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” (projektowany zbiornik retencyjny w gminie Ułęż) ma charakter inwestycji celu publicznego i generalnie może być realizowany w obrębie obszaru chronionego krajobrazu. Inwestycja ta nie będzie sprzeczna z Rozporządzeniem Wojewody Lubelskiego nr 38 z dnia 16 lutego 2006 r w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”. Generalnie, zbiorniki retencyjne są skutecznym narzędziem zarządzania wodą i adaptacji do zmian klimatu. Stanowią atrakcyjny element krajobrazu, mogą pełnić funkcje rekreacyjne i edukacyjne, pomagają w zachowaniu równowagi ekosystemów wodnych. W obliczu coraz częstszych okresów suszy, zbiorniki retencyjne stają się istotnym elementem wspierania zrównoważonego gospodarowania wodą w środowisku i mają pozytywny wpływ na zachowanie różnorodności biologicznej i odtwarzanie naturalnych siedlisk. Projektowany zbiornik retencyjny w gminie Ułęż wzbogaci różnorodność przyrodniczo – krajobrazową OCK „Pradolina Wieprza”.

Jednakże projekt ten powinien być zgodny z wymaganiami ustawy z dnia z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.).

W Strategii znajdują się zalecenia planistyczne dotyczące obszarów o wysokich walorach przyrodniczych. Zakłada się, że realizacja celów i zamierzeń proponowanych w Strategii nie będzie sprzeczna z jej zaleceniami w zakresie ochrony najcenniejszych obiektów i obszarów przyrodniczych.

VIII. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

W wyniku wdrożenia projektowanego dokumentu nie wystąpią negatywne oddziaływania transgraniczne. Wynika to z lokalizacji projektowych działań (znaczna odległość do wschodniej granicy państwowej) oraz ze skali i rodzaju proponowanych projektów / przedsięwzięć.

IX. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Nie przewiduje się zastosowania kompensacji przyrodniczej w stosunku do obszarów Natura 2000 - Dolny Wieprz PLH060051, Dolina Środkowej Wisły PLB140004 i Podebłocie PLH140033. W rezultacie realizacji Strategii nie wystąpią negatywne oddziaływania na cele i przedmiot ochrony tych obszarów.

X. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Monitoring Strategii oparty będzie o system wskaźników agregowanych w trzech okresach sprawozdawczych - w roku 2025, w roku 2027 i w roku 2031. Monitoring powinien obejmować przede wszystkim stan realizacji poszczególnych zadań (projektów) oraz wskaźników przypisanych do kierunków działań w oparciu o następujące założenia:

- monitoring stanu wdrażania poszczególnych projektów przewidzianych do realizacji w ramach celów strategicznych i kierunków działań oraz monitoring wartości przypisanych im wskaźników,

- identyfikacja zmian jakie zaistniały podczas wdrażania Strategii oraz rekomendowanie działań zaradczych i aktualizacji Strategii,

- ocena końcowa stanu realizacji projektów i wartości wskaźników oraz ustalenie przyczyn występujących zmian w procesie realizacji Strategii, a także sformułowanie wniosków dotyczących oceny realizacji celów Strategii i rekomendacji na przyszłość.

Ewaluacja Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Powiatu Ryckiego 2022 – 2030 zostanie przeprowadzona dwukrotnie:

- 1) Ewaluacja mid-term (w roku 2028) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego może nastąpić aktualizacja Strategii,
- 2) Ewaluacja ex-post (na zakończenie realizacji Strategii – 2031) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych działań w ramach Strategii z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

W kontekście działań w ramach celu strategicznego 2: *Dobry stan środowiska naturalnego dzięki inwestycjom infrastrukturalnym ograniczającym emisyjność zanieczyszczeń gospodarki komunalnej na terenie Partnerstwa Powiatu Ryckiego* w Strategii zaproponowano następujące wskaźniki monitorowania (wybór):

- liczba zmodernizowanych energetycznie budynków,
- liczba instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych,
- liczba obiektów, w których dokonano wymiany źródeł energii i źródeł ciepła.
- liczba projektów z zakresu budowy i modernizacji systemów wodociągowych i kanalizacyjnych,
- liczba projektów z zakresu budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków,
- liczba osób przyłączonych do zmodernizowanych lub zbudowanych systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków,
- liczba akcji promocyjno-edukacyjnych w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego,
- ilość odpadów zbieranych selektywnie.

Do celów monitoringu w kontekście środowiskowym, oprócz odpowiednich wskaźników zaproponowanych w Strategii, proponuje się wykorzystanie danych gromadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Główny Urząd Statystyczny, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, jak również urzędy poszczególnych gmin. W szczególności chodzi o dane dotyczące jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu zachowania obszarów podlegających ochronie prawnej (postęp w realizacji celów środowiskowych).

Zgodnie ze swoimi kompetencjami urzędy gminne powinny monitorować bieżący stan zagospodarowania przestrzeni gmin i jego zmiany.

XI. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Powiatu Ryckiego 2023 – 2030 obejmuje łączną powierzchnię 61 443 ha, zamieszkaną przez 51 557 osób. Partnerstwo Powiatu Ryckiego tworzą: gmina miejsko-wiejska Ryki, miasto Dęblin oraz gminy wiejskie: Kłoczew, Nowodwór, Stężycza i Ułęż.

Zakres i tryb opracowania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Powiatu Ryckiego na lata 2023-2030 dostosowany jest do ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. 2025 poz. 198) oraz do art. 10e – 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1465). W Strategii przedstawiono misję, wizję rozwoju oraz trzy cele strategiczne wraz z towarzyszącymi im kierunkami działań.

Cel strategiczny 1: Wysoki poziom przedsiębiorczości i transformacji cyfrowej na terenie powiatu ryckiego

Kierunki działań:

1. Budowanie ponadlokalnej polityki inwestycyjnej spójnej w zakresie zagospodarowywania terenów inwestycyjnych, systemu zachęt i promocji przedsiębiorczości
2. Rozwijanie systemu kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb i wyzwań rynku, zdolnego do kształtowania kadr wg kompetencji kluczowych
3. Rozwój usług cyfrowych oraz zwiększanie kompetencji cyfrowych mieszkańców

Cel strategiczny 2: Dobry stan środowiska naturalnego na terenie Partnerstwa Powiatu Ryckiego

Kierunki działań:

1. Wspieranie zeroemisyjności w obszarze energetyki i gospodarki ciepłej
2. Rozwój zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej
3. Działania na rzecz gospodarki obiegu zamkniętego
4. Bezpieczeństwo ekologiczne

Cel strategiczny 3: Wysoka jakość życia mieszkańców powiatu ryckiego dzięki zwiększonej spójności społecznej oraz dostępności usług publicznych w ramach Partnerstwa Powiatu Ryckiego

Kierunki działań:

1. Stworzenie spójnego systemu działań aktywizacyjno - włączających adresowanych do grup defaworyzowanych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb starzejącego się społeczeństwa oraz profilaktyki zdrowotnej
2. Rozwój zintegrowanej przestrzeni rekreacyjno-turystycznej powiatu ryckiego w oparciu o potencjał sieciowania MOF
3. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej, przestrzennej i architektonicznej powiatu ryckiego

Cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Powiatu Ryckiego na lata 2023-2030 są spójne z celami, zasadami i rekomendacjami określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 oraz z polityką spójności na lata 2021 – 2027.

Projekt Strategii zawiera listę 117 projektów realizujących cele strategiczne. Ich źródłem są przede wszystkim zidentyfikowane na etapie diagnostycznym obszary potencjalnej współpracy. Projekty wskazują sposoby rozwiązania określonych problemów, a także wzmacniają zidentyfikowane potencjały.

Jeżeli strategia rozwoju może wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, to zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) konieczne jest przeprowadzenie postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach postępowania opracowywana jest Prognoza oddziaływania na środowisko (dalej „Prognoza”) skutków realizacji projektowanego dokumentu. Zakres merytoryczny Prognozy określa art. 51.2 ustawy z dnia 3 października 2008 r.

Zakres Prognozy oraz stopień szczegółowości informacji zawartych w opracowaniu został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak: WOOŚ.411.11.2025.ES z dnia 18 marca 2025 r.) oraz z Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: DNS-NZ.7016.26.2025 z dnia 12.03.2025 r.).

Prognozę sporządzono stosując metody opisowe oraz analizy jakościowe wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska, jak również identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku. Przeprowadzono analizę spójności celów Strategii z wiodącymi celami ochrony środowiska ustanowionymi na poziomie międzynarodowym i krajowym. Ponadto, przeanalizowano cele oraz towarzyszące im kierunki działań pod kątem wyznaczania potencjalnych ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Zapisy Strategii dotyczące działań inwestycyjnych są ogólne i nie zawierają konkretnych ram czasowych ani szczegółów ilościowych oraz technologicznych. W kontekście wielu proponowanych projektów inwestycyjnych nie są też znane szczegółowe lokalizacje. Z tych względów Prognoza ma charakter jakościowy. Projekty zaproponowane w Strategii mają w większości charakter neutralny lub pozytywny w kontekście oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym powiat rycki należy do kilku makroregionów: Nizina Środkowomazowiecka (mezoregion Dolina Środkowej Wisły), Nizina Południowopodlaska (mezoregiony: Pradolina Wieprza, Wysoczyzna Żelechowska). Ze względu na cechy budowy geologicznej na obszarze powiatu ryckiego dominują złoża piasków i żwirów (32 złoża). Ponadto, na terenie powiatu znajdują się dwa zaniechane złoża - gazu ziemnego i ropy naftowej, złożo węgla brunatnego, jedno złożo piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej oraz jedno złożo torfów dla celów rolniczych.

Najważniejszą rzeką na terenie powiatu ryckiego jest Wisła oraz rzeka Wieprz wraz z dopływami. Rzeki wchodzące w skład zlewni Wieprza to Świnka, Zalesianka i Irenka. Północna i częściowo centralna część powiatu odwadniana jest poprzez system rzeczny rzeki Okrzejki. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) na terenie powiatu ryckiego wyznaczonych zostało 14 jednolitych części wód powierzchniowych. Ogólny stan wód JCWP na terenie powiatu łukowskiego jest zły. Osiągnięcie celów środowiskowych dla zdecydowanej większości JCWP (do 2027 roku) określa się jako zagrożone.

Na terenie powiatu ryckiego obszary zagrożenia powodzią zlokalizowane są wzdłuż głównych rzek – Wisły oraz Wieprza.

Powiat rycki znajduje się, w przeważającej części, w obrębie Zbiornika Wód Podziemnych Subniecka Warszawska 215. Powiat położony jest w obrębie następujących jednolitych części wód podziemnych: GW200075 i GW200066. Niewielką powierzchnię zajmują JCWPd GW200074 i GW200088. Prowadzony monitoring wód podziemnych wskazał, iż stan jednolitych części wód podziemnych na terenie powiatu jest dobry.

Gleby występujące na obszarze powiatu ryckiego to około 39 % gleb słabych klas bonitacyjnych, 38,7 % gleb średniej klasy bonitacyjnej, natomiast ok., 22 % stanowią gleby dobrych klas bonitacyjnych (klasa IIIa i IIIb). Gleby klas średnich oraz słabych występują na terenie Wysoczyzny Żelechowskiej i są to gleby płowe, gleby brunatne oraz rdzawe, a także miejscami lokalnie gleby glejowe. Występują również gleby bielcowe, a w największych dolinach rzecznych - Wisły i Wieprza bardzo żyzne gleby w postaci mad rzecznych.

Wskaźnik lesistości powiatu ryckiego wynosi 22,3%, a lasy rozłożone są nierównomiernie - największe ich kompleksy znajdują się w południowej i wschodniej części, a na pozostałym obszarze występują izolowane płaty. W obrębie lasów znajdują się cenne siedliska przyrodnicze oraz notowane są rzadkie i chronione gatunki flory i fauny. Oprócz lasów obszarami o wyróżniającej się bioróżnorodności są doliny Wisły i Wieprza. Stwierdzono tam występowanie rzadkich i zagrożonych

gatunków ptaków: np. remiz dziwonica, zimorodek, dudek, krwawodziób, brzegówka. W rejonie tym znajdują się również liczne gniazda bociana białego. Pod względem faunistycznym na uwagę zasługuje w szczególności dolina Wisły – miejsce występowania licznych gatunków ptaków rzadkich i chronionych (m.in. rybitwa białoczelna, sieweczka obrożna, ostrzygojad, bąk) oraz kompleksy leśne. Stawy, starorzecza oraz otaczające łąki o różnym stopniu wilgotności są miejscami o wyjątkowym znaczeniu dla płazów. Tereny leśne stanowią ostoję dla wielu gatunków zwierząt, w tym dużych ssaków: łosia, jelenia, sarny i dzika. Rzadkim gatunkiem zasiedlającym skraj lasu jest dudek i dzięcioł zielony.

Do najważniejszych problemów ochrony środowiska na analizowanym obszarze należą:

- zły stan wód powierzchniowych;
- duże dysproporcje pomiędzy rozwojem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, szczególnie na terenach wiejskich;
- pogłębiające się niedobory wody (susze mające niekorzystny wpływ na rolnictwo i środowisko przyrodnicze);
- niskie emisje na terenach intensywniej zurbanizowanych (natężenie zależne od panujących temperatur w chłodniejszej części roku),
- zagrożenia powodziowe spowodowane wystąpieniem rzek z koryt (głównie Wisła i Wieprz).

Cele projektu Strategii są zgodne z celami: Ósmego Programu działań Unii Europejskiej na rzecz środowiska, Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, Polityki energetycznej Polski do 2040 r., Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Programem ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030. Wspieranie zrównoważonego rozwoju i wdrażanie prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska zapewni w szczególności realizacja celu strategicznego nr 2: *Dobry stan środowiska naturalnego na terenie Partnerstwa Powiatu Ryckiego*.

W Prognozie przeprowadzono analizy o charakterze jakościowym. Na etapie sporządzania Strategii nie są znane wszystkie szczegóły dotyczące planowanych przedsięwzięć / projektów (rodzaj, wielkość, technologia, dokładna lokalizacja). Strategii towarzyszy lista projektów realizujących cele strategiczne. Większość projektów ma charakter nieinwestycyjny i w związku z tym ich bezpośredni wpływ na środowisko można określić jako neutralny. Pośrednio, w przyszłości mogą charakteryzować się natomiast oddziaływaniami pozytywnymi (np. edukacja ekologiczna). W ramach prowadzonych prac odniesiono się do proponowanych celów strategicznych i związanych z nimi projektów. Zidentyfikowano potencjalne oddziaływania pozytywne i negatywne i poddano je ocenie zgodnie z wymaganiami ustawowymi.

Ocena charakteru prognozowanych oddziaływań przybiera w niektórych przypadkach niejednorodny charakter. W Prognozie przeprowadzono wstępną identyfikację potencjalnych oddziaływań, a następnie dokonano ich bardziej szczegółowej analizy w kontekście zdrowia ludzi i poszczególnych elementów środowiska. Charakter proponowanych projektów wskazuje, że będą przeważały oddziaływania o charakterze neutralnym dla środowiska oraz oddziaływania pozytywne.

Prawdopodobnie nie nastąpi realizacja przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839). Jedyną niewiadomą stanowi projekt budowy biogazowni w gminie Ryki (brak informacji, które umożliwiłyby pogłębioną analizę kwalifikacyjną). Dokonano wstępnej identyfikacji proponowanych projektów do Strategii, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i których realizacja może

wymagać przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko. Podczas sporządzania niniejszej Prognozy nie dysponowano danymi i informacjami, na podstawie których można byłoby jednoznacznie przesądzić o ryzyku wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań lub braku takich oddziaływań w odniesieniu do niektórych proponowanych przedsięwzięć (projektów). Przypuszcza się, że rozstrzygnięcia w tym kontekście będą możliwe wówczas, gdy zadania projektowe zostaną skonkretyzowane i powstaną karty informacyjne planowanych przedsięwzięć.

Spośród zidentyfikowanych 17 projektów prawdopodobnie 10 znajduje się poza obszarami chronionymi, natomiast w odniesieniu do 6 (projekty o charakterze liniowym: drogi, sieci wodno-kanalizacyjne) brak informacji o ich lokalizacji. Strategia nie zawiera szczegółowych informacji na temat parametrów i lokalizacji planowanych projektów. Z tego względu kwalifikacja przedsięwzięć zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. jest utrudniona. Przykładowo, projekt budowy biogazowni w gminie Ryki może być zakwalifikowany jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko jeżeli:

- moc elektryczna będzie wyższa niż 0,5 MW,
- gdy biomasa używana do produkcji biogazu ma status odpadu niebezpiecznego (§ 2 ust. 1 pkt 41 rozporządzenia),
- produkowany biogaz nie będzie miał statusu biogazu rolniczego, a zdolność przyjmowania odpadów w instalacji przekraczać będzie 10 ton na dobę (§ 2 ust. 1 pkt 47 rozporządzenia).

W innych okolicznościach projekt biogazowni będzie stanowił przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Projektami ujętymi w Strategii, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko są następujące zamierzenia:

- Budowa biogazowni w gminie Ryki,
- Przygotowanie terenów inwestycyjnych w gminie Ryki poprzez wykonanie dokumentacji technicznych w zakresie uzbrojenia i uzbrojenie terenu,
- Uzbrojenie terenów inwestycyjnych stanowiących własność powiatu,
- Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie miasta Dęblin,
- Zagospodarowanie terenów po byłych Spółdzielniach Kółek Rolniczych – Gózd, Wola Zadybska (gmina Kłoczew),
- Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie gminy Stężycza,
- Budowa farmy fotowoltaicznej (gmina Ryki),
- Dwie farmy fotowoltaiczne (gmina Kłoczew),
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych i powiatowych (gmina Ryki),
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych, parkingów oraz ścieżek rowerowych (Miasto Dęblin),
- Budowa zbiornika retencyjnego obok rzeki Wieprz (gmina Ułęż),
- Rozbudowa sieci wodociągowej w gminie Ryki,
- Modernizacja i rozbudowa systemu odprowadzania ścieków oraz zaopatrzenia w wodę na terenie miasta Dęblin,
- Budowa i modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania w gminie Ryki,
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Rykach,
- Rozbudowa systemu kanalizacji w gminie Ryki oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków wraz z ewentualną budową przepompowni w gminie Ryki,
- Modernizacja i rozbudowa systemu odprowadzania ścieków oraz zaopatrzenia w wodę na terenie miasta Dęblin.

W obrębie obszarów podlegających ochronie prawnej znajdzie się 1 projekt:

- Budowa zbiornika retencyjnego w dolinie rzeki Wieprz w gminie Ułęż: Natura 2000 Dolny Wieprz PLH060051; Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”.

Większość wyżej wyliczonych projektów, w okresie długoterminowym, będzie charakteryzowała się bezpośrednimi i pośrednimi pozytywnymi oddziaływaniami na ludzi i środowisko. Do tej grupy należy zaliczyć zamierzenia związane z budową: biogazowni, farm fotowoltaicznych, zbiornika retencyjnego, urządzeń wodno – kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków, modernizacją i budową dróg lokalnych.

W projekcie Strategii ujęto również działania, które generować będą przeważające pozytywne oddziaływania na środowisko. Należą do nich projekty w ramach celu strategicznego 2: *Dobry stan środowiska naturalnego na terenie Partnerstwa Powiatu Ryckiego* oraz kierunków działań:

1. Wspieranie zeroemisyjności w obszarze energetyki i gospodarki ciepłej,
2. Rozwój zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej,
3. Działania na rzecz gospodarki obiegu zamkniętego,
4. Bezpieczeństwo ekologiczne.

Szereg zadań charakteryzuje się istotnym, pozytywnym oddziaływaniem społecznym. W szczególności chodzi o projekty w ramach celu strategicznego 3: *Wysoka jakość życia mieszkańców powiatu ryckiego dzięki zwiększonej spójności społecznej oraz dostępności usług publicznych w ramach Partnerstwa Powiatu Ryckiego* i następujących kierunków działań:

1. Stworzenie spójnego systemu działań aktywizacyjno - włączających adresowanych do grup defaworyzowanych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb starzejącego się społeczeństwa oraz profilaktyki zdrowotnej,
2. Rozwój zintegrowanej przestrzeni rekreacyjno-turystycznej powiatu ryckiego w oparciu o potencjał sieciowania MOF,
3. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej, przestrzennej i architektonicznej powiatu ryckiego.

Realizacja celów Strategii spowoduje kumulację oddziaływań pozytywnych. Do kumulacji potencjalnych oddziaływań negatywnych może dochodzić w obrębie stref inwestycyjnych. Jednakże na obecnym etapie programowania rozwoju nie są znane obiekty, które znajdują się w takich strefach i w związku z tym analizowanie oddziaływań skumulowanych pozbawione jest podstaw merytorycznych. Niewątpliwie, skumulowane oddziaływania negatywne mogą dotyczyć rzek na obszarze Partnerstwa przy założeniu braku działań poprawiających jakość wód (systemy kanalizacyjne, oczyszczalnie ścieków, uporządkowanie gospodarki odpadami). Realizacja proponowanych zadań nie powinna powodować uciążliwości skumulowanych dla terenów sąsiednich, w szczególności zabudowy mieszkaniowej oraz terenów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Proponowane w Strategii działania, biorąc pod uwagę ich charakter i skalę nie wpłyną negatywnie na najcenniejsze istniejące obszary chronione, w tym obszary Natura 2000: Dolny Wieprz PLH060051, Dolina Środkowej Wisły PLB140004 i Podebłocie PLH140033.

Zbiorniki retencyjne są skutecznym narzędziem zarządzania wodą i adaptacji do zmian klimatu. Stanowią atrakcyjny element krajobrazu, mogą pełnić funkcje rekreacyjne i edukacyjne, pomagają w zachowaniu równowagi ekosystemów wodnych. W obliczu coraz częstszych okresów suszy, zbiorniki retencyjne stają się istotnym elementem wspierania zrównoważonego gospodarowania wodą w środowisku i mają pozytywny wpływ na zachowanie różnorodności biologicznej i odtwarzanie naturalnych siedlisk. Projektowany zbiornik retencyjny w gminie Ułęż wzbogaci różnorodność przyrodniczo – krajobrazową OCK „Pradolina Wieprza” oraz obszaru Natura 2000 Dolny Wieprz PLH060051. Jednakże projekt ten powinien być zgodny z wymaganiami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.), a także ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478 ze zm.).

W wyniku wdrożenia projektowanego dokumentu nie wystąpią negatywne oddziaływania transgraniczne. Wynika to z lokalizacji projektowych działań (znaczna odległość do wschodniej granicy państwowej) oraz ze skali i rodzaju proponowanych zadań.

Monitoring Strategii oparty będzie o system wskaźników agregowanych w trzech okresach sprawozdawczych - w roku 2025, w roku 2027 i w roku 2031. Monitoring powinien obejmować przede wszystkim stan realizacji poszczególnych zadań (projektów) oraz wskaźników przypisanych do kierunków działań w oparciu o następujące założenia:

- monitoring stanu wdrażania poszczególnych projektów przewidzianych do realizacji w ramach celów strategicznych i kierunków działań oraz monitoring wartości przypisanych im wskaźników,
- identyfikacja zmian jakie zaistniały podczas wdrażania Strategii oraz rekomendowanie działań zaradczych i aktualizacji Strategii,
- ocena końcowa stanu realizacji projektów i wartości wskaźników oraz ustalenie przyczyn występujących zmian w procesie realizacji Strategii, a także sformułowanie wniosków dotyczących oceny realizacji celów Strategii i rekomendacji na przyszłość.

Do celów monitoringu w kontekście środowiskowym, oprócz odpowiednich wskaźników zaproponowanych w Strategii, proponuje się wykorzystanie danych gromadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Główny Urząd Statystyczny, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, jak również urzędy poszczególnych gmin. W szczególności chodzi o dane dotyczące jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu zachowania obszarów podlegających ochronie prawnej (postęp w realizacji celów środowiskowych).

Zgodnie ze swoimi kompetencjami urzędy gminne powinny monitorować bieżący stan zagospodarowania przestrzeni gmin i jego zmiany.

Wykorzystane materiały

Aktualizacja „Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz docelowego benzo(a)pirenu” w zakresie pyłu PM_{2,5} (faza II) i benzo(a)pirenu (Uchwała Nr XLIX/716/2023 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 28 czerwca 2023 r.).

Gerlée A., Sosnowska A. 2021. Dolina Środkowej Wisły (318.75) [W:]. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań, s. 294.

GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie 2024. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za 2023 rok. Lublin, kwiecień 2024.

GIOŚ. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

GIOŚ. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 metodą przeniesienia. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

Komisja Europejska 2021. Ocena planów i przedsięwzięć w odniesieniu do obszarów Natura 2000 - Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG. Zawiadomienie Komisji (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 2021/C 437/01).

Lechnio J., Malinowska E. 2021. Wysoczyzna Żelechowska (318.95). [W:] Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań, s. 313-314.

Mikołajków J., Sadurski A. (red.) 2017. Informator PSH. Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa.

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, 2017. Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce.

Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Państwowa Służba Hydrogeologiczna, 2020. Raport o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019. Listopad 2020, Warszawa.

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy: Karta informacyjna JCWPd nr 75 <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd.html>

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy: Karta informacyjna JCWPd nr 66 <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd.html>

PIG-PIB 2023. Mapa głównych zbiorników wód podziemnych (stan na 31.12.2023 r.).

PIG-PIB 2024. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r. Warszawa 2024.

Poradnik dotyczący włączania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej do oceny oddziaływania na środowisko. ISBN 978-92-79-28969-9, Unia Europejska, 2013.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Ryckiego na lata 2019 – 2022 z perspektywą do roku 2026.

Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

Terpiłowski S., Chabudziński Ł. 2021. Pradolina Wieprza (318.97). [W:] Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań, s. 315.

Wiśniewska M. 2021. Biogazownie rolnicze w kontekście uciążliwości zapachowej. Gaz, Woda i Technika Sanitarna; październik 2021; s. 29-31.

Woś A. 1999. Klimat Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Dokumenty programowe i prawne

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2019 r.).

Ósmy Program działań Unii Europejskiej na rzecz środowiska (Rada UE przyjęła 8 program działań w zakresie środowiska 29 marca 2022 r.; Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. COM(2020) 652 final. Bruksela, dnia 14.10.2020 r.)

Obwieszczenie 1/2025 z dnia 31 stycznia 2025 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego (Dz. Urz. Województwa Lubelskiego 2025, poz. 758).

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (Rada Ministrów uchwaliła dokument 16 lipca 2019 r.).

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. (Monitor Polski 2021 r., poz. 264).

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Puławskiego na lata 2020-2025 z perspektywą do roku 2030.

Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300).

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Lublin, marzec 2021 (Uchwała Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 roku).

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Ministerstwo Środowiska, 2013).

Strony internetowe

Bank Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl>

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska <https://geoserwis.gdos.gov.pl>

Geoportal krajowy <https://mapy.geoportal.gov.pl>

Geoportal powiatu ryckiego - <https://ryki.geoportal2.pl>

Hydroportal ISOK https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce <https://mapa.korytarze.pl/>

Portal mapowy: <https://polska.e-mapa.net>

Starostwo Powiatowe w Rykach – System Informacji Przestrzennej: <https://rycki.e-mapa.net/>

Spis rycin i tabel

Ryciny

Ryc. 1. Gminy położone w obrębie powiatu ryckiego.

Ryc. 2. Położenie makroregionu Nizina Środkowomazowiecka (318.7) i mezoregionu Dolina Środkowej Wisły (318.75).

Ryc. 3. Położenie makroregionu Nizina Południowopodlaska (318.9) i mezoregionów Pradolina Wieprza (318.97) oraz Wysoczyzna Żelechowska (318.95).

Ryc. 4. Mapa ryzyka powodziowego w dolinach Wisły i Wieprza w powiecie ryckim.

Ryc. 5. Zasięg Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 215 Subniecka Warszawska w powiecie ryckim.

Ryc. 6. Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu ryckiego.

Ryc. 7. Podatność gleb powiatu ryckiego na suszę w 2024 r.

Ryc. 8. Podział województwa lubelskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2023 rok.

Ryc. 9. Obszary chronione na terenie powiatu ryckiego.

Ryc. 10. Projektowane korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym w powiecie ryckim.

Tabele

Tab. 1. Lista projektów realizujących cele strategiczne w ramach Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Powiatu Ryckiego.

Tab. 2. Wybrane dane statystyczne dla gmin powiatu łukowskiego (BDL, dane za 2023 r.).

Tab. 3. Wykaz złóż gazu ziemnego w powiecie ryckim - mln m³.

Tab. 4. Wykaz złóż ropy naftowej i kondensatu ropnego w powiecie ryckim – tys. t.

Tab. 5. Wykaz złóż węgla brunatnego w powiecie ryckim - tys. t.

Tab. 6. Wykaz złóż piasków i żwirów w powiecie ryckim - tys. t.

Tab. 7. Wykaz złóż piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej w powiecie ryckim – tys. m³.

Tab. 8. Wykaz złóż torfów dla celów rolniczych w powiecie ryckim - tys. m³.

Tab. 9. Charakterystyka JCWP na terenie powiatu ryckiego.

Tab. 10. Liczba emisyjnych źródeł ciepła i spalania paliw w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych w powiecie ryckim określona na podstawie bazy Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB).

Tab. 11. Emisja pyłu PM_{2,5} i benzo(a)pirenu z sektora komunalno-bytowego w powiecie ryckim w roku bazowym i w roku prognozy.

Tab. 12. Wyniki monitoringu JCWP na terenie powiatu ryckiego w latach 2019-2021.

Tab. 13. Postęp w osiąganiu celów środowiskowych poszczególnych JCWPd w okresie 2011-2019.

Tab. 14. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru "A" zabytków nieruchomych województwa lubelskiego na terenie powiatu ryckiego.

Tab. 15. Projekty, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Załącznik 1. Oświadczenie autora prognozy.

26 marca 2025 roku

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) oświadczam, że spełniam wymagania zawarte w art. 74a ust.2.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Witold Wieroszyński